

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԻՋԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ

ՈՐՈՇՈՒՄ N 62/7

01-ը հոկտեմբերի 2022 թվականի

**Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ (021401.00.6) կրթական ծրագիրը
հաստատելու մասին**

Ղեկավարվելով «Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղի կանոնադրության 21-րդ կետի 5-րդ ենթակետով և «Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղի գիտական խորհրդի կանոնակարգի 4-րդ կետի 5-րդ ենթակետով՝ «Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղի գիտական խորհուրդը որոշում է.

- 1 Հաստատել Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ (021401.00.6) կրթական ծրագիրը համաձայն հավելվածի:
- 2 Որոշումն ուժի մեջ է մտնում ընդունման պահից:

ԵՊՀ ԻՄ ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

Ա. Հ. ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Հավելված

**ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ**

«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍ» ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Ծրագրի մասնագիրը (սպեցիֆիկացիան)

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ 021401.00.6
2. Բուհը	Երևանի պետական համալսարանի Իջևանի մասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	-
4. Շնորհվող որակավորումը	Արվեստի բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2022/23
6. Ուսումնառության լեզուն	Գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները
Դիմորդը պետք է ունենա. <ul style="list-style-type: none">
• Միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության վկայական,
• Կամ նախնական մասնագիտական կրթության վկայական, որում կա գրառում դիմորդի՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթություն ստանալու վերաբերյալ,
• Կամ միջին մասնագիտական կրթության վկայական, Դիմորդը հանձնում է ընդունելության քննություններ հետևյալ առարկաներից՝ «Գծանկարչություն», «Կոմպոզիցիա»: Ընդունելությունը կատարվում է ԵՊՀ ԻՄ-ում հանձնած ընդունելության քննությունների արդյունքների հիման վրա:

9. Ծրագրի նպատակները
<ul style="list-style-type: none">
• Պատրաստել բարձր որակավորման բակալավր-մասնագետներ, ովքեր տիրապետում են դեկորատիվ-կիրառական արվեստի գեղարվեստակատարողական մեթոդներին և ունեն ստեղծագործական մտածելակերպ:
• Ուսանողների համար ապահովել կրթական միջավայր և տեսական և գործնական դասընթացների շնորհիվ շրջանավարտների մոտ ձևավորել գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են մասնագիտական ոլորտում հաջողությունների հասնելու, ուսանողների ստեղծագործական, գեղագիտական, ինտելեկտուալ և վերլուծական կարողությունների զարգացման համար:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները
Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն <i>Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.</i> Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները: Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի: Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները: Ա4. Նկարագրելու թանգարանային աշխատանքը և բացատրելու ցուցահանդեսների կազմակերպման տեխնոլոգիաները: Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ <i>Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.</i>

Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ
Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

Գ6. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը
 Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը
 Կցված է

13. Տեղեկատվություն գնահատման կարգի վերաբերյալ
 «Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղի ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կարգ, էջ 7-13:

14. Ապագա կարիերայի հնարավորությունները
 «Դեկորատիվ կիրառական արվեստ» կրթական ծրագրի շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցնել կրթության և մշակույթի ոլորտներում, գեղագիտական կենտրոններում, գորգագործության, խեցեգործության, փայտի և մետաղի արտադրամասերում՝ զբաղեցնելով հետևյալ պաշտոնները.

- հետազոտող,
- ուսումնական վարպետներ,
- մասնագետ-խորհրդատուներ,
- վարպետ - մասնագետ,
- գեղագիտական կենտրոնի ուսուցիչ,
- նկարիչ-ձևավորող:

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսներ և ձևեր (եթե կան)

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործում են հետևյալ օժանդակ ռեսուրսները.

- գիպսե, կավե, պլաստմասե ռեկվիզիտներ նատյուրմորսների համար,
- մոլբերտներ և գծագրական վահանակներ,
- խեցեգործության և քանդակի համար նախատեսված սեղանիկներ,
- մուֆելային վառարան,
- համակարգիչներ,
- գորգագործության և կարպետագործության տորքեր և շրջանակներ,
- մետաղի մշակման լաբորատոր սարքավորումներ,
- փայտի գեղարվեստական մշակման լաբորատորիայի սարքավորումներ,
- պրոյեկտորներ:

16. Համապատասխան կրթական չափորոշիչները կամ առարկայական կողմնորոշիչ(ներ)ը

ԵՊՀ ԻՄ «Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ» մասնագիտություն

17. Ծրագրային այլ կողմնորոշիչներ

ԵԳՊԱ «Դեկորատիվ-կիրառական արվեստ» մասնագիտության կրթական ծրագիր

18. Պրոֆեսորադասախոսական համակազմին ներկայացվող պահանջներ

ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱԶՄԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

1. Ընդհանրական կարողություններ

Դասավանդման/մանկավարժական

- Դասընթացի ուսումնական առարկայական ծրագիր կազմելու կարողություն,
- Մեթոդական պատրաստություն դասավանդման, գնահատման ժամանակակից մեթոդների, տեխնոլոգիաների տիրապետում:
- Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքների, նպատակների և խնդիրների հստակ գիտակցման ու պարզաբանման կարողություն:
- Ուսանողների ակտիվության խրախուսման և մոտիվացնելու կարողություն:
- Ընդհանուր նպատակ սահմանելու և դրա իրականացման ուղղությամբ ջանքերը համատեղելու հմտություն:
- Ուսանողների հետ անհատական աշխատանք կատարելու կարողություն:
- Ուսանողներին վերլուծական հմտությունները զարգացնելու, փաստերն ու իրողությունները ընդհանրացնելու, երևույթները համակողմանիորեն գնահատելու, տեսական եզրակացություններ կատարելու կարողությունների ներդրման ձգտման առկայություն:

Հետազոտական

- Հետազոտական աշխատանքների իրականացման հմտություն:
- Մանկավարժական դիագնոստիկական գործառնությունների տիրապետում:
- Բաց նոր գաղափարների և հեռանկարների համար:
- Ինտերդիսցիպլինար և համալիր հետազոտությունների մեթոդաբանության, մացություն և իրականացման հմտություն:
- Դասավանդման, հետազոտությունների իրականացման ուսումնասիրության մեթոդների ճիշտ ընտրության և կիրառման հմտություն:

Հաղորդակցման

- Ուսանողի հետ միջանձնային հարաբերությունների հաստատման և կառուցողական փոխառնչություններ կառուցելու կարողություններ:
- Դասընթացը և դասապրոցեսը պլանավորելու, լսարանը կառավարելու կարողություններ:
- առնվազն մեկ օտար լեզվի իմացություն:

S2S կիրառություն

- Բազային համակարգչային (MS Office փաթեթի ազատ տիրապետում՝ Word, Excel, Power-Point) – 4 – հմտություններ:
- Լուսացուցադրություններ պատրաստելու և ներկայացնելու կարողություն (pptx, prezi, canva կամ այլ):

Այլ

- Մանկավարժական էթիկայի կանոնների տիրապետում:
- Բարձրագույն կրթության ոլորտի իրավական նորմերի իմացություն և կիրառման կարողություն:

2. Մասնագիտական կարողություններ

- Դասավանդման ոլորտի հիմնախնդիրների և մեթոդաբանական հիմքերի տիրապետում:
- Դասավանդման գործունեության հիմքում ընկած դասընթացի հիմնական հասկացությունների, հայեցակարգային մոտեցումների, տեսակետների սահմանման կարողություն՝ հաշվի առնելով լսարանի առանձնահատկությունները:
- Ուսուցման գործընթացում ժամանակակից մեթոդների և տեխնոլոգիաների կիրառման կարողություն:
- Ուսուցման գործընթացում միջառարկայական կապեր ստեղծելու կարողություն:
- Դասավանդվող առարկայի ոլորտում խնդիրներ ձևակերպելու, անհրաժեշտ նյութեր և ուսուցման միջոցներ ընտրելու կարողություն:
- Առցանց ձևերով, լուսացուցադրությունների և այլ եղանակներով ուսումնական նյութեր պատրաստելու և ներկայացնելու կարողություն և հմտություն:
- Ոլորտի մեթոդական առաջավոր փորձի իմացություն և ստեղծագործական կիրառման կարողություն:
- Կրթական ծրագրի վերջնարդյունքներին առարկայական/մոդուլային ծրագրերի վերջնարդյունքները համապատասխանեցնելու կարողություն:

3. Ընդհանուր պահանջներ

Գիտական աստիճան և կոչում

- Որակավորման կամ գիտական աստիճանի առկայություն դասավանդվող առարկայի/մոդուլի ոլորտում:
- Գիտական կոչման առկայություն /ցանկալի է բակալավրատում, պարտադիր՝ մագիստրատուրայի համար / :
- Հետազոտական աշխատանքների առկայություն մանկավարժության կամ դասավանդվող առարկայի/մոդուլի ոլորտում:
- Մասնակցություն հանրապետական և միջազգային գիտաժողովներին:

Մանկավարժական փորձ

- Գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի փորձառություն (նվազագույնը 3 տարի):
- Պաշտոնի անձնագրով զբաղեցող պաշտոնին (դասախոս, ասիստենտ, դոցենտ, պրոֆեսոր) ներկայացվող:
- Մասնակցություն որակավորման բարձրացման դասընթացներին վերջին 5 տարիների ընթացքում:

Պրակտիկ աշխատանքի փորձ /ցանկալի է/

- Մասնագիտական գործունեության փորձառություն:

Այլ պահանջներ

- Առցանց ուսուցման տեխնոլոգիաների տիրապետում:
- Դասապրոցեսը Moodle ծրագրով իրականացում:

Պետք է նկատի ունենալ, որ ծրագրի մասնագիրը տալիս է ծրագրի հիմնական բնութագրերի համառոտ նկարագրությունը և այն կրթական վերջնարդյունքները, որոնք ենթադրվում է, որ ձեռք կբերի ուսանողը, եթե նա լիարժեք կերպով օգտվի ծրագրի ընձեռած ուսումնառության հնարավորություններից: Ծրագրի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն կարելի է գտնել ԵՊՀ ԻՄ կայքէջում:

«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍ» ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Ա. Գիտելիք և իմացություն	
Ա1	Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:
Ա2	Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:
Ա3	Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:
Ա4.	Նկարագրելու թանգարանային աշխատանքը և բացատրելու ցուցահանդեսների կազմակերպման տեխնոլոգիաները:
Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	
Բ1	Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:
Բ2	Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:
Բ3	Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:
Բ4	Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:
Բ5	Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:
Բ6	Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:
Բ7	Հիմնավորելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:
Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ	
Գ1	Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:
Գ2	Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:
Գ3	Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:
Գ4	Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:
Գ5	Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:
Գ6	Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:

«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶԸ

Կրթական մոդուլի անվանումը	Դասիչը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																	
		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6	
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (ՊԱՐՏԱԴՐ)																			
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	0302/B04			x						x		x	x					x	
Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -2	0302/B10			x						x		x	x					x	
Անգլերեն/ֆրանսերեն/ վրացերեն-1	0305/B14	x								x			x					x	
Անգլերեն/ֆրանսերեն/ վրացերեն-2	0305/B15	x								x			x					x	
Ռուսերեն -1	0305/B02												x					x	x
Ռուսերեն -2	0305/B08												x					x	x
Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակ. բնակ. առաջին բուժօգնություն	0001/B03														x				x
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105/B07					x	x												
Փյունաբույսերի հիմունքներ	0304/B11			x										x	x				
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	0304/B01	x												x				x	
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	0304/B06	x												x				x	
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B05																		x
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B09																		x
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B12																		x
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B13																		x
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (ԿԱՍՆՆՏՐԱԿԱՆ 4)			Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6
Բարոյագիտության հիմունքներ	0303/B16														x	x			
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	0105/B16									x									
Գործարարության հիմունքներ	0201/B16									x	x				x				x
Կրթնագիտության հիմունքներ	0304/B16	x							x										
Հոգեբանության հիմունքներ	0303/B16													x	x				
Մշակութաբանության հիմունքներ	0202/B16	x												x					
Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303/B16														x	x			
Տնտեսագիտության հիմունքներ	0201/B16									x						x	x	x	
Տրամաբանության հիմունքներ	0304/B16									x				x					x
Քաղաքագիտության հիմունքներ	0304/B16														x	x			
Իրավունքի հիմունքներ	0304/B16													x	x	x			

Ավարտական աշխատանք	0404/B47			x		x	x		x	x		x	x		x	x		
ՄԱՄԱԳՔՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ)		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Բ7	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6
Այակենկարչություն	0404/B50	x		x			x	x	x				x					
Այլիկացիա	0404/B50			x				x			x	x				x		
ԴԿԱ պատմություն	0404/B50	x	x					x			x	x				x		
Թանգարանային զործ և ցուցահանդեսային տեխնոլոգիաներ	0201/B50	x	x	x	x							x	x	x		x	x	
Տիկնիկագործություն	0404/B50			x				x			x	x				x		
Տարագի պատմություն	0404/B50		x	x				x			x	x				x		

«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ

**«ԴԵԿՈՐԱՏԻՎ-ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍ» ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐԸ**

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ/ ՊԱՐՏԱԴԻՐ

1.0304/B01	2. Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.15/0/15	
6.1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի ծագումից մինչև 17-րդ դարն ընկած ժամանակահատվածի պատմությունը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք Հայկական լեռնաշխարհի պատմական աշխարհագրության, համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտական բարձր մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն ՀՀ քաղաքական լավագույն ապագայի կերտման նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները. Ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց հին և միջնադարյան պետականությունների առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ձևավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն: ✓ Ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների հետ տրամաբանական կամ պատճառահետևանքային կապ ապահովելու համար: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը: 2. նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները: 3. ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջանում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լուսաբանելու Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ռազմական և այլ բնագավառներ ու նվաճումները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը, 2. արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում, 3. արժևորելու ինչպես նախաքրիստոնեական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքները: <p>գ. քննհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը և հնարավորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում, 2. բանավիճելու: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնաղբյուրները. Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները: Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը: Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p>		

<ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. ռեֆերատ 3. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգաթղթ. Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անցկացվում է բանավոր հարցում:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Հայաստանը հնագույն շրջանում: Թեմա 2. Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա. 9-6-րդ դդ/: Երվանդունիների թագավորությունը: Թեմա 3. Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեսյան շրջանում: Թեմա 4. Արշակունիների թագավորությունը: Թեմա 5. Հայաստանը վաղ միջնադարում: Թեմա 6. Հայաստանը զարգացած միջնադարում: Թեմա 7. Հայաստանը ուշ միջնադարում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հայոց պատմություն, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012: 2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախշյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975: 3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000: 4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Երևան, 2009:

1. 0305/B02	2. Ռուսերեն -1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգաթղթ	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ելնելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից: Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա: 2. Վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք: 3. Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները: 4. Հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և խնացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը, 2. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշար, 3. կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին), 2. հասկանալու և կարողանալ սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրյունները.</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Քննարկում /բանավեճ: 2. Համագործակցային աշխատանք: 3. Էվրիստիկական մեթոդ: 4. Մտագրոհ: 		

5. Ինդուկտիվ մեթոդ: 6. Դեդուկտիվ մեթոդ: 7. Վերլուծական մեթոդ: 8. Խոսքային կամ բանավոր մեթոդ: 9. Գրավոր մեթոդ: 10. Բացատրական մեթոդ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են Ստուգաքնն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Հնչյունաբանություն: Չայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: Թեմա 2. Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: Թեմա 3. Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: Թեմա 4. Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004. 2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П. Б. Балаян, Л. А. Тер-Саркисян, Б. С. Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г. 3. Учебные пособия по специальности.

1.0001/B03	2. Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 30/30/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Մտուցաքնն	
8. Դասընթացի նպատակն է սովորողների մոտ ձևավորել ԱԻ-ների մասին պատկերացում, ԱԻ-ներում գործելու հմտություններ, փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման վերաբերյալ հմտություններ և տարաբնույթ պատահարների ժամանակ հնարավոր վնասվածքների և այլ ախտահարումների դեպքում առաջին բուժօգնության ցուցաբերման անհրաժեշտ կարողություններ:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն. 1. ներկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան դիմակայելու ուղիները, 2. ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին, 3. մեկնաբանելու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող ռիսկերի գնահատման մեթոդները, 4. ներկայացնելու համաճարակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը, 5. ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը:		
բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ. 1. գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային գնում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն, 2. դրսևորելու նախընտրելի վարքագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում, 3. ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարումների դեպքերում, 4. օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքում:		
գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ. 1. կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում, 2. աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ,		

3. վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրոյունքը. Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը: Գ6. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դասախոսություն, 2. սեմինար, 3. հարցադրումներ և քննարկումներ, 4. լաբորատոր աշխատանքներ, 5. տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր:		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները. Ստուգաքք. Ստուգաքքն անցկացվում է բանավոր հարցման միջոցով: Հարցերի 50%-ին պատասխանելու դեպքում ստուգաքքը համարվում է հանձնված:		
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Բաժին 1. Արտակարգ իրավիճակներ ու պատահարներ: Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: Թեմա 2. Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: Բաժին 2. Քաղաքացիական պաշտպանություն: Թեմա 3. Բնակչության գործողությունները ահաբեկությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: Թեմա 4. Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: Թեմա 5. Բնակչության պաշտպանության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: Թեմա 7. Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: Բաժին 3. ԱՌ-ում բնակչության առաջին բուժօգնություն: Թեմա 8. Առաջին բուժօգնությունն ու մինչբժշկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: Թեմա 9. Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: Թեմա 10. Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: Թեմա 11. Հակահամաճարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: Թեմա 12. Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:		
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Ադամյան Մ., «Փոխադրական անշարժացում», ուսումնամեթոդական աշխատանք, Եր., 2011: 2. Մարկարյան Ռ., Ջանջուղազյան Ն., Օհանջանյան Մ., Հարությունյան Ա., Հարությունյան Վ., Բաղդասարյան Լ., Հասարայան Ռ., Վարդանյան Ջ., «Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր», Եր., 2006: 3. Մանասյան Կ., «Միտ-թոքային վերակենդանացման մինչբժշկական մեթոդների ուսուցումը» (ուսումնամեթոդական աշխատանք), Եր., 2007: 4. Մանուկյան Ս., Ճաղարյան Գ., «Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցեր», ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2017: 5. «Մինչբժշկական օգնությունը բնակչությանը արտակարգ իրավիճակներում», ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2000:		

1. 0302/B04	2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ-1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Մտուգաքք	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել խոսքը, նրա դրսևորման ձևերը, ուղղախոսական ու արտասանական նորմերը, խոսքի բաղադրիչների կապակցման միջոցները, խոսքի մասերի գործածության յուրահատկությունները, գրագրության ձևերը և խոսքային էթիկան, կառուցել արտահայտիչ ու ներգործուն գրավոր ու բանավոր խոսք: Դասընթացի խնդիրները. 1. ուսուցանել խոսքի մշակույթի ընդհանուր օրինաչափությունները, լեզվական և գրական նորմերը, հնչյունական, բառային և քերականական մակարդակներն ու նրանց կիրառության		

<p>յուրահատկությունները,</p> <p>2. ձևավորել ու մշակել գրական խոսքի բարձր ճաշակ ու մշակույթ:</p>		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու խոսքի ընդհանուր հատկանիշները, դրսևորման ձևերը, սահմանելու և ճիշտ կիրառելու լեզվական և հնչյունական-արտասանական, ուղղախոսական՝ ճիշտ և տեղին կիրառելով լեզվական տարբեր իրողությունները (բառապաշարի շերտեր, ձևաիմաստային խմբեր, դարձվածքներ և այլն), սահմանելու, բացատրելու գրական, լեզվական, ոճական նորմաները, որոնք կիրառելի են ժամանակակից հայերենում: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> կառուցելու հարուստ բառապաշարով, շարահյուսորեն ճշգրիտ կապակցված գրավոր և բանավոր խոսք, գործառելու գրագրության ձևերը, ուղղախոսության և արտասանվածքի նորմերը բանավոր խոսքում: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, աշխատելու թիմում: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> Քննարկում /բանավեճ: Համագործակցային աշխատանք: Մտազրոհ: Վերլուծական մեթոդ: Խոսքային կամ բանավոր մեթոդ: Գրավոր մեթոդ: Բացատրական մեթոդ: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաբքն՝ անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Խոսքի մշակույթ առարկան, նպատակը և խնդիրները: Խոսքի դրսևորման ձևերը: Լեզվական նորմ: Թեմա 2. Հնչյունական /արտասանական/ մակարդակ: Գրագրության ձևեր: Թեմա 3. Բառային մակարդակ: Թեմա 4. Քերականական մակարդակ: Ձևաբանություն: Թեմա 5. Շարահյուսություն:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Ավետիսյան Յուրի, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, ԵՊՀ, Եր., 2014: Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, ԵՊՀ, Եր., 2015: Ասատրյան Մ. Ե. , Ժամանակակից հայոց լեզու /Ձևաբանություն/, Եր., 2002: Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003: Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր., 2003: Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Երևան, 1997: 		

1.0001/B05,B09	2.Ֆիզդաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.0/60/0	

6.1-ին, 2-րդ կիսամյակներ

7.Մտուգարք

8. Դասընթացի նպատակն է հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակլիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը՝ դասընթացը նպատակ ունի.

- ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործընթացը,
- նպաստել ուսումնառողների առողջական վիճակի բարելավմանը,
- բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, պարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, կենսաձևում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց,
- նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը,
- զարգացնել ուսանողների ֆունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ձկունություն, դիմացկունություն, ճարպկություն, կոորդինացիա և այլն:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիկական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշանակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում,
- ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ,
- ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային գաղափարներ, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում,
- ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք,

ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. սահմանելու անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները,
2. թվարկելու կոփման կանոնները և բացատրել դրանց նշանակությունը,
3. ներկայացնելու ֆիզիկական դաստիարակության պարապմունքների ժամանակ անվտանգության պահպանման կանոնները,
4. ներկայացնելու առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքները,
5. առանձնացնելու վնասակար սովորությունները և բացատրելու դրանց կործանարար ազդեցությունը անձի մտավոր և ֆիզիկական զարգացման վրա:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. կատարելու նորմատիվներին համապատասխան ֆիզիկական վարժություններ (ակրոբատիկ վարժություններ, վազք, հեռացատկ),
2. ցուցաբերելու շարժողական ընդունակություններ ու ֆունկցիոնալ կարողություններ ուսուցանվող մարզաձևերում,
3. ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աջակցելու կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս անցկացվող մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի ու սպորտային միջոցառումների

<p>կազմակերպմանը,</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. դասընթացի ժամանակ կազմակերպելու թիմային մրցախաղեր տարբեր սպորտաձևերից, 3. կազմելու իր և ընկերների առողջ կենսակերպի ապահովման ուսումնասիրական պարապմունքների պլան:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրյունը. Գ6. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ .   <ul style="list-style-type: none"> ▪ տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ), ▪ մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ), ▪ ուսումնասիրական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ), ▪ անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ), ▪ ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),   2. արտաուսումնական պարապմունքներ.   <ul style="list-style-type: none"> ▪ ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում, ▪ վերականգնողական միջոցառումների իրականացում, ▪ մասնակցություն պարապմունքներին ըստ նախընտրած մարզաձևերի, ▪ ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով, ▪ մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում, ▪ մարզաառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները.   Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:</p>
<p>13. Դասընթացի բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. 1-ին կիսամյակ Թեմա 1. Ֆիզիկական դաստիարակություն, նրա դերն ու նշանակությունը ընդհանուր կրթական համակարգում: Ֆիզիկուլտուրայի և սպորտի հիգիենիկ հիմունքները: Անձնական հիգիենայի և ֆիզիկական վարժություններով պարապմունքների հիգիենիկ կանոնները: Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: Թեմա 2. Մարմնի կոփման կանոնները և դրանց նշանակությունը: Վազք: Վազքի տեխնիկայի ուսուցում: Վազք. փոփոխական արագությամբ, արգելքների հաղթահարումով, 60 մ /ցածր մեկնարկից/, 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: Հեռացատկ: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում: Հեռացատկ տեղից: Թեմա 3. Սպորտային խաղերի դերն ու նշանակությունը ուսանողի մտավոր և ֆիզիկական դաստիարակության, ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման գործում: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում, գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձևերով: Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ուսուցում: Գնդակի վարում և փոխանցում 2 ձևերով: Զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկայի ուսուցում: Թեմա 4. Ուսանողի առողջ կենցաղավարության հիմունքները, նրա արդյունավետության չափանիշները, պայքարը բացասական երևույթների դեմ: Երկկողմանի խաղ (վոլեյբոլ, բասկետբոլ): 2-րդ կիսամյակ Թեմա 1. Ընդհանուր ֆիզիկական և սպորտային պատրաստության դերը ֆիզիկական դաստիարակության գործում: Շարժողական ընդունակությունների կատարելագործման հիմունքները: Մարմնամարզություն: Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պատկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: Թեմա 2. Ֆիզիկական բեռնվածության ծավալը ուսանողական տարիքում, նրա միջոցով ֆիզիկական զարգացման և մարմնակազմության հնարավորություններն ու շտկման պայմանները: Մարմնամարզություն: Մարզանստարանի վրա հենում պատկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: Թեմա 3. Ինքնուրույն պարապմունքների մեթոդական հիմունքները, նրանց ձևերը և տարիքային և սեռային առանձնահատկությունները: Սպորտային խաղ վոլեյբոլ. վերնից սկզբնահարվածի տեխնիկայի ուսուցում: Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս. տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ուսուցում: Սպորտային խաղ բասկետբոլ. գնդակին տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում, պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում, գնդակի նետում զամբյուղի մեջ: Թեմա 4. Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Հարձակողական հարվածի տիրապետման տեխնիկայի ուսուցում: Խաղի պաշտպանության տեխնիկայի ուսուցում: Երկկողմանի խաղ: Թեմա 5.</p>

Ինքնուրույն պարապմունքների հիգիենան և ինքնահսկումը: Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական վազք: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները` 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջիկներ` 200-300 մ, տղաներ` 500 մ): Երկար վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները: Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): Հեռացատկ: Հեռացատկ տեղից` գույգ ոտքերի հրումով: **Թեմա 6.** Մասնակցությունը սպորտային մրցումների, դրանց ֆիզիկական և հոգևոր դաստիարակչական նշանակությունը: **Թեմա 8.** Ստուգարքային ձևերի նախապատրաստում:

Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Սամվելյան Լ. Ա., Պետրոսյան Գ. Ա., Թումանյան Հ. Գ., Գրիգորյան Ա. Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Երևան, ՎՄՎ-ՊՐԻՆՏ, 2007թ.:
2. Ազիզյան Գ. Ն., Վանեայան Հ. Մ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է. Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բաբայան Հ. Ս., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բաբայան Մ. Ա., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախյան Գ. Ե., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ. Գ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկան, Եր., 2002:
8. Մելիքսեյան Ռ. Տ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս. Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

1. 0304/B06	2. Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 15/0/15	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել հայ ժողովրդի 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածի պատմությունը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը` գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին: ✓ Ձևավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն: ✓ Ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար: 		

<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը, նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը, արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա ապագայում ճիշտ կողմնորոշվելու: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>		
<p>11. Վիրավորում են դասավանդման և ուսումնասրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> դասախոսություն, ռեֆերատ, անհատական և խմբային առաջադրանքներ: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգաքք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջակայում անցկացվում է բանավոր հարցում:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: Թեմա 2. Ռուսաստանի ներթափանցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: Թեմա 3. Հայկական հարցի միջազգայնացումը: Թեմա 4. Ազատագրական խմբակների, կազմակերպությունների ու քաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: Թեմա 5. Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: Թեմա 6. Իրավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: Թեմա 7. Հայաստանը 1917թ. ռուսական հեղափոխությունների շրջանում: Թեմա 8. Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: Թեմա 9. Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ.: Թեմա 10. Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: Թեմա 11. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Հայոց պատմություն, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012: Հայ ժողովրդի պատմություն, (Մտ. Մելիք-Բախշյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975: Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000: Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Երևան, 2009: 		

1. 0105/B07	2. Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Ստուգաքք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել կենսոլորտի կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդ-կենսոլորտ» համակարգում նրանց փոխազդեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի աղտոտման աստիճանը, որպես հասարակության գործունեության արդյունք և նախազգուշացնելու կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպաստել հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էությունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p>		

1. ուսանողների տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործընթացների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոգեն միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տենդենցների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ճգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենսդրության մասին, ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամաբանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները:
2. դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. սահմանելու էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները,
2. նշելու շրջակա միջավայրի զարգացման կոնցեպցիաները և թվարկելու մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող աղտոտող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները:
3. բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի աղտոտման հետևանքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. էկոլոգիական գնահատական տալու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին,
2. նախագուշակական միջոցառումներ ներկայացնելու՝ զերծ պահելով շրջակա միջավայրը էկոլոգիական աղետներից,
3. անցկացնել մոնիտորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կբարելավեն տարածաշրջանի էկոլոգիան:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. ցուցաբերելու ինքնուրույն ուսումնասիրելու ունակություն,
2. հետազոտություններ անելու՝ ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով,
3. կիրառելու կանխատեսման մեթոդը՝ որոշելու համար, թե այս կամ այն գործոնը, ինչպիսի ազդեցություն կարող է ունենալ տվյալ էկոհամակարգի վրա:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը

11. Գիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Պասիվ դասախոսություն
2. Ակտիվ դասախոսություն
  - ✓ հարց ու պատասխան
  - ✓ զրույց
3. Բնտերակտիվ դասախոսություն
  - ✓ «Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում
  - ✓ հարց ու պատասխան
  - ✓ բանավեճ
  - ✓ զրույց

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1. Բանավոր քննում՝ ըստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջադրված թեմայով ռեֆերատի գեկուցում:
2. Այն ուսանողները, որոնք ամբողջական դասընթացի մաս կազմող 5 և ավելի թեմաներից կամ ինքնուրույն աշխատանքների թեմաներից գնահատվել են «ստուգված», ապա ստանում են «Ստուգված»:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Էկոլոգիայի համառոտ պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուցվածքը, առարկան և օբյեկտը: Լիբիխի մինիմումի, Վիյամի գործոնների անկախության և Շելֆորդի տոլերանտության օրենքները: **Թեմա 2.** Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Պրոդուցենտներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/: **Թեմա 3.** Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենսական, ոչ կենսական, մարդածին, սահմանափակող գործոններ: Օրգանիզմների հարմարվելը միջավայրի պայմաններին: **Թեմա 4.** Էներգիայի և նյութերի հոսքը Էկոհամակարգում: Էկոհամակարգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի փոխանցումը Էկոհամակարգերում, էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազոտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը: **Թեմա 5.** Մարդու առողջության էկոլոգիական ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամթերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգեր: **Թեմա 6.** Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու ազդեցությունը կենսոլորտի վրա: Արդյունաբերության առաջընթացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Արդյունաբերության էկոլոգիացման սկզբունքները: **Թեմա 7.** Քարոլորտի կառուցվածքը: Մթնոլորտի կառուցվածքը, նշանակությունը: Ջուրը երկրի վրա և նրա հատկությունները: Կենսոլորտի կառուցվածքը: Հողը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնության մեջ: **Թեմա 8.** Պոպուլյացիայի բնութագիրը, ծնելիություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը, պոպուլյացիայի միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, գիշատիչ-գոհ փոխհարաբերությունը: **Թեմա 9.** Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրները և դրա էկոլոգիական հետևանքները: Ջրոլորտի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Քարոլորտի և բնահողի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Երկրի կլիմայի փոփոխության և անսպասարկելի հիմնախնդիրները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գրիգորյան Կ., Եսայան Ա., Ժամհարյան Հ., Խոյեցյան Ա., Մովսեսյան Հ., Փիրումյան Գ., Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, 2010:
2. Գրիգորյան Ա., Աղայան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը, Երևան, 2008:
3. Մելքումյան Լ., Գալստյան Մ., Բնապահպանության հիմունքներ: Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2010:
4. Շահինյան Մ., Թամրազյան Ն., Էկոլոգիա, Երևան, 2002:
5. Валова В.Д., Основы экологии: Учебное пособие.-5-е изд., Москва, 2005.

1. 0305/B08	2. Ռուսերեն -2	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Մտուցարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա, 2. վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք, 3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները, 4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, 2. կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով, 3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ընտրելու, վերլուծելու և ադապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջգիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով, 2. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները, 		

<p>3. վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ,</p> <p>4. թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն և հակառակը,</p> <p>5. գանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. գնահատելու, վերլուծելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>2. օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:</p>
<p>11. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր, մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. էվրիստիկական մեթոդ 4. մտազրոհ 5. ինդուկտիվ մեթոդ 6. դեդուկտիվ մեթոդ 7. վերլուծական մեթոդ 8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 9. գրավոր մեթոդ 10. բացատրական մեթոդ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Բաժին 1. Ձևաբանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակբայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շաղկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բաժին 2. Շարահյուսություն. շարահյուսության հիմնական միավորները /բառակապակցություն, նախադասություն, նախադասության անդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: Բաժին 3. Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: Բաժին 4. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական զեկույցների և մասնագիտական ռեֆերատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Русский язык, Под общ. ред. Л. М. Мкртчяна, Ер., изд-во ЕГУ, 2004. 2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь. П.Б.Балаян, Л.А.Тер-Саркисян, Б.С.Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г. 3. Учебные пособия по специальности.

1.0302/B 10	2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ -2	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է հարստացնել ու զարգացնել լեզվի կիրառական և հաղորդակցական հնավորությունները խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցների յուրացմամբ, գործառական		

<p>բոլոր ոճերի առանձնահատկությունների իմացությամբ ու անսխալ, գրագետ գործառնամբ, ձևավորել կարողություններ՝ գեղարվեստական խոսքի հնչյունական, բառային ու քերականական առանձնահատկությունները ինքնուրույն մեկնաբանելու և արժևորելու համար, ծանոթացնել հրապարակային խոսքի ընդհանուր կառուցվածքին և հիմնական հատկանիշներին և կիրառելի դարձնել ուսումնական գործընթացներում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացահայտել արտահայտչական և պատկերավորման միջոցների դերը խոսքում, խոսքի գործառնական տարբերակների համակարգը /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/, գեղարվեստական և հրապարակային խոսքի խնդիրները, կառուցվածքը, լեզվական առանձնահատկությունները:
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու խոսքի արժանիքները, 2. կիրառելու արտահայտչական և պատկերավորման միջոցները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. լուսաբանելու գործառնական ոճերի դասակարգման հիմունքները և ոճերի առանձնահատկությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կառուցելու պատկերավոր և գրագետ խոսքարվեստ, վերացնելու խոսքային անճշտությունները, դրսևորելու խոսքային բարձր էթիկետ:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները: Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները: Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը: Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխադեցության գործոնները: Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>11. Գիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. մտազրոհ 4. վերլուծական մեթոդ 5. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 6. գրավոր մեթոդ 7. բացատրական մեթոդ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգաքնն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Խոսքի արժանիքները: Թեմա 2. Խոսքի պատկերավորման-արտահայտչական միջոցներ: Թեմա 3. Խոսքի գործառնական տարբերակներ /գիտական, պաշտոնական, խոսակցական/: Թեմա 4. Գեղարվեստական ոճ: Հրապարակային խոսք:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ավետիսյան Յու., Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, Գիրք Ա, Եր., 2014: 2. Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ (Հեղինակային խումբ), Գիրք Բ, Եր., 2015: 3. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու/Չնաբանություն/, Եր., 2002: 4. Բաղիկյան Խ., Դարձվածային ոճաբանություն, Եր., 2003: 5. Եզեկյան Լ., Հայոց լեզվի ոճաբանություն, Եր, 2003: 6. Մարգարյան Ա., ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1997:

1. 0304/B11	2. Փիլիսոփայության հիմունքներ	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 30/0/30	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, 2. բացատրել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, 3. հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատկերացումների ձևավորմանը: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու կեցության համընդհանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները, 2. բացահայտելու ճանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները, 3. ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարբերակիչ առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տարբերելու գիտականը ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, էականը ոչ էականից, 2. վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործընթացները և դրանց պատճառահետևանքային կապերը, 3. կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխհարաբերություններում: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տեղին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. սեմինար 3. քննարկում 4. զեկուցում 5. ռեֆերատ: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարք</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Փիլիսոփայության առարկան: Թեմա 2. Կեցություն և մատերիա: Թեմա 3. Դիալեկտիկա: Թեմա 4. Բնություն: Թեմա 5. Մարդ և պրակտիկա: Թեմա 6. Գիտակցություն և ճանաչողություն: Թեմա 7. Գիտություն: Թեմա 8. Հասարակություն:</p>		

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Դավիթ Անհաղթ, Երկեր, Եր., 1980:
2. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ. 1, Եր., 1987:
1. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ. 2, Եր., 1987:
2. Գաբրիելյան Հ., Հայ փիլսոփայության պատմություն, Եր., 1980:
3. Կյուրեղյան Է., Փիլիսոփայություն, Եր., 2004:
4. Փիլիսոփայության բառարան, Եր., 1975:

1.0001/B12, B13	2.Ֆիզրաստիարակություն	3.0 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.3-րդ, 4-րդ կիսամյակներ	7.Ստուգաքոչ	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է, հաշվի առնելով հասարակության և անհատի զարգացման հետաքրքրություններն ու շահերը, մարզի բնակչիմայական պայմանները և ուսանողների ֆիզիկական զարգացման ու շարժողական ընդունակությունների առանձնահատկությունները՝ ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալապես անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների ծավալը լիարժեք ֆիզիկական պատրաստություն ստանալու, ամենօրյա կյանքի ու կրթության պահանջները ապահովելու և շարունակելու վերաբերյալ: Կարևորելով ուսանողների գիտակցական մակարդակի բարձրացումը՝ դասընթացը նպատակ ունի.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ապահովել երիտասարդ սերնդի կրթադաստիարակչական գործընթացը, • նպաստել ուսումնառողների առողջական վիճակի բարելավմանը, • բարձրացնել ֆիզիկական դաստիարակության դերն ու նշանակությունը, պարապմունքները դարձնել ակտիվ հանգստի, մտավոր լարվածության վերացման և ուժերի վերականգնման միջոց, նպաստել սովորողների մտավոր, հոգևոր և ֆիզիկական ունակությունների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացմանը, բարձրացնել նրանց մտավոր և ֆիզիկական աշխատունակությունը և պատրաստվածությունը, • զարգացնել ուսանողների ֆունկցիոնալ և շարժողական ընդունակությունները, ձևավորել նրանց մոտ արագաշարժություն, ուժ, ձկունություն, դիմացկունություն, ճարպկություն, կոորդինացիա և այլն, • կենսաձևում արմատավորել ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը որպես առողջ ապրելակերպի միջոց: 		
<p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • հասնել նրան, որ ուսանողները կարևորեն ֆիզիկական դաստիարակության սոցիալական դերն ու նշանակությունը անձի զարգացման և նրա մասնագիտական գործունեության պատրաստման հարցում, • ուսանողներին հաղորդել հիմնարար գիտելիքներ առողջ կենսաձևի գիտակենսաբանական և գործնական հիմունքների վերաբերյալ, • ուսանողների մոտ ձևավորել համամարդկային գաղափարներ, բարոյական և կամային հատկանիշներ, կարգապահություն, աշխատասիրություն, սոցիալական ակտիվ դիրքորոշում, • ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական ինքնակատարելագործման և ինքնադաստիարակման արժեքային համակարգ, սերմանել ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով կանոնավոր պարապելու պահանջմունք, • ուսանողների մոտ ձևավորել առողջությունը պահպանելու և ամրապնդելու, հոգեկան կայունությունը զարգացնելու, հոգեֆիզիկական ընդունակություններն ու անձի յուրահատկությունները մշակելու գործնական կարողություններ ու հմտություններ: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու մասսայական սպորտի, բարձր նվաճումների սպորտի և ուսանողական սպորտի առանձնահատկությունները, թվարկել սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման փուլերը, 2. ներկայացնելու ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգի կառուցվածքը, ունիվերսիադաների և օլիմպիական խաղերի տարբերությունները, թվարկել նրանց դաստիարակչական հատկությունները, ներկայացնել տեղեկություններ օլիմպիական խաղերի և անվանի մարզիկների վերաբերյալ, 3. հիմնավորելու կոնկրետ սպորտաձևի ընտրումը կանոնավոր պարապմունքների համար, թվարկելու հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կիրառման 		

<p>բնութագրերը,</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. թվարկելու տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները, մեկնաբանելու անհատի վրա դրանց ներգործության բնութագրերը, 5. ներկայացնելու արտադրական ֆիզիկական կուլտուրայի, արտադրական մարմնամարզության առանձնահատկությունները և մեկնաբանելու նրանց անհրաժեշտությունը մասնագիտական գործունեության մեջ: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները, 2. սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում իրականացնել օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողություն կիրառելով նրա հիմնական մեթոդները և ցուցանիշները, վարել ինքնավերահսկման օրագիր, 3. ցուցաբերելու տեխնիկական և տակտիկական գործողությունների հստակ կատարում մարզախաղերի ժամանակ, 4. կատարելու շարժողական գործողություններ ֆիզիկական վարժությունների կատարման մատուցված մեթոդներով և ցուցաբերելու նորմատիվներին համապատասխան արդյունքներ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսի անմիջական հսկողությամբ ուսանողների խմբում իրականացնելու թեմատիկ հանձնարակականի փոխադարձ վերահսկողություն, 2. աջակցելու ընկերներին թեմատիկ շարժողական գործողությունների, հնարքների կատարման ժամանակ, ներկայացնելու իր կարծիքը ընկերների ֆիզիկական պատրաստվածության վերաբերյալ, 3. վերլուծելու դասախոսի կողմից իրեն և խմբին տրված անհատական և խմբային հանձնարարականների իրականացման արդյունքները, 4. կազմակերպելու մասսայական և առողջարարական ֆիզկուլտուրայի պարապմունքներ, սպորտային միջոցառումներ կուրսում, ֆակուլտետում, բուհում և նրա շրջանակներից դուրս, 5. կողմնորոշվելու տարբեր իրավիճակներում, ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն վնասվածքների դեպքում:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքը. Գ6. Կողմնորոշվելու արտակարգ իրավիճակներում և անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Վերահսկողական ուսումնական պարապմունքներ .   <ul style="list-style-type: none"> • տեսական դասեր դասախոսությունների ձևով (խոսքային մեթոդ), • մեթոդական-գործնական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ), • ուսումնամարզական պարապմունքներ (ինտերակտիվ մեթոդ), • անհատական և խմբակային լրացուցիչ պարապմունքներ (խմբային մեթոդ), • ինքնուրույն պարապմունքներ դասախոսի հանձնարարությամբ և հսկողությամբ (խմբային մեթոդ),   2. արտատուսմանական պարապմունքներ.   <ul style="list-style-type: none"> ▪ ֆիզիկական վարժությունների կատարում օրվա ընթացքում, ▪ վերականգնողական միջոցառումների իրականացում, ▪ մասնակցություն պարապմունքներ ըստ նախընտրած մարզաձևերի, ▪ ինքնուրույն պարապմունքներ ֆիզիկական վարժություններով, սպորտով, տուրիզմով, ▪ մասնակցություն մասսայական առողջարարական և սպորտային միջոցառումներ բուհում, ▪ մարզաառողջարարական ճամբարների կազմակերպում:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշները   Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքը համարվում է հանձնած, եթե ուսումնառողը ապահովում է ստուգիչ վարժությունների կատարումը և բավարարում է սահմանված նորմատիվների պահանջներին:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. 3-րդ կիսամյակ Թեմա 1. Ուսանողական սպորտը, բուհում սպորտային պատրաստության կազմակերպման և պլանավորման առանձնահատկությունները: Թեմա 2. Շարային պատրաստություն, դարձումներ տեղում, շարային քայլք: Թեմա 3. Վազքի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում, վազք փոփոխական արագությամբ, վազք 60 մ, 100 մ /ցածր մեկնարկից/: Հեռացատկի տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում:</p>

Հեռացատկ տեղից, տեխնիկայի ուսուցում և ամրապնդում: Վազք արգելքների հաղթահարումով: Վազք 500 մ /աղջիկներ/, 1000 մ /տղաներ/: **Թեմա 4.** Ուսանողական սպորտային մրցումների համակարգը, ունիվերսիադաներ, օլիմպիական խաղեր: Օլիմպիզմը և օլիմպիական դաստիարակությունը: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում, սկզբնահարվածի ուսուցում և ամրապնդում: Գնդակի ընդունում և փոխանցում 2 ձեռքով: **Թեմա 6.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, խաղի կանոնների ամրապնդում: **Թեմա 7.** Կանոնավոր պարապմունքների համար սպորտաձևի ընտրման դրդապատճառները և հիմնավորումը: Հիմնական սպորտաձևերի և ֆիզիկական վարժությունների համամակարգերի համառոտ հոգեֆիզիոլոգիական բնութագրերը: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղ սեղանի թենիս, խաղի կանոնների ուսուցում, սկզբնահարվածի ուսուցում: **Թեմա 9.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ», կանգ թիակների վրա պառկած դրությունից: **Թեմա 10.** Մարմնամարզություն: Ցատկ այծիկի վրայից՝ ոտքերը գատած եղանակով:

4-րդ կիսամյակ

Թեմա 1. Տարբեր մարզաձևերով պարապմունքների առանձնահատկությունները: Անհատի ֆիզիկական, շարժողական և հոգեկան հատկությունների վրա դրանց ներգործության բնութագրերը: **Թեմա 2.** Ակրոբատիկ վարժություններ. գլուխկոնծի առաջ, ետ, «կամուրջ» պառկած դրությունից, կանգ թիակների վրա, կանգ գլխի վրա, գլորումներ, գլուխկոնծի երկարությամբ: Մարզանստարանի վրա հենում պառկած դրությունից ձեռքերի ծալում և ուղղում: **Թեմա 3.** Մարզապարապմունքների արդյունավետության հսկողությունը, ընտրած սպորտաձևի կամ ֆիզիկական վարժությունների համակարգերի կատարելագործման նորմաները: **Թեմա 4.** Սպորտային խաղ վոլեյբոլ: Վերևից սկզբնահարվածի, հարձակողական հարվածի տիրապետման, խաղի պաշտպանության տեխնիկաների ուսուցում և ամրապնդում: **Թեմա 5.** Սպորտային խաղեր փետրագնդակ, սեղանի թենիս, նրանց տեխնիկական և տակտիկական տարրերի ամրապնդում: **Թեմա 6.** Սպորտով կանոնավոր պարապելու դեպքում օրգանիզմի վիճակի ինքնահսկողությունը, նրա հիմնական մեթոդները, ցուցանիշները և ինքնավերահսկման օրագիրը: **Թեմա 7.** Սպորտային խաղ բասկետբոլ, գնդակին տիրապետելու, պաշտպանության, զամբյուղի մեջ գնդակի նետման տեխնիկաների ամրապնդում: **Թեմա 8.** Սպորտային խաղեր վոլեյբոլ և բասկետբոլ: Երկկողմանի խաղ: **Թեմա 9.** Առաջին բուժօգնությունը վնասվածքների դեպքում: **Թեմա 10.** Վազք. ընթացքից, արագացումներով, ցածր մեկնարկից, փոփոխական: Կարճ վազքի տեխնիկայի առանձնահատկությունները՝ 100 մ, 200 մ, 300 մ: Վազք արգելքների հաղթահարումով (աղջիկներ՝ 200-300 մ, տղաներ՝ 500 մ): Վազք 500 մ (աղջիկներ), 1000 մ (տղաներ): **Թեմա 11.** Հեռացատկ տեղից զույգ ոտքերի հրումով: **Թեմա 12.** Արտադրական ֆիզիկական կուլտուրա, արտադրական մարմնամարզություն, նրանց նշանակությունը մասնագիտական գործունեության մեջ և նրանց առանձնահատկությունները: **Թեմա 13.** Ստուգարքային ձևերի նախապատրաստում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Մամվելյան Լ., Պետրոսյան Գ., Թումանյան Հ., Գրիգորյան Ա., Ֆիզիկական դաստիարակության ծրագիր (Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար), Եր., 2007.
2. Ազիզյան Գ., Վանեպյան Հ., Ֆիզիկական պատրաստություն, Եր., 2002:
3. Ավագյան Է., Ֆիզիկական պատրաստություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 1978:
4. Բաբայան Հ., Ուսանողների գեղագիտական դաստիարակություն ֆիզդաստիարակության գործընթացում, Եր., 2000:
5. Բաբայան Մ., Մարմնամարզության հիմունքներ, Եր., 1989:
6. Բոյախյան Գ., Մարմնամարզության կիրառական վարժություններ ուսանողների համար, Եր., 2005:
7. Թումանյան Հ., Դիմացկունություն, տարիքային փոփոխությունները և նրա մշակման մեթոդիկական, Եր., 2002:
8. Մելիքսեթյան Ռ., Տեսական գիտելիքների ուսուցումը ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին, Եր., 1991:
9. Մելքոնյան Հ., Կալաջյան Ե., Մարզախաղեր: Խաղերի կանոնները, Եր., 2007:
10. Նահապետյան Ս., Ընդհանուր զարգացնող վարժություններ, Եր., 1988:

ԿԱՄԱՆՏՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ

1. 0305/B14	2. Անգլերեն -1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Մտուգարք	

<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անգլերեն լեզվից՝ լեզվի բոլոր մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական հմտությունները՝ միջմշակութային հաղորդակցման:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար, 2. զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսքային իրավիճակներում:
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. անգիր վերարտադրելու մասնագիտական բառապաշարը, 2. թվարկելու հնչյունական և ուղղախոսական կանոնները և բացառությունները, 3. թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադասական հատկանիշները, 4. տարբերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ճիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս, 2. ընկալելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը, 3. կատարելու A1 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից, 2. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում, 3. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխադեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. հաղորդակցական մեթոդ 2. մտազրոհ 3. ուսանողական պրոտֆոլիո 4. խմբային աշխատանք 5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն 6. աշխատանք տեղեկագրով 7. ռեֆերատ 8. ինքնուրույն աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարքը համարվում է ստուգված ուսանողի՝ մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ /և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայության դեպքում.</p> <ul style="list-style-type: none"> • գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, • ռեֆերատ, • լուսատեսաշար • խմբային աշխատանք, • ուսանողական պրոտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Բաժին 1. Հնչյունաբանություն և ուղղախոսություն: Հնչյունների դասակարգումը և արտասանական հատկանիշները: Բաժին 2. Քերականություն: Խոսքի մասեր: Ծարահյուսություն: Բաժին 3. Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Համաշխարհային պատմության</p>

հիմնահարցեր: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Mkhitarian, Ye., Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan, 2004.
2. Cincotta, Howard (Ed.). An Outline of American History. United States Information Agency., 1994.
3. Kirn, Elaine. About the U.S.A. United States Information Agency, Materials Branch of the English Language Programs Division., 1989.
4. Myers, Sondra (Ed.). Democracy Is a Discussion: Civic Engagement in Old and New Democracies: The Handbook. New London, CT: Connecticut College. 1997.
5. Short, Deborah J., Seufert-Bosco, Margaret, & Grognet, Allene Guss. (1995). By the People, for the People: U.S. Government and Citizenship. McHenry, IL: Delta Systems Co., Inc.

1.0305/B14	2.Ֆրանսերեն – 1	3.4 ECTS կրեդիտ
-------------------	------------------------	------------------------

4.4 Ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
---------------------	-----------------	--

6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգաք	
-------------------------	-------------------	--

8. Դասընթացի նպատակն է հարստացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականական և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: Այս փուլում ստացած գիտելիքները հիմք են հանդիսանում հետագա՝ առավել խորացված ուսումնասիրության համար:

Դասընթացի խնդիրները.

1. խորացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա,
2. ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ,
3. հանրագումարի բերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները,
2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները,
2. ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները,
3. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ),
4. առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն,
2. ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները,
3. ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր,
4. բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները

<ol style="list-style-type: none"> անհատական և խմբային առաջադրանքներ ընթերցանություն թեստ ռեֆերատ դիագնոստիկ ստուգում շնորհանդես ինքնուրույն աշխատանք:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգաքար Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անցկացվում է բանավոր հարցում:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ռիթմիկ խմբեր: Շեշտ: Enchainement. Liaison. Թեմա 2. Հատուկ և հասարակ գոյական: Գոյականի սեռը, թիվը: Մեռի արտահայտությունը հոդերի և ածանցների միջոցով: Թեմա 3. Որոշյալ և անորոշ հոդ: Մասնական հոդը որպես անորոշ քանակ արտահայտելու միջոց: Միաձուլված հոդ: Հոդը չօգտագործելու դեպքերը: Թեմա 4. Ածական: Ածականի համաձայնությունը գոյականի հետ: Ածականի իմաստի փոփոխությունը՝ կախված նրա դիրքից: Թեմա 5. Ցուցական, ստացական, հարցական և բացականչական, անորոշ ածականներ: Թեմա 6. Թվական: Քանակական և դասական թվականներ և դրանց գործածությունը: Թեմա 7. Դերանուն: Անձնական անշեշտ դերանուններ, դրանց գործածությունը որպես ենթակա, ուղիղ և անուղղակի խնդիր: Անձնական շեշտված դերանուններ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Попова И.Н., Казакова Ж.А., «Французский язык», Москва, 2008 2. M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermediaire). 3. Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau debutant), 4. M. Djoulhakian, R. Meliksntian, A. Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

1. 0305/B14	2.Վրացերեն -1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգաքար	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ելնելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից: Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա, 2. վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք, 3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները, 4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը, 2. ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշար, 3. կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին), 2. ընկալելու և սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնաբայությունները. Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները: Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները: Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր</p>		

<p>մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. էվրիստիկական մեթոդ 4. մտազրոհ 5. ինդուկտիվ մեթոդ 6. դեդուկտիվ մեթոդ 7. վերլուծական մեթոդ 8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 9. գրավոր մեթոդ 10. բացատրական մեթոդ: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են Ստուգաբարը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Բաժին 1. Հնչյունաբանություն: Չայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: Բաժին 2. Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: Բաժին 3. Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: Բաժին 4. Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Գորգաձև Ռ., Հայերեն-վրացերեն զրուցարան, Երևան-Թբիլիսի, 2004:</p>		

1. 0305/B15	2. Անգլերեն- 2	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաբար	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բարդ իրավիճակներում: Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը, 2. հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորաբանությունների ոլորտից: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները, 2. կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝ օգտագործելով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշար և քերականական կառույցներ: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ընկալելու և վերարտադրելու կարողացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը, 2. շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատասխան գրավոր և բանավոր պատասխան, 3. կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն: 		

<p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում, 2. կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ, 3. ներգրավելու ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները միջազգային ասպարեզում՝ անգլերենը օգտագործելով որպես հետագա մասնագիտական առաջընթացի միջոց: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. հաղորդակցական մեթոդ 2. մտազրոհ 3. ուսանողական պրոտֆոլիո 4. խմբային աշխատանք 5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն 6. աշխատանք տեղեկագրով 7. ռեֆերատ 8. ինքնուրույն աշխատանք: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարքը համարվում է ստուգված ուսանողի՝ մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ/ և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայության դեպքում.</p> <ul style="list-style-type: none"> • գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, • ռեֆերատ, • պրեզենտացիա, • խմբային աշխատանք, • ուսանողական պրոտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ, CV, դիմում, մոտիվացիոն նամակ): 		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Բաժին 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակենսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, դիմում: Բաժին 2. Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Հայոց պատմությունը համաշխարհային համատեքստում: Թարգմանություններ հայերենից անգլերեն:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mkhitarian, Ye., Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan, 2004, 2. Cincotta, Howard (Ed.). An Outline of American History. United States Information Agency, 1994. 3. Kirn, Elaine. About the U.S.A. United States Information Agency, Materials Branch of the English Language Programs Division, 1989. 4. Myers, Sondra (Ed.). Democracy Is a Discussion: Civic Engagement in Old and New Democracies: The Handbook. New London, CT: Connecticut College. 1997. 5. Short, Deborah J., Seufert-Bosco, Margaret, & Grognet, Allene Guss. (1995). By the People, for the People: U.S. Government and Citizenship. McHenry, IL: Delta Systems Co., Inc. 		

1.0305/B16	2.Ֆրանսերեն – 2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.0/60/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր մասնագիտական տեքստերից օգտվելու</p>		

<p>ունակություններ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խորացնել նախորդ կիսամյակում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա, 2. ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ, 3. հանրագումարի բերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և խնացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները, 2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը, <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները, 2. ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները, 3. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ), 4. առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր, <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն, 2. ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները, 3. ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր, 4. բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխադեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. անհատական և խմբային առաջադրանքներ 2. ընթերցանություն 3. թեստ 4. ռեֆերատ 5. դիագնոստիկ ստուգում 6. շնորհանդես 7. ինքնուրույն աշխատանք:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաքոք</p> <p>Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անց է կացվում բանավոր հարցում:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Գոյականների իգական սեռի կազմության տարբեր միջոցների դասակարգում՝ քերականորեն, ձևաբանորեն, բառային: Երկու սեռ ունեցող գոյականներ: Թեմա 2. Միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Բաղադրյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը: Թեմա 3. Անորոշ դերանվանական ածականներ: Թեմա 4. Հարաբերական դերանուններ. դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ Թեմա 5. Բայ: Եղանակավորման քերականական արտահայտությունը: Թեմա 6. Ֆրանսերեն լեզվի խոնարհման բնութագիրը: Եղանակների կազմությունը և գործածությունը նախադասություններում:</p>

Թեմա 7. Նախդիրների համակարգային դասակարգում: Տարբեր հարաբերություններ արտահայտող նախդիրներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Попова И.Н., Казакова Ж.А., «Французский язык», Москва, 2008.
2. M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermediaire).
3. Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau debutant),
4. M. Djoulhakian, R. Melikstian, A. Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

1. 0305/B08	2. Վրացերեն -2	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 0/60/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է պահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:</p>		
<p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա, 2. վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք, 3. խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները, 4. հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p>		
<p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, 2. կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով, 3. գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները: 		
<p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ընտրելու, վերլուծելու և ադապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջգիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով, 2. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները, 3. վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ, 4. թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն և հակառակը, 5. զանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները: 		
<p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. գնահատելու, վերլուծելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը, 2. օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p>		
<p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p>		
<p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p>		
<p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p>		
<p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 		

3. էվրիստիկական մեթոդ 4. մտագրոհ 5. ինդուկտիվ մեթոդ 6. դեդուկտիվ մեթոդ 7. վերլուծական մեթոդ 8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 9. գրավոր մեթոդ 10. բացատրական մեթոդ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:
13. Պարզության բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Բաժին1. Ձևաբանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակբայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շողկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բաժին2. Շարահյուսություն. շարահյուսության հիմնական միավորները /բառակապակցություն, նախադասություն, նախադասության անդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: Բաժին3. Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: Բաժին4. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական զեկույցների և մասնագիտական ռեֆերատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:
14. Հիմնական գրականության ցանկ 1. Գորգաձև Ռ., Հայերեն-վրացերեն գրուցարան, Երևան-Թբիլիսի, 2004: 2. Բայրամյան Հր., Վրացերենի դասընթաց (հնչյունաբանություն, բառագիտություն, ձևաբանություն), Եր, 2017:

**ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ
ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ**

1.0303/B16	2.Բարոյագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8.Պարզության նպատակն է ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել ուսանողի բարոյափիլիսոփայական աշխարհայացքի ձևավորմանը:		
Պարզության խնդիրները. 1. ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էությանն ու չափանիշներին, բարոյականության էությանը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին, 2. ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և զեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին, 3. նպաստել անձի բարոյական մտահարողակցության ձևավորմանը, 4. բացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգային և համամարդկային տեսանկյունից, 5. վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները, 6. ընդլայնել սովորողների մտահորիզոնը:		
9.Պարզության ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էությունը ու չափանիշները, 2. արժևորելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական		

<p>արժեհամակարգը:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ցույց տալու ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին: 2. բացահայտելու բարոյական իդեալի էությունը ազգային և համամարդկային տեսանկյունից, 3. վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. քննարկումներ 3. զեկուցումներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաքառք. Ստուգաքառքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները. Թեմա 1. Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: Թեմա 2. Բարին և չարը: Թեմա 3. Պարտք և պատասխանատվություն: Թեմա 4. Պատիվ և արժանապատվություն: Թեմա 5. Խիղճ: Բարոյական իդեալ: Թեմա 6. Կյանքի իմաստն ու նպատակը: Թեմա 7. Երջանկություն. Սեր: Բաժին 2. Բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահատկությունը և գործառույթները: Թեմա 8. Բարոյականության էությունը, յուրահատկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: Թեմա 9. Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները: Բաժին 3. Բարոյականություն և ազատություն: Թեմա 10. Անձը և համակեցությունը: Թեմա 11. Բարոյականության հասարակական խնդիրները: Բաժին 4. Անձի բարոյական գիտակցությունը: Թեմա 12. Անձի բարոյական գիտակցությունը: Թեմա 13. Անձի բարոյական գործունեությունը: Թեմա 14. Անձի բարոյական հարաբերությունները: Թեմա 15. Անձի բարոյական մշակույթը: Բաժին 5. Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիր: Թեմա 16. Ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների վերահիմնաստավորումը եվրոպական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեքստում: Թեմա 17. Ազգային-բարոյական նկարագիր: Բաժին 6. Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ: Թեմա 18. Կիրառական բարոյագիտություն:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разин А., Этика, Москва, 2003. 2. Дробницкий О., Понятие морали, Москва, 2004. 3. Мур Дж., Прунципы этики, Москва, 1984. 4. Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, Москва, 2000. 5. Словарь по этике.

1.0105/B16	2.Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաքառք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական մասնագիտությունների ներկայացուցիչներին բնագիտական գրագիտության հիմունքներին 21-րդ դարի մակարդակով ծանոթացնելն է: Այն պիտի առաջին հերթին ապագա մտավորականին ուսանի բնագիտության, մաթեմատիկայի և հումանիտար գիտությունների ուսումնասիրման առարկաների ու մեթոդոլոգիայի ընդհանրություններին ու տարբերություններին, որ նման մտավորականին իր հետագա գործունեության ընթացքում հնարավորին չափ քիչ ենթարկվի զանազան մոլորություններին, նախապաշարմունքներին ու</p>		

<p>սնահավատություններին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապիտանի մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ճանաչման ռացիոնալ մեթոդի առանձնահատկությունը, բնագիտության տրամաբանությունը և կառուցվածքը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք, 2. ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը, 3. բացատրել բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափությունները, 4. ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին:
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը, 2. ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին, 3. մեկնաբանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարբեր հետազոտություններում, 2. կատարելու հաշվարկներ որոշակի գործընթացների վերաբերյալ և տալու որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին, 3. կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հստակ սեփական միտքը, 2. օգտվելով տարբեր աղբյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան, 3. ստեղծագործելու՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսումը, բացատրումը, պատմումը, զեկուցումը), 2. գործնական մեթոդները (վարժությունների և տնային առաջադրանքի կատարումը), 3. տրամաբանական մեթոդները (ինդուկտիվ, դեդուկտիվ, անալոգիա), 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), 5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային և խմբային աշխատանքներ), 6. քննադական մտածողության մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր և բանավոր, պլանավորված և ոչ պլանավորված վերահսկողություն):
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաքառ.</p> <p>Ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք ռեֆերատի տեսքով՝ դասընթացին վերաբերվող: Տրվում է ռեֆերատը բանավոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու հնարավորություն, եթե ուսանողը ինքնուրույն աշխատանքը ներկայացնում է դրսևորելով անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին նա ստանում է ստուգված:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: Թեմա 2. Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էլեկտրամագնիսական և ժամանակակից պատկերները: Թեմա 3. Կյուբի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: Թեմա 4. Հարաբ-</p>

երականության հատուկ և ընդհանուր սկզբունքները: Անորոշությունը աշխարհում: Անորոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունք: **Թեմա 5.** Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: **Թեմա 6.** Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: **Թեմա 7.** Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ասլանյան Լ., Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, ԵՊՀ, Եր., 2007:
2. Канке В., Концепции современного естествознания, Логос., М., 2002.
3. Концепции современного естествознания Питер 2008 , (Под. редакц. Л. А. Михайлова).

1.0201/B 16	2.Գործարարության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաթղթ	

8.Դասընթացի նպատակն է հաղորդել ներկայիս տնտեսական պայմաններում գործարարություն կազմակերպելու և վարելու համար իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական գիտելիքներ և հմտություններ:

Դասընթացի խնդիրները.

1. փոխանցել համակարգված գիտելիք գործարարության կազմակերպման վերաբերյալ,
2. մշակել կազմակերպչ-կառավարչական հմտություններ գործարարությամբ զբաղվելու համար,
3. հաղորդել գիտելիքներ գործունեության սուբյեկտների պատասխանատվության վերաբերյալ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. բնութագրելու գործարարության միջավայրը և տեսակները,
2. տարբերելու ձեռնարկության կազմակերպչ-իրավական ձևերը,
3. իմանալու ձեռնարկության պետական գրանցման փաստաթղթերի փայտեթը,
4. թվարկելու գործունեության տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորման պահանջները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. մշակելու բիզնես-գաղափարներ և վերլուծության միջոցով, ընտրել լավագույնը,
2. կազմակերպելու սեփական գործ և որոշել դրա արդյունավետությունը,
3. գնահատելու ռիսկը և կողմնորոշվելու ստեղծված ցանկացած իրավիճակում,
4. հայթայթելու, վերլուծելու և տեղին օգտագործելու գործունեության համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. աշխատելու թիմում,
2. մոտիվացնելու,
3. առաջնորդելու,
4. աշխատելու տեղեկատվության հետ:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Բ4.Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ5.Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11.Գիրատվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. գործնական խաղ /թիմային աշխատանք/
2. դասախոսություն, սեմինար
3. ինքնուրույն աշխատանք /զեկույց, ռեֆերատ, /
4. ճանաչողական էքսկուրսիաներ:

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգաթղթը անց կացվում գրավոր:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Գործարարության էությունը և ֆունկցիաները: **Թեմա 2.** Գործարարության միջավայրը և

տեսակները: **Թեմա 3.** Գործարարության սուբյեկտները: **Թեմա 4.** Ձեռնարկության կազմակերպարարական ձևերը: **Թեմա 5.** Բիզնես-գաղափարը և բիզնես հայեցակարգը, որպես գործարարության նախադրյալ: **Թեմա 6.** Մարքեթինգի պլան: **Թեմա 7.** Գործունեության կադրային ապահովումը: **Թեմա 8.** Գործունեության մեկնարկային կապիտալը և ընթացիկ գործունեության ֆինանսական ապահովումը: **Թեմա 9.** Արտադրական պլան **Թեմա 10.** Ինքնարժեքի կալկուլյացիա: **Թեմա 11.** Ձեռնարկատիրական ռիսկ: **Թեմա 12.** Ֆինանսական պլանավորում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Кондратьева М., Баландина Е., Трефилова Ю., «Бизнес-планирование» учебное пособие, Ульяновск УлГТУ 2014/ <http://venec.ulstu.ru/lib/disk/2015/17.pdf/>
2. Буров В. Ю., «Основы предпринимательства», учебное пособие, Чита, 2011.
3. Богомолова В., Белоусова Н., Кублашвили О., Ролдугина Р., «Бизнес-планирование», учебное пособие, Москва 2014 [http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf//](http://storage.elib.mgup.ru/6/bogomolova_2014.pdf/)
4. Башаримова С., Дасько М., Основы предпринимательства, учебное пособие.
5. Торосян Е., Сажнева Л., Ж.Н.Зарубина, «Основы предпринимательской деятельности», учебное пособие, Санкт-Петербург 2016 [https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf//](https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf/).

1.0304/B16	2. Կրոնագիտության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Մտուցաբք	

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դեմոմիացիաների վերաբերյալ:

- Դասընթացի խնդիրները.**
1. ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների վերաբերյալ,
  2. ուսումնասիրել կրոնական տարատեսակ ուղղությունների դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք,
2. նկարագրելու Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. մեկնաբանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման սրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները,
2. համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցաբանական համակարգերը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. քննարկումներ
3. բանավեճ
4. զեկուցում
5. ռեֆերատ
6. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:

<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: Թեմա 2. Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: Թեմա 3. Բուդդայականություն, իսլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: Թեմա 4. Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: Թեմա 5. Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: Թեմա 6. Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: Թեմա 7. Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: Թեմա 8. Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: Թեմա 9. Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: Թեմա 10. Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ալիշան Ղ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Եր., 2002: 2. Աստվածաշունչ: 3. Գուրան, Սոֆիա, 1929: 4. Երուսաղ Վրդ. Տեր-Մինասեանց, Ընդհանուր եկեղեցական պատմութիւն, հ. Ա., Էջմիածին, 1908. 5. Владимирон Н., Овсиенко Ф., Мировые религии, М., 1998. 6. История религии, т. 1-2, М., 2002.

1. 0303/B16	2. Հոգեբանության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողին ընդհանուր հոգեբանության և դրա հիմունքներին, տարբեր բաժինների կառուցվածքին ու զարգացմանը, հոգեկանի ակտիվության մակարդակներին, անձնավորությանը, նրա կառուցվածքին և դրսևորումներին, անձի պարզագույն, հոգեկան իմացական գործընթացներին, ուսումնասիրել ընկալման, ըմբռնման առանձնահատկությունները, հիշողության, մտածողության, երևակայության առանձնահատկությունները, պարզաբանել անձի հուզակամային կողմը, անձի հոգեբանական անհատական առանձնահատկությունները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացահայտել հոգեբանության սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, 2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, 3. ցույց տալ ընդհանուր հոգեբանության առանցքային տեսությունները: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճանաչելու ընդհանուր հոգեբանության կառուցվածքը, տարբեր բաժինների զարգացումը և գործառնությունները, մեթոդները, 2. տարբերակելու հոգեկանի ակտիվության մակարդակները, 3. պարզաբանելու հոգեկան պարզագույն իմացական գործընթացները և նրանց առանձնահատկությունները, 4. բացատրելու հոգեկան իմացական բարձրագույն գործընթացները և նրանց առանձնահատկություններին: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մեկնաբանելու անձի հուզակամային ոլորտի մասին, 2. տարբերակելու անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. զարգացնելու սեփական ընդունակությունները, կարողությունները, 2. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը: Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած</p>		

որոշումների համար պահպանելով էթիկայի նորմերը:
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. քննարկում 3. բանավեճ 4. գործնական պարապմունք 5. ռեֆերատ/էսսե 6. անհատական և խմբային առաջադրանքներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Հոգեբանության առարկան, խնդիրները: Թեմա 2. Հոգեբանական հիմնական մեթոդները, բնագավառները: Թեմա 3. Հոգեկանի ռեֆլեկտորային մեկնաբանությունը: Թեմա 4. Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: Թեմա 5. Հոգեկանի և գիտակցության զարգացումը: Թեմա 6. Անձի հոգեբանական բնութագիրը: Թեմա 7. Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, զարգացումը: Թեմա 8. Անձի իմացական հոգեկան գործընթացները՝ զգայություններ: Թեմա 9. Զգայությունների դասակարգումը, զգայունակություն: Թեմա 10. Ընկալում, ըմբռնում, առանձնահատկությունները: Թեմա 11. Հիշողություն և անձ, տեսակները, գործընթացները: Թեմա 12. Մտածողություն, տեսակները, գործընթացները: Թեմա 13. Երևակայության և պրոբլեմային իրադրություն, տեսակները: Թեմա 14. Անձի հուզակամային կողմը: Թեմա 15. Անձի անհատական հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք, բնավորություն, ընդունակություններ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., Ասրիյան Է., Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ/, Եր., 2010: 2. Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր., 1997: 3. Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005: 4. Маклаков А.Г., Общая психология. М., 2007: 5. Немов Р.С., Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003). 6. Столяренко Людмила Дмитриевна, Психологии.учебник для вузов.-СПб.: Питер, 2010.

1.0202/В 16	2.Մշակութաբանության հիմունքներ	3. 2 կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և «մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների վերաբերյալ, 2. ուսումնասիրել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերը: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներկայացնելու գիտության մեջ մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները: • սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մեկնաբանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հակամշակույթ հասկացությունները, 2. վերլուծելու մշակույթային գործընթացները և մշակույթի զարգացման դինամիկան, 3. մեկնաբանելու ժամանակակից մշակույթային գործընթացների առանձնահատկությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p>		

<ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. քննարկումներ <ul style="list-style-type: none"> • բանավեճեր • ռեֆերատներ • զեկուցումներ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաթղթ. Անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: Թեմա 2. Մշակույթի մակարդակները: Ազգային և համամարդկային բնույթը: Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: Թեմա 3. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: Կրոն, գիտություն և արվեստ: Թեմա 4. Մշակույթ-բնություն-հասարակություն: Թեմա 5. Նախնադարյան մշակույթ: Հին Արևելյան քաղաքակրթություններ (միջագետքյան, եգիպտական, հին հնդկական և չինական): Թեմա 6. Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթ: Թեմա 7. Միջնադար՝ քրիստոնեական և իսլամական մշակույթներ: Թեմա 8. Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա: Թեմա 9. Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթը: Թեմա 10. Սոդեռնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթը: Թեմա 11. Հայկական մշակույթ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մելքումյան Գ., Մշակութաբանություն, Եր., 2000: 2. Սարգսյան Ս., Մշակութաբանություն, Եր., 1997 3. Սարգսյան Ս., Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Եր., 2004: 4. Арутюнов С., Рыжакова С., Культурная антропология, М., 2004. 5. Розин В., Культурология, М., 1998.

1.0303/B16	2.Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաթղթ	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին անհատների, սոցիալական խմբերի, դասակարգերի, մարդկային այլ խմբերի գործունեության մեջ հասարակական ընդհանուր օրինաչափությունների դրսևորման ձևերին և գործողության մեխանիզմներին տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել համակարգված պատկերացում կիրառական սոցիոլոգիայի ընդհանուր կառուցվածքի վերաբերյալ: 2. ուսումնասիրել սոցիալական խմբերի ընդհանուր օրինաչափությունները, դրսևորման ձևերը և գործողության մեխանիզմները տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու գիտության մեջ «սոցիոլոգիա» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները, 2. սահմանելու սոցիոլոգիայի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մեկնաբանելու տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները, 		

<p>2. վերլուծելու սոցիալական խմբերը, դասակարգերը,</p> <p>3. մեկնաբանելու կիրառական սոցիոլոգիայի հետազոտության մեթոդների տեսակները:</p> <p>գ. ընդհանրական/հոդհանցելի կարողություններ</p> <p>1. աշխատելու թիմում,</p> <p>2. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. դասախոսություն</p> <p>2. քննարկումներ</p> <p>3. բանավեճեր</p> <p>4. ռեֆերատներ</p> <p>5. զեկուցումներ:</p>
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Կիրառական սոցիոլոգիա առարկայի նպատակը, խնդիրները: Թեմա 2. Տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները: Թեմա 3. Դիտման մեթոդ, հարցման մեթոդ, հարցազրույցի մեթոդ, փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդ, ֆկուս խումբ: Թեմա 4. Հարցաշարի կառուցվածքը, տեսակները: Թեմա 5. Սոցիոլոգիական հետազոտության փուլերը, ծրագիրը, ընտրանքը:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <p>1. Бабосов Е., Прикладная социология. Тетра Системс, 2001.</p> <p>2. Горшков М., Шереги Ф., Прикладная социология. Методология и методы. Москва, 2011.</p> <p>3. Горшков М., Шереги Ф., Прикладная социология. Методология и методы. Интерактивное уч. пособ. На CD-ROM. 2012.</p> <p>4. Долгоруков А., От замысла к действию. Стратегическое управление. ДИСКУРС, 2011.</p> <p>5. Ельмеев В., Овсянников В., Прикладная социология: Очерки методологии. СПб.: СПбГУ, 1994 г. (1-е изд.)</p> <p>6. Кравченко А., Прикладная социология и менеджмент: Хрестоматия. М., 1998.</p>

1.0201/B16	2.Տնտեսագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 ժամ/շաբ.	5.30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Մտուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգված տրամաբանական մտածողություն և տալ տնտեսագիտական ընդհանուր գիտելիքներ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <p>1. ուսանողներին մեկնաբանել տնտեսագիտության հիմնարար օրենքները կատեգորիաները, ցուցանիշները,</p> <p>2. ուսանողներին բացատրել շուկայական տնտեսության սկզբունքները,</p> <p>3. ուսուցանել ուսանողներին օգտվել մասնագիտական գրականությունից, օրենքներից,</p> <p>4. ուսանողներին զինել միկրո և մակրո ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու կարողություններով:</p>		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <p>1. սահմանելու և մեկնաբանելու շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները, սկզբունքները, տնտեսական օրենքները,</p> <p>2. ներկայացնելու շուկայի մոդելները, ռեսուրսների շուկաները և դրանց առանձնահատկությունները:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <p>1. ներկայացնելու միկրո, մակրո ցուցանիշները, ֆինանսաբանկային համակարգը,</p>		

<p>2. վերլուծելու տնտեսական իրավիճակները:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> աշխատելու թիմում, տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր և գրավոր խոսքը, հմտորեն հաղորդակցվելու հանրության հետ:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p> <p>Գ5.Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> դասախոսություններ սեմինարներ, քննարկումներ և բանավեճեր խմբային աշխատանքներ ռեֆերատներ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Տնտեսագիտության տեսության առարկան և մեթոդը: Թեմա 2. Տնտեսական զարգացման ընդհանուր խնդիրները: Թեմա 3. Տնտեսության շուկայական համակարգը և եկամտի շրջապտույտը: Թեմա 4. Անհատական շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: Թեմա 5. Սպառողի վարքի տեսություն: Թեմա 6. Արտադրության ծախքերի տնտեսություն: Թեմա 7. Շուկայի կառուցվածքը և գնի ու արտադրության ծավալի որոշումը: Թեմա 8. Ձեռնարկությունների ու կազմակերպությունների տիպերը և տեսակները: Թեմա 9. Ռեսուրսների գների ձևավորումը: Թեմա 10. Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ: Ազգային հաշիվների համակարգը: Թեմա 11. Մակրոտնտեսական կայունություն և տատանումներ: Թեմա 12. Փողը և բանկային համակարգը, դրամավարկային քաղաքականություն: Թեմա 13. Պետական բյուջեն և ֆիսկալ քաղաքականությունը: Թեմա 14. Միջազգային առևտրի տեսություն: Թեմա 15. Վճարային հաշվեկշիռ և արժույթային կուրսեր:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Գորթնի Ջ. , Տնտեսագիտություն, Եր., 1999: Սամուելսոն Ս., Նորթհանուս Ու., Տնտեսագիտություն, Եր., 1997: Макконнелл К.Р., Брюс С.Л. Экономика. 17-ое изд., Москва, 2009. Экономическая теория. Учебник под ред. В. Камаева, Москва, 1998

1.0304/B16	2.Տրամաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2 Ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Մտուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել մտածողության օրենքները և կանոնները, սովորեցնել մտածել, կոռեկտ դատել, զերծ մնալ տրամաբանական սխալներից:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> ցույց տալ հասկացության և բառի տարբերությունները, ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամաբանական հնարների հետ, ծանոթացնել տրամաբանության և նախադասության կապին, անդրադառնալ դատողության տեսակներին, տրամաբանության օրենքներին, ծանոթացնել մտահանգման տարբեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել ապացուցման և հերքման էությունը, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարքները, տրամաբանական սխալները: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p>		

<p>ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական հարաբերությունները, տրամաբանական հնարները, 2. մեկնաբանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները, 3. սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածը, տրամաբանական սխալները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բաժանելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, դրանց տեսակները, 2. զանազանելու հասկացությունն ու դատողությունը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները, 3. զանազանելու մտահանգման տարբեր տեսակները, անսխալ ապացուցել և հերքել: <p>գ. քննիչական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մտքերը առանց տրամաբանական սխալների:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. քննարկում 3. բանավեճ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Տրամաբանություն առարկան և նրա դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Հասկացություն: Թեմա 3. Դատողություն: Թեմա 4. Տրամաբանության օրենքները: Թեմա 5. Մտահանգում: Թեմա 6. Ապացուցում և հերքում: Թեմա 7. Պարալոգիզմ, սոփեստություն, սրամտություն, Պարադոքս: Հիպոթեզ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բրուտյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1976: 2. Кондаков Н., Логический словарь, Москва, 1975. 3. Гетманов А., Логика, Москва, 1993. 4. Маковелский А., История логики, Москва, 1967. 5. Демидов И., Логика, Москва, 2004:

1.0304/B16	2.Քաղաքագիտության հիմունքներ	3.2 կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ	5. 30/0/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7. Մտուցարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնել քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները, 2. ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները, 3. ներկայացնել ու մեկնաբանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն</p>		

<ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը և զարգացման էտապները, ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ռեսուրսները և տեսակները, թվարկելու ու մեկնաբանելու պետական կառավարման ձևերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները, մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը, մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, աշխատելու թիմում:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> դասախոսություն քննարկումներ բանավեճեր զեկուցումներ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը: Թեմա 2. Քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: Թեմա 3. Քաղաքական իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: Թեմա 4. Քաղաքական ընտրանի /Էլիտա/: Թեմա 5. Քաղաքական լիդերություն: Թեմա 6. Քաղաքական ռեժիմներ: Թեմա 7.Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները: Թեմա 8. Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: Թեմա 9. Քաղաքացիական հասարակություն: Թեմա 10. Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: Թեմա 11. Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: Թեմա 12. Գաղափարախոսությունների տեսություն: Թեմա 13. Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: Թեմա 14. Քաղաքականությունը և կրոնը: Թեմա 15. Քաղաքական մշակույթ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Քաղաքագիտություն, ԵՊՀ հրատ., Եր., 2006: Буренко В., Журавлев В., Политология, Москва, 2004. Гаджиев К., Политология. Москва, 2005. Политология. Под ред. А.А. Радугина. Изд-во Центр, Москва, 1999. Пушкарева Г.В. Политология. Изд-во Айрис-пресс, Москва, 2002. Мальцев В.А. Основы политологии. Изд-во ИТРССПИ, Москва, 1998.

1. 0304/B16	2. Իրավունքի հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացք ու մշակույթ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ, ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավաբանական փաստաթղթերի կիրառման կարողություններ ու ունակություններ, 		

<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները, 2. ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը, 3. մեկնաբանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմինաբանությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունեության մեջ, 2. վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում, 3. վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր, մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. ռեֆերատ 3. զեկուցում: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Պետության և իրավունքի տեսություն: Թեմա 2. Սահմանադրական իրավունք: Թեմա 3. Քաղաքացիական իրավունք: Թեմա 4. Քրեական իրավունք: Թեմա 5. Աշխատանքային իրավունք: Թեմա 6. Ընտանեկան իրավունք: Թեմա 7. Տեղական ինքնակառավարում: Թեմա 8. Վարչական իրավունք: Թեմա 9. Դատավարական իրավունք: Թեմա 10. Արդարադատություն, դատախազություն և նոտարիատ: Թեմա 11. Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: Թեմա 12. Միջազգային իրավունք:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Այվազյան Վ., Մարդու իրավունքներ, Եր., 2002: 6. Առաքելյան Ս., Գաբուզյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Եր., 2003, 2006: 7. Բարսեղյան Ս., ՀՀ Քաղաքացիական իրավունք, Եր., 2000: 8. Դիրխանյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Եր., 1999: 9. Դարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Եր, 2001: 10. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Եր., 2002: 		

1.0104/B 16	2. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 0/30/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգիչների տեխնիկական և ծրագրային ապահովման մասին, զարգացնել համակարգչից օգտվելու հմտություններ, որոնք կկիրառվեն ուսումնառության ընթացքում, առօրյայում, շարունակական կրթության ընթացքում, ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական</p>		

հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:

Դասընթացի խնդիրները

1. ուսանողներին ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին, համակարգային և կիրառական ծրագրերին,
2. մեկնաբանել փաստաթղթերի գեղարվեստական ձևավորման ոճերը, շրիֆտատեսակները, խմբագրման հնարավորությունները,
3. բացահայտել ժամանակակից համակարգչի դերն ու կարևորությունը հումանիտար մասնագիտությունների մեջ,
4. կատարել տրամաբանական արտահայտություններ Excel համակարգով խնդիրներ լուծելու համար,
5. ըստ կատարած հաշվարկների ստացված տվյալների կառուցել գրաֆիկներ, տեսակավորել:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. թվարկելու համակարգչի կառուցվածքը և նշելու աշխատանքի հիմնական սկզբունքները,
2. ընտրելու ոճեր, շրիֆտատեսակներ, շաբլոններ word տեքստային խմբագրով փաստաթղթեր ձևավորելու համար,
3. վերարտադրելու և ստեղծելու էլեկտրոնային աղյուսակ,
4. ուսանողը ունակ կլինի ընտրել և ներկայացնել Power Point համակարգի հնարավորությունները,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. օգտագործելու օպերացիոն համակարգի հնարավորությունները,
2. կատարելու իր թղթավարությունը Microsoft Word տեքստային խմբագրիչով,
3. էլեկտրոնային աղյուսակով կատարելու հաշվարկային աշխատանքներ՝ կիրառելով ստանդարտ ֆունկցիաներ և տրամաբանական գործողություններ,
4. կիրառելու Power Point ծրագիրը գեկուցումների, ռեֆերատների, կուրսային և ավարտական աշխատանքների ցուցադրման համար:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

5. պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով ղեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. գործնական աշխատանք

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Ստուգաք.

Թեստը, առաջադրանքը, խնդիրը կամ ռեֆերատը. գնահատվում է «Բավարար», եթե կատարել է 50% և ավելի:

1. Ուսանողը շնորհանդեսի ուղեկցությամբ Power Point ծրագրով ներկայացնում է հանձնարարված ինքնուրույն աշխատանքները
2. Ուսանողը հանձնում է ուսումնառության ողջ ընթացքում ստացած գիտելիքների վերաբերյալ ռեֆերատը
3. Ուսանողը տեղում կատարում է առաջադրանք, որը բաղկացած է MS Word և Excel – ծրագրերի թեստերից:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.

Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: ԷՀՄ-ի հիմնական հանգույցները. հիշատարք, պրոցեսոր, ներածման և արտածման սարքեր: ԷՀՄ-ի ծրագրային ապահովումը: Ֆայլ, ֆայլի անվանում. ֆայլի ճանապարհ: Հիշողության չափման միավորները:

Թեմա 2. Microsoft Word փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում.

Փաստաթղթերի ստեղծում և ձևավորում: Տառի բնութագրերը: WordArt-ի տեղադրում: Նրա հետ աշխատելու գործիքներ: Formatting պանելի գործիքները: Աշխատանք Tab-երի հետ: Պարագրաֆ, նրա բնութագրերը: Էջի պարամետրերի տեղադրում: Եզրագծերի և ֆոնի տեղադրում, տեքստերի խմբագրում

<p>(բլոկների պատճենում, տեղափոխում, տեղադրում): Փաստաթղթերի նախնական դիտարկում և տպում: Տեքստերի սխալների ուղղում, որոնում, փոխարինում: Էջի համարների տեղադրում: Drawing ռեժիմ: Աշխատանք Autoshapestերի հետ: Աղյուսակների տեղադրում:</p> <p>Թեմա 3. Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակներ</p> <p>Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակային համակարգի պատուհանի կառուցվածքը: Բջիջներ: Տվյալների ներմուծում, խմբագրում, ֆորմատավորում: Բջջի հասցեների տիպերը: Ներմուծման ավտոմատացում: Տրամաբանական գործողություններ, ֆունկցիաներ: Տվյալների տեսակավորում՝ Filter, Sort ռեժիմները:</p> <p>Թեմա 4. Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում:</p> <p>Ներկայացումների ստեղծում: Անիմացիաների և ոճերի հաղորդում սահիկներին: Չայնային, լուսային ոճերի հաղորդում սահիկներին: Դիզայնի ձևավորում: Ավտոմատացնել սահիկների միջև անցումը: Ներկայացումն ինտեգրել այլ թվայնացված միջոցների հետ:</p> <p>Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հովակիմյան Ա., Սարգսյան Ս., Խաչոյան Լ., Իսախրյան Ն., Մանուկյան Ա., Մկրտչյան Ն.. Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2012: 2. Тихомиров А., Прокди А.К. Колосков П.В., Клендрова И.А. и др. Microsoft Office 2007, Наука и Техника, Эл. Книга, 2008. 3. Ջանփոլադյան Բ., Քոմիլյութերային կիրառական տեխնոլոգիաների հիմունքները, ՀՊՃՀ, Եր. 2000:

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅԱՄԱՍ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՅՆԵՐ

1. 0403/B17	2. Գծագրություն	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ /շաբ.	5. 10/50/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել գծագրության հնարավոր բոլոր եղանակների լուծման ձևերին, ձևավորել տարածական և մտավոր մտածելակերպ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսանողին սովորեցնել գծագրերի կառուցման ճիշտ ձևերը, 2. ճշգրիտ չափումների, կետերի, ուղիղների և հարթությունների միջոցով ստանալ հարթապատկերների և ծավալների փոխհարաբերությունները: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տարածություն մեջ պատկերացնելու հարթ մարմինների պրոյեկտումը, 2. կառուցելու պարզ դետալների իզոմետրիկ և դիմետրիկ տեսքը, 3. գծագրական խնդիրներ լուծելու և գծագրելու: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կատարելու շրջանագծերի խառը, ներքին և արտաքին սահուն միացումներ՝ լծորդումներ, 2. հարթությունների վրա կառուցելու կետերի և ուղիղների պրոյեկտում, 3. պրոյեկտող հարթությունների մեջ պատկերելու առարկաների պրոյեկցիաները, 4. կատարելու յուրաքանչյուր երկրաչափական մարմնի մակերեսին պատկանող կետերի կառուցում, 5. գծելու երկրաչափական մարմինների փովածքները և կառուցելու մանրակերտը, 6. գծելու երկրաչափական առարկաների կտրվածքների ճշգրիտ պատկերները՝ իրենց համաչափություններով, 7. պատկերացնելու երկրաչափական մարմինների տարածական ծավալը, պարզ կտրվածքները և ճիշտ գծագրելու դրանք: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճանաչելու գծագրական գործիքները և տիրապետելու նրանցով աշխատելու հմտություններին: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p>		

<p>F5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>F6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման`</b> առավելագույն 20 միավոր` եզրափակիչ քննությամբ՝ 0- 9 միավոր, ընթացիկ ստուգումներով՝ 0-8 միավոր և մասնակցության համար՝ 0- 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Լծորդումներ, շրջանագծի շոշափողներ և կանթաձև կորագծեր: Թեմա 3. Ընդհանուր տեղեկություն պրոյեկցիաների մասին: Թեմա 4. Հարթ մարմինների պրոյեկտումը հարթությունների վրա: Թեմա 5. Աքսիոնոմետրիկ պրոյեկցիաներ: Թեմա 6. Ուղղանկյուն իզոմետրիկ պրոյեկցիաներ: Թեմա 7. Երկրաչափական մարմինների պրոյեկտումը հարթությունների վրա: Թեմա 8. Երկրաչափական մարմինների մակերեսին պատկանող կետերի կառուցում (պրիզմա, քառանկյուն բուրգ, գլան, կոն, գունդ): Թեմա 9. Երկրաչափական մարմինների փովածքների կառուցում (գլան, կոն, բուրգ, պրիզմա): Թեմա 10. Երկրաչափական մարմինների պարզ կտրվածքներ: Թեմա 11. Գլանը և պրիզման կտրել պրոյեկտող հարթություններով: Թեմա 12. Կոնը և բուրգը կտրել պրոյեկտող հարթություններով: Թեմա 13. Գունդը կտրել պրոյեկտող հարթություններով:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Գորդոն Վ. Օ., Գծագրական երկրաչափության դասագիրք և խնդրագիրք, Ե. , 1960: 2. А. Ф. Крилов, Черчение рисование / изд. Высшая школа. 1980. 3. Ю. Н. Короев, Ю. В. Котов, Архитектура, / изд. Архитектура-С, 2014. 4. Курс черчения /С. В. Розов/, изд. Архитектвтура- С 2014.</p>

1. 0403/B37	2. Ակարչություն -1	3. 11 ECTS կրեդիտ
4. 11 ժամ/շաբ.	5.14/136/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է 1. Ուսանողին ծանոթացնել գծանկարի հնարավորություններին, ձևավորել տարածական մտածելակերպ: Ուսումնասիրել և գծանկարի օրենքներին համապատասխան վերարտադրել առաջադրվող երկրաչափական մարմինները, կենցաղային իրերն ու առարկաները: 2. Ուսանողներին սովորեցնել ջրաներկով պատկերել նատյուրմորտ` տարբեր իրերի համադրությամբ, մեկ գույնի տոների միջոցով սովորեցնել ջրաներկով աշխատելու տեխնիկային, կատարել նախանկարներ: Դասընթացի խնդիրները. 1. սովորեցնել թղթում գրագետ տեղադրել և երկրաչափորեն կառուցել տրված առաջադրանքը, 2. սովորեցնել ընկալել ու յուրացնել լուսաստվերային խաղերը, տոնային ու գծային կառուցումները, միջավայրի ազդեցությունը առարկաների վրա և հակառակը, 3. գծանկարի գծատոնային արտահայտչամիջոցներով, ճիշտ տոնային համադրումներով, հասնել կառուցողական, վերլուծական, լուսաստվերային պլաստիկայի, 4. ուսանողին ծանոթացնել ջրաներկի դասական տեխնիկային, կիրառման եղանակներին, 5. կատարել պարզ նատյուրմորտներ ու նախնականներ` օգտագործելով գրիզալի տեխնիկան, 6. սովորեցնել ջրաներկի տարբեր տեխնիկաները, 7. կատարել ազատ թեմայով դեկորատիվ ռճավորված աշխատանք, 8. ուսումնասիրել վարպետների ջրաներկով աշխատանքները:</p>		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի` ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն. 1. ներկայացնելու գծանկարի դերն ու նշանակությունը, 2. թվարկելու գծանկարչության տարրական հասկացությունները, 3. բացատրելու լույսի ու ստվերի, գծի տոնի համակցումը, 4. ցուցադրելու առարկաների գրագետ չափագրման և թղթի մեջ կառուցման ձևերը,</p>		

<p>5. մեկնաբանելու համաչափության մասին մոտեցումները,</p> <p>6. ներկայացնելու գունանկարչության դերն ու նշանակությունը, հիմնական հասկացությունները,</p> <p>7. նկարագրելու աշխատանքի ընթացքը, նաև մեկ գույնի տոներով աշխատելու տեխնիկան,</p> <p>8. բնութագրելու գունային և տոնային ներդաշնակ համադրման սկզբունքներն ու կատարման ձևերը:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <p>1. գծի տոնի միջոցով ստանալու նյութականություն,</p> <p>2. հարթ մակերեսի վրա ստանալու եռաչափ ծավալներ,</p> <p>3. օգտագործելու գիծը, տոնը, կիսատոնը՝ լույսն ու ստվերը ստանալու համար,</p> <p>4. կատարելու գունատոնային աշխատանք թղթի մեջ գրագետ տեղադրելով պարզ կենցաղային իրեր և տարբեր առարկաներ,</p> <p>5. կատարելու նախանկարներ՝ օգտագործելով ջրաներկին հատուկ տարբեր նկարչական տեխնիկաներ,</p> <p>6. ստանալու դեկորատիվ հորինվածք օգտագործելով երկրաչափական ծավալներ,</p> <p>7. կատարելու նախանկարներ կենցաղային իրերից:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրույնները.</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Գծանկարչություն 1</p> <p>Թեմա 1.1. Ներածություն: Գծանկարչության դերն ու նշանակությունը: Հիմնական հասկացությունները: Հասկացություն լույսի ու ստվերի, գծի տոնի, համակցման վերաբերյալ: Թեմա 1.2. Նատյուրմորտ գիպսե որևէ երկրաչափական մարմնով (բուրգ, գլան, գունդ, վեցանիստ և այլն) կտորե ծալքի համադրությամբ: Թեմա 1.3. Նատյուրմորտ գիպսե երկրաչափական մարմնով (բուրգ, գունդ, վեցանիստ և այլն), ափսեի մեջ դրված մրգով՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: Թեմա 1.4. Նատյուրմորտ սափորի մեջ տեղադրված ճյուղով, տերևով, ծաղիկով՝ դեկորատիվ մոտեցմամբ: Թեմա 1.5. Նատյուրմորտ պարզ գիպսե զարդանախշով, բանջարեղեններով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ: Թեմա 1.6. Նատյուրմորտ գիպսե զարդանախշով, սափորով, մրգերով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ:</p> <p>Գունանկարչություն 2</p> <p>Թեմա 2.1. Ներածություն: Գունանկարչության դերն ու նշանակությունը: Հիմնական հասկացությունները: Թեմա 2.2. Նատյուրմորտ երկու սափորով (մեկը՝ հորիզոնական, մյուսը՝ ուղղահայաց, մեկ գույնով (գրիզալ), մրգով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ: Թեմա 2.3. Նատյուրմորտ մրգերով, սափորով, ափսեով՝ գունային երանգներով կտորների համադրությամբ: Թեմա 2.4. Նատյուրմորտ փայտե (ծղոտե, կավե) ափսեով, սափորում դրված ճյուղերով կամ վրձիններով, պարզ կարպետով, մրգերով՝ տաք տոնայնությամբ կտորների համադրությամբ: Թեմա 2.5. Նատյուրմորտ պարզ գիպսե զարդանախշով, մրգերով, փայտե գդալով, ապակյա կենցաղային իրերով՝ տաք և սառը գույների կտորի ծալքերով: Թեմա 2.6. Նատյուրմորտ ապակյա, մետաղյա, կավե կենցաղային իրերով տաք և սառը գույների կտորի ծալքերով:</p>

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ջովանի Զիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
3. Барщ А., Наброски и зарисовки, М., 1970.
4. Белов Н. , Основы техники рисунка, 2012.
5. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.
6. Кузин В. С., Наброски и зарисовки. – М.,1981.
7. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
8. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
9. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.
10. С. Ломов, С. Аманжолов, Цветоведение. Учебное пособие, 2015.

1. 0404/B18	2. Գունատեսություն	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ /շաբ.	5.4/26/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ ընդհանուր տեղեկություններ գույնի, նրա ֆիզիկական հիմքի, քրոմատիկ, աքրոմատիկ և հակադիր գույների մասին: Սովորեցնել ստեղծագործական աշխատանքներում ճիշտ օգտագործել գունային հարաբերությունները: Դասընթացի խնդիրները. <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսանողին սովորեցնել գունային հարաբերությունների ճիշտ օգտագործում՝ ելնելով գունատեսության առանձնահատկություններից, 2. քրոմատիկ և աքրոմատիկ գույների համատեղում, 3. գույների հոգեբանական և ֆիզիկական ազդեցություն:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն. <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու հիմնական գույները, ներկայացնելու դրանց ճիշտ օգտագործումը, միմյանց հետ համադրելու ու խառնուրդներ ստանալու եղանակները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ. <ol style="list-style-type: none"> 1. կատարելու գունային ճիշտ վերլուծություններ:		
10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրյունները. Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը: Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները: Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:		
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը և այլն), 2. զննական մեթոդները (զծագրերի, նկարների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն), 3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքները, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն), 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից՝ արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն), 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնադրյունների հետ և այլն), 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն), 7. քննադատական մտածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն), 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույգ կազմիր – քննարկիր, ձևակույտ, ուսումնական		

<p>մրցույթ և այլն),</p> <p>9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն),</p> <p>10. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0-4, իսկ 2-րդը՝ 0-5 միավոր, 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 0-3 միավոր՝ մասնակցության համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ներածություն: Գունատեսություն առարկայի դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Լույսի և գույնի ֆիզիկական հատկություններն ու բնույթը: Թեմա 3. Գունային տիրույթներ և համակարգեր: Թեմա 4. Գույնի ընկալման հոգեֆիզիոլոգիա: Գույնի ընկալման երևույթները: Թեմա 5. Գույնի ընկալման ասոցիատիվ ասպեկտները: Թեմա 6. Գույնը տեղեկատվական և նշանային համակարգերում: Թեմա 7. Գույնի կոմպոզիցիոն գործառույթները: Թեմա 8. Ստեղծագործական առաջադրանքի գունային սխեմաների մշակում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В. Медведев: Цветоведение и колористика. Учебное пособие Страта, 2020 г. 2. Ю.Аксенов, М. Левидова, Цвет и линия, 1976. 3. Цветоведение и колористика. Курс лекций. — СПб.: ИПЦ СПГУТД, 2005. 4. Ильина О. В., Бондарева К. Ю. Цветоведение и колористика: учебное пособие / ГОУ ВПО СПбГТУРП. СПб., 2008.

1. 0404/B19	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկեթել/ ասեղնագործության կարատեսակները ինչպես նաև հեյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների, ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքների (մաքրային գործվածքներ, մաքրամե) կատարման ձևերը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սովորեցնել Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկեթել/ ասեղնագործության տեխնիկական նկարների և սխեմատիկ պատկերների կառուցում ըստ ասեղնագործվող զարդապատկերի, 2. սովորեցնել ըստ տեխնիկական նկարի և սխեմատիկ կառուցվածքի տարբերակել նախագծային տեսակները, 3. սովորեցնել ըստ կատարեսակների նախապատրաստել թելերը, 4. ստեղծել ասեղնագործ աշխատանքներ Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկեթել/ ասեղնագործության տեսակներով /անձեռոցիկներ, գլխաշորեր, սփռոցներ/, 5. սովորեցնել ճանաչել և տարբերակել հեյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների տեխնիկական նկարները և սխեմատիկ պատկերները, 6. սովորեցնել կառուցել հեյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների տեխնիկական նկարներ՝ հաշվի առնելով առանձնահատկությունները և զարդամոտիվները, 7. սովորեցնել ըստ կատարեսակների նախապատրաստել թելերը, 8. ստեղծել գործնական աշխատանքներ /անձեռոցիկներ, գլխաշորեր, սփռոցներ, պաննո/ հեյունագործ և ասեղնագործ ժանյակներով, մաքրամեի կատարման եղանակով: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և ինստրություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ըստ իրենց դպրոց-կենտրոնների ճանաչելու ասեղնագործության հիմնական կարատեսակները, 2. ըստ սխեմատիկ կառուցվածքի և կիրառության ներկայացնելու նախագծային սխեմատիկ տեսակները, 3. ըստ ասեղնագործության տեսակի բացատրելու թելերի մշակման եղանակները, 4. ճանաչելու հեյունագործ և ասեղնագործ ժանյակների տեսակները՝ ըստ իրենց դպրոց-կենտրոնների, 5. ըստ սխեմատիկ կառուցվածքի ներկայացնելու տեխնիկական նկարները և դրանց սխեմատիկ 		

<p>տեսակները,</p> <p>6. բացատրելու թելերի մշակման եղանակները՝ ըստ կատարվող աշխատանքի և կատարման ձևերի /հեյոնագործություն, ասեղնագործություն, ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքների՝ մաքրքային գործվածքների, մաքրամեխ/</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <p>1. կառուցելու տեխնիկական նկարներ, սխեմատիկ պատկերներ և օգտվելու դրանցից,</p> <p>2. ասեղնագործության համար ոճավորելու և մշակելու նախանկարներ,</p> <p>3. Մարաշի, Այնթապի և Կարինի /Ոսկեթել/ ասեղնագործության կարատեսակներով ասեղնագործելու /կրկնօրինակումներ, ստեղծագործական աշխատանքներ/,</p> <p>4. կառուցելու սխեմատիկ պատկերներ և օգտվելու դրանցից,</p> <p>5. ոճավորելու և մշակելու նախանկարներ,</p> <p>6. կատարելու գործնական աշխատանքներ /հեյոնագործ, ասեղնագործ ժանյակներ, ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքներ՝ մաքրքային գործվածքներ, մաքրամեխ/:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում եւ այլն),</p> <p>2. գննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում եւ այլն),</p> <p>3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում եւ այլն),</p> <p>4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-դրոնողական),</p> <p>5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ եւ այլն):</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ գնահատման, առավելագույնը 20 միավորով և հետևյալ բաղադրիչներով.</p> <p>1. ինքնուրույն աշխատանքներ 0-8 միավոր,</p> <p>2. եզրափակիչ քննություն 0-9 միավոր,</p> <p>3. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներածություն: Առարկայի դերն ու նշանակությունը դեկորատիվ-կիրառական արվեստների համակարգում: Հիմնական հասկացությունները: Թեմա 2. Մարաշի ասեղնագործություն: Թեմա 3. Ոսկեթուղ՝ ոսկեթել ասեղնագործություն /Կարինի ազգային զգեստ/: Թեմա 4. Այնթապի ասեղնագործությունը: Թեմա 5. Հեյոնագործ ժանյակներ: Թեմա 6. Ասեղնագործ ժանյակներ /Վանի և Կարինի ժանյակագործություն/: Թեմա 7. Ոչ հենքային, հանգուցավոր գործվածքներ՝ մաքրքային գործվածք, մաքրամեխ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <p>1. Դավթյան Ս., Հայկական ասեղնագործության մասին, http://bass.asj-oa.am/2093/1/1961-12(79).pdf</p> <p>2. Դավթյան Ս., Մարաշի Ասեղնագործություն, Ե. 1978:</p> <p>3. Դավթյան Ս., Հայկական ասեղնագործության մի հին նմուշ, https://www.matenadaran.am/ftp/data/Banber3/3.S.Davtyan.pdf</p>

4. Հարությունյան Մ., Էջեր Արցախի գորգագործության և ասեղնագործության մասին, http://publications.yso.am/wp-content/uploads/2015/11/Marine_Harutyunyan_422-431.pdf .
5. Մնացականյան Ա. Շ., Հայկական զարդարվեստ, Ե., 1955: <https://cloud.mail.ru/public/BdkN/PwHKxrZht>
6. Մխիթարյան Լ., Հայկական ասեղնագործ ժանյակ, Ջանգալ, 2018:
7. Ս. Գալֆայան, Լ. Մխիթարյան, Հայկական միջնադարյան զարդարվեստը որպես ազգային տեքստիլ տեխնոլոգիաների ամրագրման միջոց, ՊԲՀ, 2002, 3/161:
8. Քյուրքյան Ա., Ն.Բազե Խաչերեան, Հայկական զարդարվեստ, Ե.. 2010:
9. Գործվածքի հայտնության քառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, «Փրկեալ Ձեռագործք Հայոց», Նարեկ Վան Աշուղաթոյանի հավաքածու, Ե. 2015:
10. Потебня Дарья Михайловна, Макраме, Самое полное и понятное пошаговое руководство для начинающих, Новейшая энциклопедия, Эксмо, 2019 г. Подробнее: <https://www.labirint.ru/books/725971/>
11. <http://shirak.asj-oa.am/160/1/110-115.pdf>
12. <https://folkartcenter.am/hy/content/>
13. <https://arar.sci.am/dlibra/publication/216516/edition/197230/content>
14. <https://medium.com/@vardanyananna/>

1. 0403/B38	2. Նկարչություն -2	3. 11 ECTS կրեդիտ
4. 11 ժամ/շաբ.	5. 14/136/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթանալ մարդու գլխի հատվածային մասերի կառուցմանը և պատկերմանը: Ուսումնասիրել և գծանկարի օրենքներին համապատասխան պատկերել մի քանի կենցաղային առարկաներ միասին (մեկ ամբողջության մեջ)՝ դեկորատիվ-երկրաչափական կառուցվածքով: Ուսանողներին սովորեցնել աշխատել տարբեր նյութերով, կատարել կարճատև նախանկարներ, նատյուրմորտներ, ստեղծագործական աշխատանքներ: Կատարել հորինվածքային ոճավորված աշխատանք: Հորինվածքը գրագետ տեղադրել թղթում, առարկաները նկարել վերլուծական, բովանդակային մոտեցմամբ՝ զգալով գունատոնային խաղերը, առարկաները, գունային, տոնային, լուսային փոխազդեցությունները, անդրադարձները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գծանկարի միջոցով ուսումնասիրել մեկ կամ մի քանի առարկաների կապը միմյանց և շրջապատի հետ, 2. գծի տոնի միջոցով ցույց տալ առարկայի կառուցվածքը, 3. առարկան կամ առարկաները ենթարկել դեկորատիվացման՝ պահպանելով նրանց ներքին բովանդակությունը, 4. սովորեցնել տաք և սառը տոների հարաբերությունների միջոցով ստանալ ծավալներ, 5. ձևավորել գունատոնային ճիշտ ընկալում և վերարտադրում, տարածաձավալային մտածելակերպ, 6. սովորեցնել հորինվածքը թղթում գրագետ տեղադրելուն, 7. կատարել հորինվածքային ոճավորված աշխատանք: <p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու առարկաների գրագետ չափագրման և թղթի մեջ կառուցման ձևերը, 2. ստանալու համոզիչ պատկեր՝ մեկ կամ մի քանի առարկայով՝ օգտագործելով գծանկարի հնարավորությունները, 3. յուրաքանչյուր առարկայում տեսնելու ստեղծագործական տարր՝ ներկայացնելով այն դեկորատիվ-կիրառական մտածելակերպով, 4. ճանաչելու գեղանկարչության տեսակները, 5. ներկայացնելու գեղանկարի աշխատանքային գործընթացի հերթականությունը, 6. ճանաչելու գեղանկարչության ոճերի լավագույն համաշխարհային օրինակները, <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պատկերելու մարդու գլխի հատվածային մասերը (քիթ, բերան, աչք, ականջ), 2. կատարելու նյութից ճեպանկարներ ու նախանկարներ, 3. թղթում ստանալու եռաչափ ծավալներ, 4. ընկալելու նյութի բովանդակությունը և ենթարկելու այն դեկորատիվացման՝ պահպանելով նրանց ներքին բովանդակությունը, 5. ներկայացնելու ինքնուրույն կատարած աշխատանքները, 6. աշխատելու տարբեր գեղանկարչական նյութերով, 		

<p>7. նկարելու նատյուրմորտներ՝ տարբեր նյութականություն ունեցող առարկաներով,</p> <p>8. կատարելու գեղանկարչական նախանկարներ :</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p>
<p>11. Գիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Գծանկարչություն 1</p> <p>Թեմա 1.1. Նատյուրմորտ գիպսե զարդանախշով, սափորով, մրգերով՝ կտորի ծալքերի համադրությամբ:</p> <p>Թեմա 1.2. Մարդու գլխի կառուցվածքի հատվածային ուսումնասիրություն /ականջ, քիթ, աչք, շուրթեր/:</p> <p>Թեմա 1.3. Գիպսե աչքի դեկորատիվ լուծումներով պատկերում՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: Թեմա 1.4 Նատյուրմորտ մի քանի կենցաղային /ապակի, մետաղ, կավ/ առարկաներով՝ կտորի ծալքի համադրությամբ:</p> <p>Գունանկարչություն 2</p> <p>Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ գիպսե աչքով (ականջ, քիթ), երաժշտական գործիքով՝ սառը տոնայնությամբ կտորի ծալքերի համադրությամբ: Թեմա 2.2. Նատյուրմորտ գունեղ կտորի ծալքերով, կարպետով, կենցաղային առարկաներով (կավե, մետաղե, փայտե և այլն), մրգով: Նախանկարների կատարում: Թեմա 2.3. Կատարել հորինվածքային աշխատանք հիմքում ունենալով կենցաղային տարբեր իրերի դասավորվածությունը՝ տաք և սառը կտորի ծալքերով: Թեմա 2.4. Նատյուրմորտ տարբեր նյութականություն ունեցող առարկաներով (սափոր, մետաղյա սկուտեղ, փայտե գդալ, ապակե շիշ)՝ հակադիր գունավորվածությամբ կտորի ծալքերով: Թեմա 2.5. Կատարել հորինվածքային ռճավորված դեկորատիվ աշխատանք:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ջովանի Զիվարդի, Գծանկարչություն: Ամբողջական ուղեցույց, 2015: 2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012: 3. Белов Н. , Основы техники рисунка, 2012. 4. Кузин В. С., наброски и зарисовки., М., 1981. 5. Лушников Б. В., Рисунок. Портрет, М., 2002. 6. Ли. Н. , Голова человека основы академического рисунка, 2010. 7. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976. 8. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955. 9. Соловьев А., Смирнов Г., Алексеева Е. Учебный рисунок, М., 1967. 10. Тихонов С. В., Демьянов В. Г., Подрезков В. Б., Рисунок, М., 1978. 11. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017. 12. Изобразительное искусство, М. 2006. 13. Изобразительное искусство, М., 2009. 14. Искусство и ты, М., 2005. 15. Искусство вокруг нас, М., 2005.

16. Бесчастнов Н.П., Графика натюрморта: учеб. Пособие, М., 2008.
 17. Бесчастнов Н.П., Графика пейзажа: учеб. Пособие, М., 2008.

1. 0403/B20	2. Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2 ժամ/շաբ.	5. 30/0/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է.</p> <ol style="list-style-type: none"> ուսանողներին մոտ ձևավորել պատկերացումներ հետազոտական աշխատանքի իրականացման վերաբերյալ, ծանոթացնել ժամանակակից հետազոտման պլանավորման եղանակներին, ծանոթացնել ներկայումս օգտագործվող ծրագրավորման հետազոտական աշխատանքի մեթոդներին: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնել հետազոտական աշխատանք, ճանաչել կիրառվող հետազոտության մեթոդները, բացատրել հետազոտության պլանավորման էությունը, տարբերակել հետազոտության օգտագործվող մեթոդներից մեկի առավելությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> ճիշտ պլանավորելու հետազոտական աշխատանքը, ընտրելու և գործնականում կիրառելու հետազոտության ճիշտ մեթոդները, վերլուծել խնդիրները և առաջարկել լուծման եղանակներ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> աշխատել թիմում: ստեղծել և մասնագիտական խմբին ներկայացնել (գրավոր, բանավոր, տեսասահիկի միջոցով) հետազոտության արդյունքը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ7. Հիմնավելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր, մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>		

<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն, քննարկումներ տեղում, գրույց, սլայդերի և տեսաֆիլմերի ցուցադրում: 2. ինքնուրույն աշխատանքների կատարում: 3. տնային և անհատական տնային առաջադրանքներ, 4. ստուգողական աշխատանքներ, 5. ինքնուրույն աշխատանքներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: 0-8 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար և 0-3 միավոր՝ մասնակցության համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Գիտահետազոտական աշխատանքների դասակարգումը: Թեմա 2. Հետազոտման նպատակի օբյեկտի ընտրություն: Թեմա 3. Հետազոտման ժամանակակից մեթոդները: Թեմա 4. Հետազոտման պլանավորում: Թեմա 5. Գրականության ուսումնասիրման եղանակներ և շտեմարանները: Թեմա 6. Ուսումնասիրության հաջողականություն և ռացիոնալ եղանակների ընտրություն: Թեմա 7. Ստացված արդյունքների քննարկում և վերլուծություն: Թեմա 8. Հետազոտությունների քանակական և որակական վերլուծություն: Թեմա 9. Գիտական աշխատանքի ձևակերպում. հոդված, թեզիս, թեզ, զեկուցում, մենագրություն, ձեռնարկ, ատենախոսություն, հաշվետվություն և այլն, դրա մշակման եղանակները: Թեմա 10. Ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքը, ձևերը և տեսակները:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գաբրիելյան Վ., Գրավոր խոսք, Եր., 2007: 2. Հովհաննիսյան Գ., Գալստյան Ն., Մոդոնյան Մ., Մալխասյան Մ., Գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու հիմնական սկզբունքները. մեթոդական ցուցումներ, Եր., 2014: 3. Кузин Ф., Дипломная работа. Методика написания, правила оформления и порядок защиты. Медические указания, М., 1990. 4. Методические рекомендации по подготовке и написанию научных статей для авторитетных изданий, индексируемых международными базами SCOPUS/ WEB OF SCIENCE. https://lib.almu.edu.kz/images/uploads/files/db02bf4cb3b14d182e092e0648e65113.pdf 5. Меледина Т. В., Данина М. М., Методы планирования и обработки результатов научных исследований. Учебн. пособие, С-Петербург, 2015. 6. Сидняев Н. И., Теория планирования эксперимента и анализ статистических данных, Юрайт, 2015. 7. Кукушкина. В. В., Организация научно-исследовательской работы студентов (магистров)//учебное пособие.-М., 2014. 8. Петрова С. А., Ясинская И. А.. Основы исследовательской деятельности, М., 2010. 9. Creswell, J. W., Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research (3rd). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.2008.

1. 0404/ B	2. Օրնամենտալ ոճավորում Հ/Բ	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ /շաբ.	5. 10/50/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ Ծանոթացնել հայկական ավանդական զարդանախշի (օրնամենտ) հորինվածքային և ոճավորման առանձնահատկություններին, զարդարվեստի միջոցով խթանելու գեղագիտական և գեղարվեստական մտածողության զարգացումը: Ծանոթացնել հետազոտական աշխատանք կատարելու մեթոդներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տարբերակել խորհրդանիշները զարդարվեստում և իմանալ դրանց նշանակությունը, 2. տարբերակել զարդարվեստի տեսակներն ըստ կառուցվածքի, 3. զարգացնել ուսանողների մոտ գծագրական գործիքների միջոցով գեղարվեստական պատկերներ ստանալու ունակությունները: 4. ընտրված թեմայի շուրջ կատարել հետազոտական աշխատանք: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճանաչելու տարբեր խորհրդանիշները զարդարվեստում, 2. ճանաչելու և տարբերակելու օրնամենտի տեսակները, 		

<p>3. մեկնաբանելու զարդարվեստի տարբեր մոտիվների ծագումնաբանությունը, 4. ներկայացնելու ազգային զարդանախշերի առանձնահատկությունները:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <p>1. կազմելու (կառուցելու) երկրաչափական, կենդանական և բուսական օրնամենտալ մոտիվներ, 2. կրկնօրինակելու տարբեր զարդամոտիվներ և մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը, 3. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու զարդամոտիվները:</p> <p>գ. ընդհանրական հոլիսանցելի կարողություններ</p> <p>1. կատարելու հետազոտական արդյունքների ամփոփում: 2. կատարելու թիմային առաջադրանք:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը և այլն), 2. գննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների, էսքիզների և գննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն), 3. գործնական մեթոդները (լսարանային առաջադրանքները, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն), 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից՝ արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն), 5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն), 6. քննադատական մտածողության մեթոդները (ինքնուրույն և տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն), 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույգ կազմիր – քննարկիր, ձևակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն), 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն), 9. վերահսկողության մեթոդները (գործնական, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):</p> <p>10. հետազոտական մեթոդ</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Դասընթացը գնահատվում է եզրափակիչ գնահատումով.</p> <p>1. 1-ին ընթացիկ՝ 0-4 միավոր, 2. 2-րդ ընթացիկը հետազոտական աշխատանք է՝ 0-4 միավոր, գնահատման հետևյալ բաղադրիչներով.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ արդիականություն, ինքնուրույնություն, ✓ արդյունքների հիմնավորվածություն, հավաստիություն, ✓ արդյունքների որակական վերլուծություն,

- ✓ բանավոր ներկայացում,
  - ✓ համապատասխան եզրակացությունների առկայություն,
3. ինքնուրույն աշխատանք՝ 0-5 միավոր,
  4. եզրափակիչ քննություն՝ 7 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն: **Թեմա 1.** Հայկական զարդարվեստ: Զարդանախշը ազգային մշակույթում և ժողովրդական ստեղծագործություններում: **Թեմա 2.** Զարդանախշի (օրնամենտ) հարթության կազմը, սկզբունքները, դեկորի և օնամենտալ պատկերի տեսակներն ըստ ոճավորման: **Թեմա 3.** Գույն, մերձավոր գույներ, գունային ներդաշնակություն: **Թեմա 4.** Ռիթմ և չափ: Չափաբերական և դինամիկ շարքի կառուցվածք: **Թեմա 5.** Ցանցավոր զարդանախշեր: Հարթության բաժանումը ըստ մասերի և ձևերի հարաբերակցության (Մասշտաբ, համաչափություն): **Թեմա 6.** Երկրաչափական մոտիվներով կենտրոնակազմ հորինվածքի կառուցում՝ ռիթմիկ, սիմետրիկ և ասիմետրիկ դասավորություններով: **Թեմա 7.** Գծային ժապավենաձև օնամենտներ: Եզրանախշ (ֆրիզ,կայան), ժապավենաձև զարդանախշի կառուցում առանցքի երկայնքով՝ ռիթմիկ զարդանախշի տարրերը ուղղահայաց, հորիզոնական սիմետրիկ հարթության օգնությամբ: **Թեմա 8.** Վարդյակի կառուցում մեկ սիմետրիայի առանցքի օգնությամբ: Օրնամենտալ վարդյակներ: **Թեմա 9.** Վարդյակի կառուցումը մեկ առանցքի և մի քանի սիմետրիկ հարթությունների օգնությամբ: **Թեմա 10.** Օրնամենտալ ոճերը ըստ դասակարգման: Երկրաչափական զարդանախշ: **Թեմա 11.** Բուսական զարդանախշ: **Թեմա 12.** Կենդանական զարդանախշ: **Թեմա 13.** Բնության ձևերի տարրերի կերպարանափոխում-ոճավորում բուսական մոտիվներով: **Թեմա 14.** Բնության ձևերի տարրերի կերպարանափոխում ոճավորում կենդանական մոտիվներով: **Թեմա 15.** Ստեղծարարական կոմպոզիցիա: Մանրանկարչության նմուշ օրինակների էլեմենտների կիրառումը ստեղծագործական հորինվածքի կառուցվածքում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Իսրայելյան Ա., Հայկական գորգերն ու կարպետները, ՀԱՅԱԳԻՏԱԿ, Եր. 2019:
2. Մնացականյան Ա., Հայկական զարդարվեստ, Հիմնական մոտիվների ծագումն ու գաղափարական բովանդակությունը, Եր., 1955:
3. Քյուրքչյան Ա, Հայկական զարդարվեստ, Եր., 2012:
4. Քյուրքչյան Ա, Հրայր Բազէ Խաչերեան, Հայկական զարդարվեստ, Եր., 2010:
5. Մանասյան Գ., Խորհրդանշանների հանրագիտարան, Եր., 2007:
6. Գործվածքի հայտնության քառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, «Փրկեալ Ձեռագործք Հայոց», Լարեկ Վան Աշուղաթոյանի հավաքածու, Եր. 2015
7. Պապիկյան Կ., Հայկական կարպետներ ու գորգեր, Եր., 2009:
8. Ազատյան Վ., Հայկական գորգեր, Եր., 1986:
9. Фокина Л., Орнамент. Учебное пособие, 2005.
10. «Հայ ձեռագրային զարդանկարչություն», Մովետական գրող, Եր.1978

1. 0404/B22	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-2	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին սովորեցնել հայկական ավանդական կարպետագործության կատարման եղանակները, նրա տեխնիկական նկարների ստեղծման և հաշվարկի ձևերը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սովորեցնել կատարել նախագծային հաշվարկով էսքիզներ և տարբերակել ըստ սխեմատիկ կառուցվածքի : 2. վերհանել, հետազոտել ,հավաքագրել նյութեր/նախագծեր/,սխեմաներ,տեխնիկական նկարներ: 3. ծանոթացնել կարպետային գործվածքատեսակներին և դրանց հետ աշխատելու հմտություններին: 4. ստեղծել կարպետի գործվածքով գործնական աշխատանքներ /անձեռոցիկներ և տակդիրներ, հացաման, գոտի, թասակ, պայուսակ/: 5. կատարել հենքային աշխատանքներ: 6. սովորեցնել գործել կրկնվող և շարահյուսվող զարդանախշեր: 7. սովորեցնել ըստ կատարվող աշխատանքի նախապատրաստել թելերը և լուծել գունային համադրման խնդիրները:: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p>		

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. թվարկելու նախագծման մեթոդներն և ցուցադրելու կառուցման փուլերը,
2. թվարկելու հայկական գորգերի և կարպետների տեսակները՝ ներկայացնելով դրանք ըստ անունների և կառուցվածքի ,
3. ճանաչելու և ըստ տեսակների տարբերակելու հայկական գորգերն ու կարպետները,
4. բացատրելու ըստ կատարվող աշխատանքների թելերի մշակման եղանակները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կիրառելու օրնամենտալ ոճավորման, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման և գունատեսության գիտելիքները կարպետագործության և նրա սխեմատիկ նկարներ ստեղծելու մեջ,
2. կատարելու տեխնիկական հաշվարկներ,
3. կատարելու հետազոտություններ, հավաքագրելու նյութեր և դրանք ցուցադրելու սխեմատիկ էսքիզներում,
4. գործելու կարպետ կրկնվող զարդանախշով՝ նույնությամբ վերարտադրելով էսքիզի պատկերը՝ հմտորեն օգտվելով հաշվարկային գծապատկերից,
5. կիրառելու ոճավորման մեթոդները սխեմատիկ նկար ստեղծելու մեջ,
6. մշակելու և հաշվարկելու տեխնիկական սխեմաներ :

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. կատարելու խմբային աշխատանք,
2. կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ճանաչողության սկզբունք:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մետաղի, փայտի, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագ, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու գունանկարչության, գծանկարչության տեխնիկաները, բացատրելու տարբեր հնարների ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում եւ այլն),
2. գննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում եւ այլն),
3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում եւ այլն),
4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ եւ այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Դասընթացը գնահատվում է **առանց ընթացիկի քննությունների գնահատման**

1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր,
2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր,
3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն: Թեմա 1. Հայկական կարպետների տեսակները: Թեմա 2. Տեխնիկական նկարներ, հաշվարկային գծապատկերներ, էսքիզներ: Թեմա 3. Կարպետագործության թելերը, դրանց մշակումը և

նախապատրաստումը: Հենելու գործընթաց: **Թեմա 4.** Կարպետագործություն հաստատված էսքիզի հիման վրա:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Աստղիկ Իսրայելյան, Հայկական գորգերն ու կարպետները, Երևան, 2019:
2. Հայկական գորգեր, Երևան, 1986:
3. Գործվածքի հայտնության քառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, Փրկեալ ձեռագործք հայոց, Նարեկ Վան Աշուղաթոյանի հավաքածու, Երևան, 2015:
4. Ս. Գայֆայան, Լ. Մխիթարյան, Հայկական միջնադարյան զարդարվեստը որպես ազգային տեքստիլ տեխնոլոգիաների ամրագրման միջոց, ՊԲՀ, 2002, 3/161:
5. Бабенчиков М. В, Народное декоративное искусство Закавказья и его мастера, М, 1948.

1. 0404/B23	2. Ելութերի տեխնոլոգիա	3. 4 ECTS կրեդիտ
-------------	------------------------	------------------

4. 4 ժամ/շաբ.	5. 30/30/0
---------------	------------

6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման
------------------	------------------------------

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել կերպարվեստի ոլորտում առավել հաճախ կիրառվող նյութերին, նրանց կիրառման տեխնոլոգիաներին, դրանք գիտակցորեն կիրառել մասնագիտական խնդիրների ձևակերպման և լուծման ժամանակ: Կերպարվեստի ոլորտում սարքեր-սարքավորումներին, նրանց ընտրությանը, օգտագործման և պահպանման տեխնոլոգիաներին, կաշվի, փայտի, գործվածքի հատկություններին և մշակման տեխնոլոգիաներին, որոշ ներկերի պատրաստման տեխնոլոգիաներին:

Դասընթացի խնդիրները.

1. գործնականում պատրաստել և կիրառել նկարչական միջոցներ ու զանազան նյութեր,
2. տարբերակել նյութերի մակնանշումները՝ ըստ տեսակների, իմանալ դրանց նշանակությունը,
3. ճանաչել կերպարվեստի ոլորտի ժամանակակից սարքերն և սարքավորումները, կիրառել մասնագիտական գործունեության ժամանակ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ճանաչելու յուղային և խեժային միջոցները, ջրային լուծվող և գրաֆիկական նյութերը,
2. բացատրելու նկարչական նյութեր պատրաստելու զանազան եղանակները,
3. նկարագրելու բատիկի սահմանագատող ներկեր պատրաստելու զանազան եղանակներ,
4. նկարագրելու բատիկի կատարման եղանակները,
5. նկարագրելու դաջվածքային ներկերի տարբերություններն ու կիրառման հնարավորությունները,
6. ներկայացնելու խեցեգործության տեխնոլոգիաները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. գործնական աշխատանքների ժամանակ կիրառելու նկարչական նյութերը և լաքերը,
2. մասնագիտական տարբեր խնդիրների լուծման համար ընտրելու յուղային և խեժային միջոցները, ջրային լուծվող և գրաֆիկական նյութերը,
3. պատրաստելու դեկորատիվ-կիրառական աշխատանքների նախագծումների համար հիմնաներկեր, հիմքեր և նյութեր,
4. գործնական աշխատանքներում կիրառելու նորարական սարքերն ու սարքավորումները,
5. ճանաչելու և ընտրելու կիրառական արվեստի տարբեր խնդիրների լուծման ընթացքում մանրաթելեր, թելեր և մանվածքներ,
6. գործնական աշխատանքների ժամանակ կիրառելու դաջվածքային նյութերը,
7. ցուցադրելու կաշվի, փայտի մշակման եղանակները,

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. իրականացնելու մասնագիտական ոլորտի նորարական տեխնոլոգիաների և տեսությունների խորհրդատվություն:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրույնները.

Մ3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

<p>Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը և այլն), 2. գննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների, էսքիզների և գննական պարագաների դիտում ու ցուցադրում և այլն), 3. գործնական մեթոդները (լսարանային առաջադրանքները, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն), 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից՝ արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ՝ հուզական խթանում և այլն), 5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն), 6. քննադատական մտածողության մեթոդները (ինքնուրույն և տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն), 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույգ կազմիր – քննարկիր, ձևակոչտ, ուսումնական մրցույթ և այլն), 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն), 9. վերահսկողության մեթոդները (գործնական, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն): 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման, 2 միջանկյալ քննություններով՝ 1-ին ստուգում 0-4 միավոր, 2-րդ ստուգում 0-5 միավոր, ընթացիկ ստուգումներով՝ 0- 8 միավոր, մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր :</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Թղթեր և մատիտներ: Թեմա 2. Ջրաներկ: Թեմա 3. Գուաշ: Գուաշով աշխատանքի համար նախատեսվող հիմքեր և հիմնաներկեր: Թեմա 4. Տեմպերայով գեղանկարչության համար նյութեր: Թեմա 5. Ներկերը քսելու և խառնելու կանոններ: Թեմա 6. Գեղանկարչական յուղեր, լաքեր և նոսրացնող նյութեր: Թեմա 7. Յուղաներկով կատարված գեղանկարչական տեխնիկական թերությունները և դրանց ուղղումները: Թեմա 8. Հիմնաներկեր: Թեմա 9. Վրձիններ և ենթաշրջանակներ: Թեմա 10. Մանրաթելեր, թելեր և մանվածքներ: Թեմա 11. Դաշվածքային ներկեր: Թեմա 12. Նյութեր բատիկի համար: Բատիկի կատարման եղանակները: Թեմա 13. Կաշվի մշակում: Թեմա 14. Փայտի մշակում: Թեմա 15. Խեցեգործության նյութեր և տեխնոլոգիաներ:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ֆլջյան Լ., Նյութերի տեխնոլոգիա, ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Երևան 2017: 2. Выбер Ж. А., Живопись и ее средство, Ленинград, 1961. 3. Виннер А. Б., Как Работать над пейзажем масляными красками, Москва, 1987. 4. Филатов В. В., Реставрация станковой темперной живописи, Москва, 1986. 5. Реставрация станковой масляной живописи, ВХНПЦ, Москва, 1976. 6. Бельский Е. Ф, Рискин И. В, Химия и технология пигментов, Госхимиздат, Ленинград, 1960. 		

1. 0403/B39	2. Նկարչություն -3	3. 9 ECTS կրեդիտ
4. 8 ժամ/շաբ.	5. 12/108/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է զարգացնել տարածական ընկալում, տարբերակել լույսի և ստվերի առանձնահատկությունները: Ուսանողին հիմնադրել ձևապարհի, նախանկարի, կարճատև գծանկարի մեջ, որպեսզի արագ կողմնորոշվի տեսածը վերարտադրելիս: Սովորեցնել նկարել մարդու վերջույթները (նաև դեկորատիվ-կիրառական իրերի համադրությամբ): Ուսանողին ծանոթացնել շրջապատող առարկաների գունային փոխազդեցություններին, նյութը տեսնելու տարածության մեջ, առաջադրանքները կատարելու վերլուծական մոտեցմամբ՝ ճիշտ ընտրելով նյութը: Նախանկարների և ձևապարհների հիման վրա կատարել ազատ ստեղծագործական աշխատանք դեկորատիվ հորինվածքային լուծումներով:</p>		

<p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձեռք բերել գծի, տոնի, անդրադարձների արագ ընկալման ունակություն, 2. գրաֆիկական նյութերի մշակմամբ ստանալ լույսի ու ստվերի տոնայնություն, 3. կենցաղային իրերի համադրությամբ ստանալ մեկ ընդհանրական պատկեր, 4. գրաֆիկական նյութերի օգնությամբ որոշակի գրագիտությամբ մշակել առանձին դետալներ, 5. գեղանկարի առաջադրանքից կատարել նախանկարներ, այնուհետև կատարել գրագետ կառուցում, 6. տիրապետել գեղանկարի ձևավորել գույնի, տոնի, լույսի և ստվերի, ուրվագծի դեկորատիվ տարածական մտածելակերպ,
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու լույս ու ստվեր, անդրադարձներ ստանալու առանձնահատկությունները, 2. ներկայացնելու առարկան պատկերելու սեփական մոտեցումների առանձնահատկությունները, 3. թվարկելու և բնութագրելու ծավալի ստացման հիմնական մեթոդները, հետազոտման ընթացքն ու արդյունքները, 4. բացատրելու գույնի զգացական ազդեցությունները, 5. բացատրելու գծանկարից գունանկարի անցման քայլերի հերթականությունը, 6. բնութագրելու առարկայի գունային կառուցվածքի հիմնական օրինաչափությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գործնականում ցուցադրելու առարկաների միմյանց վրա և շրջապատի փոխազդեցությունը՝ համաչափությունների գրագետ օգտագործմամբ, 2. գծանկարի ժամանակ կիրառելու լույսի, ստվերի և ծավալի ստացման հիմնական մեթոդները, 3. վերլուծելու առարկան պատկերելով բնորոշ հատկությունները, 4. գծանկարով կառուցելու հորինվածքային պատկերներ, 5. գծանկարով ստեղծելու կենցաղային իրերի, զիպսե առարկաների համադրությամբ դեկորատիվ հորինվածք, 6. պատկերելու գեղանկարչական լուծումներով առարկաներ, 7. գեղանկարում արտահայտելու ամենաթույլ երևացող տոներ և ծավալներ, 8. օգտագործելու գույնը որպես արտահայտչամիջոց, 9. կատարելու գույնի աստիճանական անցում՝ երանգների քայլերի հերթականությամբ,
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p>
<p>11. Գիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Գծանկարչություն 1</p> <p>Թեմա 1.1. Մարդու զիպսե ձեռքի ուսումնասիրում՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: Թեմա 1.2. Մարդու զիպսե ոտքի թաթի ուսումնասիրում՝ կտորի ծալքի համադրությամբ: Թեմա 1.3. Նատյուրմորտ</p>

սենյակային բույսով, մրգերով՝ գորգի համադրությամբ: **Թեմա 1.4.** Նատյուրմորտ կենցաղային մետաղյա և ապակյա իրերով, գիպսե ձեռքով կամ ոտքի թաթով՝ կարպետի համադրությամբ:

Գունանկարչություն 2

Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ սկուտեղով, մրգերով, ծաղիկներով՝ լուսավոր ֆոնի վրա (դեղին, նարնջագույն և այլն): **Թեմա 2.2.** Նատյուրմորտ գիպսե դետալով՝ կենցաղային իրերի համադրությամբ՝ տաք տոնայնությամբ կտորի ծալքերով: **Թեմա 2.3.** Նատյուրմորտ դեկորատիվ լուծումներով: **Թեմա 2.4.** Կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ նատյուրմորտից, դրված աթոռակին՝ պարզ ծալքով, ափսեով, մրգով, փայտե գդալով: **Թեմա 2.5.** Նախանկարների և ճեպանկարների հիման վրա կատարել ազատ ստեղծագործական աշխատանք՝ դեկորատիվ հորինվածքային լուծումներով:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բելով Ն. , Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
2. Ջովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղեցույց, 2015:
3. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:
4. Барщ А., наброски и зарисовки, М., 1970.
5. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.
6. Белов Н., Основы техники рисунка, изд. Хорвест 2012г.
7. Лушников Б. В., Рисунок. Портрет, М., 2002.
8. Николай Белов, Основы техники рисунка, 2012.
9. Петр Ревакин, Техника акварельной живописи, 2017.
10. Рисунок в Академии художеств. Альбом, М., 1990.
11. Сергеев А., Учебный натюрморт. М., 1955 Учебный рисунок в академии художеств, М. , 1990.

1.0202/ B40	2. Արվեստի պատմություն-1	3. 4. ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 52/0/8	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ուսանողներին ծանոթացնել արվեստի առաջացման, զարգացման օրինաչափությունների, նախնադարյան, Հին Եգիպտոսի, Միջագետքի, Իրանի, Հին Հռոմի ու Հունաստանի, Հին և միջնադարյան Հայաստանի մշակույթների պատմության, կրոնա-դիցաբանության, համաշխարհային գեղարվեստական համապատկերում դրանցից յուրաքանչյուրի ներդրման և փոխառանջությունների հետ, ▪ ուսանողներին սովորեցնել և հասու դարձնել միջնադարյան արվեստի տիպաբանությանը, դրա գեղարվեստական առանձնահատկություններին, ապա հետևել դրա տարբեր դրսևորումներին՝ սկսած Արևմտյան Եվրոպայից մինչև հարավային ու արևելյան Ասիայի երկրներ և Հայաստան, ▪ ուսանողներին ներկայացնել բյուզանդական արվեստի պատմությունը, ուսուցանել քրիստոնեական արվեստի սիմվոլիկ և կանոնիկ բնույթից բխող պատկերագրության հիմունքները, ներկայացնել արևմտաքրիստոնեական արվեստի պատմությունը, ոճերը, իսլամական արվեստը, ▪ ուսանողներին ծանոթացնել Վանի թագավորության, հին հայկական և միջնադարյան քաղաքաշինությանը, ճարտարապետությանը, որմնանկարչությանը, կիրառական արվեստներն, պատկերացում ձևավորել հայկական վաղ միջնադարյան պաշտամունքային շինությունների տիպերի, միջնադարյան ճարտարապետական դպրոցների և վանական համալիրների մասին, ուսանողներին ծանոթացնել Հայաստանի և հայկական գաղթօջախների արվեստին, հանրահայտ արվեստագետների ստեղծագործություններին: 		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. ուսանողներին ներկայացնել «Արվեստի պատմություն-1» առարկայի բովանդակությունը և աջակցել յուրացնելու այն, 2. ուսումնասիրել արվեստի պատմության օրինաչափությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, փուլերը, 3. ուսանողներին դարձնել հիշյալ երկրների կարևոր հուշարձանների հաղորդակիցը՝ իյուստրատիվ նյութի, տեսաֆիլմերի, ինչպես նաև այցելությունների հիման վրա: 4. ուսանողների մոտ ձևավորել լսարանային և արտալսարանային աշխատանքների պլանավորում, ստուգումներ նյութի ուսումնասիրության ընթացքում (սեմինարներ, ինքնուրույն աշխատանքներ, ցուցահանդեսների, պատմական հուշարձանների այցելություն և այլն): 		

<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> ներկայացնելու հայ և համաշխարհային արվեստի պատմության օրինաչափությունները, զարգացման առանձնահատկությունները, տալու արվեստի սահմանումը, թվարկելու արվեստի տեսակները, ոճերը, բացատրելու արևելյան երկրների, անտիկ աշխարհի, Հայաստանի դիցաբանությունը, թվարկելու համաշխարհային և ազգային կրոնները, բացահայտելու արվեստի հետ դրանց կապը, թվարկելու նշված երկրների արվեստների առավել հայտնի հուշարձանները և հայտնի վարպետների ստեղծագործությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> վերլուծելու նշված երկրների արվեստների խնդիրները, գնահատելու տարբեր երկրների արվեստների գլխավոր առանձնահատկությունները, բնորոշ գծերը, տեսանյութերի, կարճամետրաժ ֆիլմերի և իլյուստրատիվ նյութերի միջոցով ցուցադրելու և վերլուծելու համաշխարհային հռչակ վայելող ստեղծագործությունները: <p>գ. ընդհանրական/հոլիսանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> բացահայտելու տարբեր երկրների արվեստների տեղը և դերը համաշխարհային արվեստի մեջ, գնահատելու արվեստի գործերի գեղարվեստական արժեքը, աշխատելու թիմում:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական և արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն), գննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն), գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն), ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ ինքնուրույն աշխատանքների համար տրվում է 0-8 միավոր, եզրափակիչ քննությանը տրվում է 0-9 միավոր /սախապես տրամադրված հարցաշարերի հարցերի շուրջ բանավոր քննություն: Հարցատոմար պարունակում է 4 հարց՝ 2, 2. 5, 2, 2. 5 միավոր/ և մասնակցությանը՝ 0- 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. 1.Համաշխարհային արվեստի պատմություն.</p> <p>Թեմա 1.1 Ներածություն: Նախնադարյան արվեստ: Թեմա 1.2 Հին Եգիպտոսի արվեստը: Թեմա 1.3 Միջագետքի երկրների արվեստը: Թեմա 1.4 Աքեմենյան Իրանի արվեստը: Թեմա1.5. Էգեյան արվեստը: Թեմա1.6. Հին Հունաստանի արվեստը. Հոմերոսյան շրջան, Արիստիկ շրջան, Դասական շրջան, Հելլենիզմ: Թեմա 1.7 Հին Հռոմի արվեստը. Հանրապետական շրջան, Կայսերական շրջան, Ուշ հռոմեական շրջան: Թեմա 1.8 Բյուզանդիայի արվեստը: Թեմա 1.9 Կիևյան Ռուսիայի արվեստը: Թեմա 1.10 Ռոմանական և Գոթական արվեստ: Թեմա 1.11 Իսլամական արվեստը: Թեմա 1.12 Հարավ-արևելյան Ասիայի երկրների հին և միջնադարյան արվեստը. Չինաստան, Ճապոնիա, Հնդկաստան:</p> <p>2. Հայ արվեստի պատմություն.</p> <p>Թեմա 2.1 Հայկական լեռնաշխարհի հնագույն արվեստը /սկզբնավորումից-մինչև մ.թ.ա. 10-րդ դար/: Թեմա 2.2 Ուրարտուի արվեստը մ.թ.ա. 9-6-րդ դդ.: Հետուրարտական շրջանի արվեստը մ.թ.ա. 5-3-րդ դդ.: Թեմա 2.3 Հելլենիստական Հայաստանի արվեստը: Թեմա 2.4. Հայաստանի արվեստը Վաղ միջնադարում /4-7-րդ դդ. ճարտարապետություն, քանդակագործություն, գեղանրկարչություն/: Թեմա 2.5. Հայաստանի արվեստը 9- 12-րդ դդ. /ճարտարապետական դպրոցներ, վանքային համալիրներ, Տրդատ ճարտարապետ, Մանուել</p>

ճարտարապետ, Աղթամարի Մ.Խաչ եկեղեցի, դեկորատիվ-կիրառական արվեստներ/։ **Թեմա 2.6** Հայաստանի արվեստը XII–XV դդ. /Լոռի–Գուգարքի վանքերը, Գլաձորի մանրանկարչության դպրոցը, Վասպուրականի մանրանկարչությունը, հայկական քանդակագործությունը/։ Կիլիկիայի հայկական թագավորության արվեստը /ճարտարապետության, մանրանկարչության նշանավոր կենտրոնները, առավել նշանավոր վարպետները/։ **Թեմա 2.7** Հայկական գաղթօջախների արվեստը /Վրաստան, Ղրիմ, Լեհաստան, ՌԻկրաիան, Ռուսաստան, Իրան/։

- 14. Հիմնական գրականության ցանկ.**
1. Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Վ., Համաշխարհային և հայ պատմության ուղեցույց, Եր., 2005:
  2. Կուզմինա Մ., Մալցևա Ն., Արտասահմանյան արվեստի պատմություն, Եր., 2003:
  3. Աղասյան Ա., Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Մ., Ղազարյան Վ., Հայ արվեստի պատմություն, Ե. , 2009:
  4. Հակոբյան Հ., Հասրաթյան Մ., Համաշխարհային և հայ պատմության ուղեցույց, Եր., 2005:
  5. Մկրտչյան Շ., Լեոնային Ղարաբաղի պատմաճարտարապետական հուշարձանները, Ե. , 1985:
  6. Թորոմանյան Թ., Նյութեր հայկական ճարտարապետության պատմություն, հ.2, Եր., 1942:
  7. Մարտիկյան Ե., Հայկական կերպարվեստի պատմություն, գիրք Ա, Բ, Գ, Եր., 1971-1978:
  8. Հակոբյան Հ., Կորիմագյան Է., Հայկական մանրանկարչություն, Եր., 1987:
  9. Колпинский Ю. Д., Памятники мирового искусства, т. 1, 2, 3, М., 1971.

1. 0404/B24	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-3	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ է ուսանողին սովորեցնել հենքային գոբելենի կատարման եղանակներին, նրա տեխնիկական նկարների հաշվարկային ձևերին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ul style="list-style-type: none"> • սովորեցնել հավաքագրել նյութեր, կատարել նախանկարներ՝ էսքիզներ, • ծանոթացնել գոբելենագործության գործվածքատեսակներին և դրանց հետ աշխատելու հմտություններին, • ստեղծել գոբելենի գործվածքով գործնական աշխատանքներ /պանո, պայուսակ/, • սովորեցնելըստկատարվող գործնական աշխատանքների նախապատրաստելիքները և համակցվող նյութերը: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու նախագծման մեթոդներն և ցուցադրելու կառուցման փուլերը, 2. բացատրելու գոբելենագործության աշխատանքի փուլերը, 3. բացատրելու ըստ կատարվող աշխատանքներիթելերի մշակման եղանակները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու «Ձարդարվեստի կոմպոզիցիա», «Աշխատանք նյութի վրա» և «Գունատեսություն» առարկաների գիտելիքները՝ կարպետագործության և նրա սխեմատիկ նկարներ ստեղծելումեջ, 2. կատարելու տեխնիկական հաշվարկներ, 3. կատարելու հետազոտություններ, հավաքագրելու նյութեր և դրանք ցուցադրելու նախանկարներում և էսքիզներում, 4. գործելու գոբելեն՝ նույնությամբ վերարտադրելով էսքիզի պատկերը, 5. կիրառելու ռճավորման մեթոդները տեխնիկական նկարներ և էսքիզներ ստեղծելու ընթացքում: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. կատարելու խմբային աշխատանք, 4. կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ճանաչողության սկզբունք: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, սպակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ2.Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և</p>		

<p>կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը: Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները: Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը: Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները: Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը: Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն), 2. գննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն), 3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն), 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):</p>		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Դասընթացը գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման 1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 0- 3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Ներածություն : Թեմա 1. Որմնագորգ: Գորելենը որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տեսակ, առաջացման և զարգացման պատմությունը: Թեմա2. Էսքիզներ, տեխնիկական նկարներ, հաշվարկային գծապատկերներ: Թեմա 3. Թելերի տեսակները և դրանց հետ համակցող նյութերի կիրառումը գորելենագործության մեջ: Թեմա 4. Ծավալային գորելեններ: Թեմա 5. Հաստատված էսքիզների հիմա վրա գորելենի իրականացման աշխատանքներ:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. «Որմնագորգ» Հասմիկ Ղազարյան 2. «Գործվածքի Հայտնության Քառուղիներում», Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, «Փրկելալ Ձեռագործք Հայոց», Նարեկ Վան Աշուղաթոյանի Հավաքածու, Երևան 2015 3. Աստղիկ Իսրայելյան « Հայկական Գորգերն Ու Կարպետները» ՀԱՅԱԳԻՏԱԿ, Երևան, 2019 4. Бабенчиков М. В. , Народное декоративное искусство Закавказья и его мастера , М. , 1948 5. Мартынова Ю., Соколова М., Эксклюзивный гобелен. Техника. Приемы, Издания АСТ-Пресс, 2011. 6. Карен Рэнни, Гобелен, АСТ, 2002. 7. Бутрова Н. А., Шлеюк С. Г., Халиуллина О. Р., Основы ткачества, онлайн чтение, https://iknigi.net/avtor-olga-haliullina/107741-osnovy-tkachestva-olga-haliullina/read/page-1.html 8. Марина Торшина, Пейзаж в шпалерном ткачестве, Мир искусств: Вестник Международного института антиквариата, 2014 / https://cyberleninka.ru/article/n/peyzazh-v-shpalernom-tkachestve</p>		

1. 0403/ B25	2. Քանդակ և պլաստիկ մոդելավորում	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	

<p>8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել քանդակագործության և պլաստիկ մոդելավորման հիմունքներին, սովորեցնել քանդակելու հմտություններին, տարբեր մեթոդներով մոդելավորմանը և քանդակի տեխնիկական կառուցմանը՝ դրանք կիրառելու մասնագիտական խնդիրների ձևակերպման և լուծման ժամանակ: Սովորեցնել ստեղծել ծավալների շոշափելի և իրականակերպ դրսևորումներ, որոնք հնարավորություն կտան դիտողին ծավալներն ընկալելու տարբեր դիտակետերից: Սովորեցնել ստեղծել մի քանի երկրաչափական պատկերների և կենցաղային իրերի համադրություն և փախհարաբերություն:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ծանոթացնել ծեփի և քանդակի եղանակներին, 2. էսքիզների միջոցով ուսումնասիրել տվյալ մոդելի ծավալները, փոխհատման սահմանները, ծավալների փոխհարաբերությունները դրանք քանդակելու համար, 3. սովորեցնել 2 կամ ավելի ծավալների գրագետ համադրմամբ ստեղծել մոդելներ և քանդակներ, 4. սովորեցնել հարթաքանդակի տեխնիկային, 5. ծանոթանալ երկրաչափական հարթություններով, պատկերներով և մեծ ծավալներով ծեփվածքի հետ, 6. կարողանալ մի քանի երկրաչափական պատկերներ գրագետ համադրել և մոդելավորել, համադրել մի քանի առարկա /կենցաղային որևէ իր, երկրաչափական մարմին, կենդանակերպ և մարդակերպ մոդելներ/ ցուցադրելով ծավալների համադրման և ծեփվածքի տարբեր եղանակներ:
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու քանդակագործության և պլաստիկ մոդելավորման հիմնական հասկացությունները, 2. համադրելու տարբեր երկրաչափական մարմիններ, 3. տարբերակելու հարթաքանդակը և բոլորաքանդակը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. նախագծելու և քանդակի միջոցով մանրամասն վերարտադրելու այն, 2. քանդակելու պարզ երկրաչափական մարմիններ, 3. 2 կամ ավելի երկրաչափական մարմինների համադրմամբ մոդելավորելու և քանդակելու կոմպոզիցիաներ, 3. կատարելու կարճատև քանդակներ, 4. ցուցադրելու ծավալների համադրման և ծեփվածքի տարբեր եղանակներ:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:</p> <p>Բ3. ԴԿԱ առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-4 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 0-4 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է մասնակցության համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա1. Ներածություն: Ծանոթություն քանդակի կավանյութի, գործիքների, մետաղական հիմքի կառուցմանը: Թեմա 2. Երկրաչափական որևէ մարմնի կրկնօրինակում: Թեմա 3. Երկու կամ ավելի երկրաչափական մարմինների համադրմամբ կոմպոզիցիայի մոդելավորում և քանդակում: /Նախապես կատարված և դասախոսի կողմից հաստատված էսքիզների հիման վրա:/ Թեմա 4. Գիպսե զարդաքանդակի կրկնօրինակում: Թեմա5. Երկրաչափական և կենդանակերպ պատկերների</p>

համադրմամբ , ծավալների փոխհարաբերու-թյամբ քանդակ: /Նախապես կատարված և դասախոսի կողմից հաստատված էքիզների հիման վրա:/ **Թեմա 6.** Կենցաղային որևէ իրի (կճուճ, սափոր) և կենդանակերպ պատկերների համադրմամբ քանդակ /Նախապես կատարված և դասախոսի կողմից հաստատված էքիզների հիման վրա:/ **Թեմա 7.** Ստեղծագործական ազատ թեմայով աշխատանք:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Лантери Э., Лепка, М., Шевчук В., Издательство, 2013.
2. В. Мазовецкая, Скульптура для начинающих. Шаг за шагом, /изд. Питер, 2014.
3. Карин Хессенберг, Скульптура для начинающих, / изд. Родник, 2006.
4. Каратайева Н. Ф., Академическая скульптура. Учебное пособие для бакалавров, обучающихся по направлению «Декоративно-прикладное искусство и народные промыслы»/Н. Ф. Каратайева, 2016.
5. Каратайева Н. Ф., Развитие профессиональных знаний, навыков, умений, через обучение дисциплинам: «Академическая скульптура» и «Декоративная мелкая пластика» Учебное пособие для вузов, СПб, 2015.
6. Генералова Е. М., Композиционное моделирование [Электронный ресурс], учебнометодическое пособие/.
7. Е. М. Генералова, Н. А. Калинин, Электрон, текстовые данные, Самара: Самарский государственный архитектурно-строительный университет, ЭБС АСВ, 2016. — 120 с. — 978-5-9585-0646-0. — Режим доступа: <http://www.iprbookshop.ru/58824.html>

1. 0404/ B26	2. Մետաղի գեղարվեստական մշակում-1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողների ծանոթացնել մետաղի գեղարվեստական մշակմանը՝ ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ մետաղի դիզայնի, մոդելավորման և մշակման գործընթացներում, ինչպես նաև ծանոթացնել հայտնի վարպետների աշխատանքներին և արտասահմանյան առաջադեմ ձեռնարկություններին:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ծանոթացնել մետաղի գեղարվեստական մշակման ծագման և զարգացման պատմությանը,
2. ծանոթացնել մետաղի դիզայնի և մոդելավորման սկզբունքներին,
3. ծանոթացնել մետաղագործական գործիքներին և այդ ոլորտի նորագույն տեխնոլոգիաներին,
4. ծանոթացնել հայտնի վարպետների և արտասահմանյան առաջադեմ ձեռնարկությունների աշխատանքներին,
5. սովորեցնել կատարել մետաղյա իրերի նախագծումներ,
6. ծանոթացնել մետաղամշակման գործիքներին, սարքերին և սարքավորումներին,
7. ծանոթացնել մետաղամշակման տեխնոլոգիաների տարբերություններին և առանձնահատկություններին,
8. ծանոթացնել պատրաստվող իրերի չափազրելու, նախագծելու և հարգադրոշմի որոշման եղանակին,
9. ծանոթացնել սարքերի, սարքավորումների և հաստոցների:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնելու մետաղի գեղարվեստական մշակման ծագման պատմությունը, զարգացումը և առանձնահատկությունները,
2. ներկայացնելու հայտնի վարպետների և արտասահմանյան առաջադեմ ձեռնարկությունների աշխատանքները,
3. բացատրելու մետաղի մշակման մի քանի տեսական տեխնոլոգիաներ /գծային մոդելավորում, եռաչափ մոդելավորում/:
4. ներկայացնելու գործիքների, սարքերի, սարքավորումների և հաստոցների խնամքի և շահագործման անվտանգության կանոնները,
5. բացատրելու տեխնոլոգիաների տարբերությունները և առանձնահատկությունները,
6. բացատրելու հարգադրոշմի որոշման եղանակը և կարգը,
7. ճանաչելու հայկական ոսկերչական հնագույն նմուշները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. էքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նախագծային կանոնների իմացություն,
2. ճանաչելու մետաղամշակման գործիքները,
3. ցուցադրելու մետաղամշակման գործիքների օգտագործման եղանակները:

<p>4. ներկայացնելու գործիքների, սարքերի, սարքավորումների և հաստոցների խնամքի և շահագործման անվտանգության կանոնները,</p> <p>5. բացատրելու տեխնոլոգիաների տարբերությունները և առանձնահատկությունները,</p> <p>6. բացատրելու հարգադրոշմի որոշման եղանակը և կարգը,</p> <p>7. ճանաչելու հայկական ոսկերչական հնագույն նմուշները:</p>
<p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <p>1. պահպանելու սարքերի, սարքավորումների</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Այլարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 8. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման</p> <p>1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր,</p> <p>2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր,</p> <p>3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներածություն: Մետաղի գեղարվեստական մշակում առարկան: Թեմա 2. Մետաղի գեղարվեստական մշակման պատմությունից, հայկական ոսկերչություն և արձայագործության ավանդույթներ: Թեմա 3. Արտասահմանյան առաջադեմ ձեռնարկություններ: Թեմա 4. Իրերի նախնական էսքիզավորման հիմնական կանոնները: Էսքիզների կատարում: Թեմա 5. Մետաղի մշակման տեսակները և մեթոդները: Թեմա 6. Էսքիզների փոխանցումը մետաղյա նախապատրաստվածքի մակերեսին /մեթոդների բազմազանությունը/: Թեմա 7. Անվտանգության կանոնների պահպանումը և դրա կարևորությունը: Թեմա 8. Չափագրում: Թեմա 9. Մետաղի մշակման ժամանակակից տեխնոլոգիաներ: Թեմա 10. Մետաղի մշակման գործիքներ, սարքեր և սարքավորումներ: Թեմա 11. Մետաղի ընտրություն և սկզբնական մշակում: Հարգադրոշմի որոշում: Թեմա 12. ԴԿԱ առարկաների նախագծում և ձևավորում ազգային զարդամոտիվներով: Էսքիզի տեղափոխում նյութի վրա և մակերեսային փորագրություն:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <p>1. Ա. Բ. Գևորգյան, Արհեստներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Երևան, 1973:</p> <p>2. Ս. Ս. Դավթյան, Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից, Երևան, 1981:</p> <p>3. А. Гилодо, О. Иглина, Современное ювелирное искусство, М., 2004.</p>

4. Б. Т. Никифоров, В. В. Чернов, Ювелирное искусство, высшее образование, 2006.
5. В. А. Абрамян, Ювелирное искусство Армении, С ДРЕВНЕЙШИХ ВРЕМЕН ДО НАШИХ ДНЕЙ, 1983.
6. В. И. Марченков, Ювелирное дело, Практическое пособие, 3-е изд, перераб. и доп, М., 1992.
7. Д. Стоун, Ювелирная энциклопедия. Драгоценные камни, виды изделий, Издательский дом Кристалл, Санкт-Петербург, 2008.
8. С. В. Простаков, Ювелирное дело - учебный курс, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 1999.
9. С. Н. Зубрилина, Справочник по ювелирному делу, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 2006.
10. Э. Бреполь, Теория и практика ювелирного дела, М., Книга по Требованию, 2013.

1. 0403/B41	2. Ակարչություն -4	3.9 ECTS կրեդիտ
4. 8 ժամ/շաբ.	5. 12/108/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթանալ գանգի, տաշվածքով զիպսե գլխի անատոմիական կառուցվածքին, ուսանողներին սովորեցնել գծանկարել մարդու գանգ, տաշվածքով և անատոմիական գլուխ, կատարել դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանք: Ուսանողներին սովորեցնել իրենց գեղանկարչական աշխատանքների վերաբերյալ կատարել քննակումներ, վերլուծություններ առաջադրանքները հասցնելով տրամաբանական ավարտին: Մի քանի առարկաներով կատարելու գեղանկարի ստեղծագործական աշխատանքներ, քաղաքային կամ գյուղական պատկերներով նկարել դեկորատիվ գունավորված բնապատկերներ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գծանկարի միջոցով կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ, 2. ուսումնասիրել հեռանկարը, լույսը, ստվերը, զիծը, տոնը որպես ամբողջական միջավայր, 3. ուսումնասիրվող իրերի համադրությամբ ստանալ մեկ ընդհանրական պատկեր՝ հորինվածքային-դեկորատիվ աշխատանք, 4. գունախառնի տաք և սառը տոների միջոցով ստանալ եռաչափ տարածություն: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու գծանկարի հորինվածքում հեռանկարի կառուցման ձևերը, 2. ներկայացնելու և մեկնաբանելու գծանկարի հեռանկարում իրերի ու առարկաների կրճատման առանձնահատկությունները, 3. գեղանկարում ներկայացնելու տարբեր նյութականությամբ առարկաների յուրահատկությունները, 4. բացատրելու գեղանկարչական նյութը դեկորատիվության հասցնելու առանձնահատկությունները, 5. նշելու գեղանկարչական մի քանի նյութերով ստեղծագործական աշխատանքի առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կատարելու գծանկարի նախանկարներ և ճեպանկարներ՝ տարբեր նյութերով, 2. գծանկարում ստանալու ծավալ՝ զծի, տոնի, լույսի և ստվերի օգնությամբ, 3. կատարելու համաչափ, գրագետ, վերլուծական կառուցում, 4. հասցնելու առաջադրանքները տրամաբանական ավարտուն տեսքի, 5. կատարելու դեկորատիվ հորինվածքային ճեպանկարներ, ավարտուն նախանկարներ, 6. կատարելու գունատոնային, գունաձավալային հստակ, ներդաշնակ համադրում, 7. գունանկարում պատկերվող նյութի վերաբերյալ կատարելու հետազոտական աշխատանքներ և օգտագործելու դրանք ստեղծագործական աշխատանքներում, 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p>		

<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման`</b> առավելագույն 20 միավոր` երկու ընթացիկ քննություններով` 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին` 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Գծանկարչություն 1</p> <p>Թեմա 1. Մարդու գանգ` կտորի ծալքի համադրությամբ: Նախնական ճեպանկարների, նախանկարների կատարում: Թեմա 2. Մարդու բնական կամ գիպսե գանգի դեկորատիվ ծավալապաշտական աշխատանք: Կատարել նախանկարներ: Թեմա 3. Ա.Դյուրերի տաշվածքով մեթոդական գլուխ կտորի համադրությամբ: Թեմա 4. Մարդու գիպսե անատոմիական գլուխ: Մարդու գիպսե գլխի ուսումնասիրում վարպետների գծանկարներից. նախանկարներ և ճեպանկարներ կրկնօրինակում: Թեմա 5. Գիպսե գլուխ (Կոլտեր, Սոկրատ, Գատամելատ, Վեներա, Հերա) 2 դիրքից` մեկ թղթի վրա:</p> <p><b>Գունանկարչություն 2</b></p> <p><b>Թեմա 2.1.</b> Նատյուրմորտ սափորով, մրգով` դրված լուսամուտագոգին` դրսի բնապատկերով: <b>Թեմա 2. 2.</b> Նատյուրմորտ գիպսե կամ բնական գանգով, երաժշտական գործիքով, մոմակալով` մոխրագույն (կապույտ) տոնայնությամբ կտորի ծալքերով: Թեմա 2. 3. Նատյուրմորտ կենցաղային իրերով, գրենական պիտույքներով, լիմոնով, ափսեով` կապույտ տոնայնությամբ ծալքերի համադրությամբ: <b>Թեմա 2.4.</b> Քաղաքային կամ գյուղական բնապատկեր` դեկորատիվ գունեղ գունավորմամբ: Թեմա 2.5. Մի քանի առարկաներով ստեղծագործական աշխատանք` կուբիստական կոնցեպտով:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բելով Ն. , Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012: 2. Ջովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն: Ամբողջական ուղեցույց, 2015: 3. Барщ А., Наброски и зарисовки, М., 1970. 4. Белов Н. , Кузин В. С., Наброски и зарисовки, М., 1981. 5. Ли Н. Г., Основы учебного академического рисунка, М. , 2006. 6. Ли Н. Г., Голова человека основы академического рисунка, 2010. 7. Лушников Б. В., Рисунок. Портрет, М., 2002. 8. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984. 9. Основы техники рисунка, 2012. 10. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017. 1. Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов, 2013 11. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 . 12. Рисунок фигуры человека. Техника и материалы, под ред. Грегга Элберга, М., 1998.

1. 0403/B42	2. Արվեստի պատմություն-2 /ՀԲ	3. 6. ECTS կրեդիտ
4. 6 ժամ/շաբ.	5. 78/0/12	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին անհրաժեշտ գիտելիքներ հաղորդել արևմտաեվրոպական երկրների՝ Իտալիայի, Նիդեռլանդների, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի և Իսպանիայի վերածնության դարաշրջանի արվեստի, XVII դարի եվրոպական առաջատար գեղարվեստական դպրոցների, XVIII-XIX դդ. Եվրոպական արվեստի և ոճական ուղղությունների մասին, ձևավորել գիտելիքներ XIX-XXI դդ. արևմտաեվրոպական և ռուսական գեղարվեստական ուղղությունների /ռեալիզմ, իմպրեսիոնիզմ, պոստիմպրեսիոնիզմ, սիմվոլիզմ, մոդեռնի /էքսպրեսիոնիզմ, կուբիզմ, աբստրակցիոնիզմ, ֆովիզմ, ֆուտուրիզմ, դադաիզմ, սյուրռեալիզմ/, պոստմոդեռնիզմ/վիդեո-արտ, պերֆորմանս, գրաֆֆիտ, կոնցեպտուալ արվեստ, բոդի արտ, կինետիկ արվեստ, սկեյչոնիզմ, ֆլեշմոբ//, մասնավոր հավաքածուների և աճուրդի տների, XX-XXI դդ. ճարտարապետության և քանդակագործության հիմնական միտումների վերաբերյալ, ծանոթացնել XVIII-XXI դդ. հայ արվեստի պատմությանը, առանձնահատկություններին Հայաստանում և Սփյուռքում, ցույց տալ հայ ստեղծագործ մտքի տեղն ու դերը տվյալ ժամանակաշրջանի արվեստում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսանողներին ընկալելի դարձնել XV-XIX դդ. արվեստի պատմության օրինաչափությունները, մոդեռնիստական, պոստմոդեռնիստական ուղղությունները, դրանց զարգացման առանձնահատկությունները, 2. ուսանողներին ծանոթացնել XV-XIX դդ. արվեստի կարևոր հուշարձաններին և համաշխարհային հռչակ վայելող արվեստագետների ստեղծագործություններին: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու XV-XXI դդ. արվեստի պատմության ուսումնասիրության առարկան, դրա զարգացման առանձնահատկությունները, տեղն ու դերը համաշխարհային քաղաքակրթության մեջ, 2. մատնանշելու XV-XXI դդ. համաշխարհային արվեստի հիմնական շրջանները, ոճերը, 3. թվարկելու XV-XXI դդ. արվեստի հանրահայտ արվեստագետներին և նրանց գլուխգործոցները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերլուծելու նշված դարաշրջանների հայ և համաշխարհային հանրահայտ արվեստագետների ստեղծագործությունները, նշելու նրանց տեղն ու դերը համաշխարհային մշակույթի զարգացման մեջ, 2. բացատրելու և հիմնավորելու արվեստի դաստիարակության պատմական դերը, 3. ներկայացնելու XV-XXI դդ. հայ և համաշխարհային արվեստների պատմությունը մշակութային միջոցառումների, բանավեճերի ժամանակ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. համեմատելու և գնահատելու XV-XXI դդ. արտասահմանյան և հայ առաջատար արվեստագետների գործունեությունը, 2. իրականացնելու ստեղծագործությունների դիտում, հետազոտական արդյունքների ամփոփում: 		

<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1 Միջավայրի, արդյունաբերական և հագուստի դիզայնի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերել գեղագիտության, արվեստի և դիզայնի տեսության ու պատմության իմացություն:</p> <p>Ա2 Ներկայացնելու դիզայնի ոլորտի արդի և հիմնարար հասկացությունները, տեսությունները և մեթոդները առաջադեմ գիտելիքների հետ միասին:</p> <p>Գ2 Աշխատել թիմում, արդյունավետ շփվել գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրել թիմի աշխատանքի արդյունքների համար:</p> <p>Գ4 Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնել անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական եւ հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն), 2. գննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն), 3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն), 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն):
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է եզրափակիչ գնահատումով՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 8 միավոր՝ յուրաքանչյուրը 0-4 միավոր արժեքով, 0-4 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների համար և եզրափակիչ քննությանը տրվում է 0-8 միավոր /նախապես տրամադրված հարցաշարերի հարցերի շուրջ բանավոր քննություն: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց՝ յուրաքանչյուրը՝ 2-ական միավոր/:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Համաշխարհային արվեստի պատմություն</p> <p>Թեմա 1.1 Վերածննդի արվեստը Իտալիայում: Թեմա 1.2 Պրոտոռենեսանս: Վաղ վերածնունդ: Թեմա 1.3 Բարձր վերածնունդ: Թեմա 1.4 Վերածնունդը Վենետիկում: Թեմա 1.5 Հյուսիսային վերածնունդ. Վերածննդի արվեստը Նիդեռլանդներում, Գերմանիայում և Ֆրանսիայում: Թեմա 1.6 Ռուսական արվեստը XV–XVII դդ.: Թեմա 1.7 Եվրոպական արվեստը XVII դարում /Իտալիա, Հոլանդիա, Ֆլանդրիա, Իսպանիա, Ֆրանսիա/: Թեմա 1.8 XVIII–XIX դդ եվրոպական արվեստը /Ֆրանսիա, Անգլիա, Իսպանիա/: Թեմա 1.9 Ռուսական արվեստը XIX դարի սկզբին: Թեմա 1.10 Ռուսական արվեստը XIX դարի վերջին. ռուս ռեալիստ նկարիչները /պերեդվիժնիկներ/: Թեմա 1.11. Ֆրանսիական արվեստը XIX դարի վերջին /իմպրեսիոնիզմ, պոստիմպրեսիոնիզմ/: Թեմա 1.12. XX դարի մոդեռնիստական ուղղությունները /Անրի Մատիս, Պաբլո Պիկասո, Մալվադոր Դալի/: Թեմա 1.13. Ռուսական արվեստը XIX–XX դդ. սահմանագլխին. /«Ռուս նկարիչների միություն», «Միր իսկուսստվա», «Գոլուբայա Ռոզա», «Բուբնովի վալետ» խմբավորումները, ռուսական ավանգարդը. Վ.Կանդինսկի, Կ.Մալեվիչ, Մ.Շագալ/: Թեմա 1.14 XXI դարի սկզբի արվեստի հիմնական ուղղությունները:</p> <p>Հայ արվեստի պատմություն</p> <p>Թեմա 2.1 Հովնաթանյաններ: Թեմա 2.2. Հայաստանի արվեստը XIX դարում / Շ. Այվազովսկի,Գ. Բաշինջաղյան, Վ. Սուրենյանց/: Թեմա 2.3 Հայկական արվեստը XIX դ. վերջին և XX դարակզբին /Շ. Արծաթապանյան, Մ. Աղաջանյան, Փ. Թերլեմեզյան, Ե. Թադևոսյան, Վ. Խոջաբեկյան, Վ. Գայֆեճյան, Գ. Յակոբով, Ե. Ոսկան, Շ. Գյուրջյան/: Թեմա 2. 4. Հայաստանի XX դարի առաջին կեսի արվեստը /Ա. Թամանյան, Մ. Մարյան, Շ. Կոչոյան, Ա. Մարգարյան, Ե. Քոչար, Է. Իսաբեկյան/: Թեմա 2. 5 Հայաստանի XX դարի երկրորդ կեսի արվեստը /Շ. Զարգարյան, Գ. Խանջյան, Մ. Ավետիսյան, Ա. Շիրազ, հայկական գրաֆիկական, գրքային նկարազարդումներն ու պլակատը/: Թեմա 2.6 Միյուրոքահայ նկարիչներ /Էդգար Շահին, Գառու, Արշիլ Գորկի, Ռ. Շիշմանյան, Ժանսեմ/: Թեմա 2.7 Արդի հայ արվեստ:</p>

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Հակոբյան Հ., Հասարակական Վ., Համաշխարհային և հայ պատմության ուղեցույց, Եր., 2005:
2. Կուզմինա Մ., Մալցևա Ն., Արտասահմանյան արվեստի պատմություն, Եր., 2003:
3. Աղասյան Ա., Հակոբյան Հ., Հասարակական Մ., Ղազարյան Վ., Հայ արվեստի պատմություն, Ե. , 2009:
4. Մկրտչյան Շ., Լեոնային Ղարաբաղի պատմաճարտարապետական հուշարձանները, Ե. , 1985:
5. Թորամանյան Թ., Նյութեր հայկական ճարտարապետության պատմություն, հ.2, Եր., 1942:
6. Մարտիկյան Ե., Հայկական կերպարվեստի պատմություն, գիրք Ա,Բ,Գ, Եր., 1971-1978:
7. Հակոբյան Հ., Կորիմագյան Է, Հայկական մանրանկարչություն, Եր., 1987:
8. Колпинский Ю.Д., Памятники мирового искусства, т.7, т.8, М., 1971-1987.

1. 0404/B27	2. Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-4	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 8/52/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝</p> <p>ուսանողին սովորեցնել տարբեր եղանակներով նկարագարող գործվածքներ /հանգուցային, դաջվածքային, սառը բատիկ, տաք բատիկ/:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • սովորեցնել ճանաձևեր և տարբերակել բատիկի համար նախատեսված գործիքներն ու նյութերը, • սովորեցնել կառուցել գործվածքի գեղարվեստական նկարագարող համար տեխնիկական նկարներ՝ հաշվի առնելով առանձնահատկությունները և զարդամոտիվները, • ստեղծել բատիկի եղանակով կատարված ստեղծագործական աշխատանքներ /գլխաշոր-վզկապ, սփռոցներ, պաննո/: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճանաչելու բատիկի տեսակները ըստ կատարման եղանակի, 2. ճանաչելու բատիկի նյութերը և բացատրելու դրանց առանձնահատկությունները, 3. ներկայացնելու բատիկի զարգացման պատմությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. էքսիզների կամ այլ պատկերների հիման վրա կառուցելու գործվածքի գեղարվեստական նկարագարող ման տեխնիկական նկարներ և օգտվելու դրանցից, 2. գործվածքի գեղարվեստական նկարագարող ման աշխատանքներում կիրառելու նյութերն ու գործիքները, 3. տաք բատիկի համար պատրաստելու պարաֆինային խառնուրդ, 4. կատարելու գործվածքի գեղարվեստական նկարագարող ման գործնական աշխատանքներ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. պահպանելու անվտանգության կանոնները: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրույթները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էքսիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով զրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր</p>		

<p>մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջօշակությային, սոցիալական ու անձնային փոխադրեցության գործոնները:</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, դեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p>		
<p>11. Գիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում և այլն), 2. գնական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում և այլն), 3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում և այլն), 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ և այլն): 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր: 		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Ներածություն: Թեմա 1. Բատիկը որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տեսակ, նրա ծագումը, զարգացման պատմությունը: Թեմա 2. Գործվածքների նկարագրողական հանգուցային եղանակները: Թեմա 3. Գործվածքների նկարագրողական դաջվածքային եղանակները: Թեմա 4. Մառը բատիկի տեխնիկական կիրառումը գործվածքների նկարագրողական մեջ: Թեմա 5. Գործվածքների նկարագրողումը տաք բատիկի եղանակով: Բոլոր գործնական աշխատանքները կատարվում են դասախոսի կողմից հաստատված նախանկարների հիման վրա:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зотова Н. В., Батик. Роспись по ткани + DVD, Уч. пособие, Санкт-Петербург, 2019. 2. Соколова О., Волшебный мир батика, Феникс, Ростов-на- дону 2013. 3. Перелешина И., Батик. От основ к импровизации. Законы композиции и цвета. Холодный батик. Горячий батик и др, Паритет, М., 2008. 4. Дворкина И. А., Батик. Холодный. Горячий. Узелковый, М.: Радуга, 2008.. https://www.books.ru/batik-9000333/?lite=1 		

1.0404/ B28	2. Խեցեգործություն-1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 Ժամ/շաբ.	5.4/56/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողների ծանոթացնել խեցեգործությանը՝ ապահովելով ժամանակակից տեխնոլոգիաներով աշխատելու անհրաժեշտ հմտություններ և գիտելիքներ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ծանոթացնել խեցեգործության ծագման և զարգացման պատմությանը, 2. ձևավորել ազգային մտածելակերպ՝ ծանոթացնելով պատմական հայկական խեցեգործական իրերի նշանակությանը, ազգային առանձնահատկություններին, 3. ուսանողների մոտ զարգացնել ստեղծագործական մտածողություն, ծավալատարածական ձևերի որոնման և պատկերման կարողություններ: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մեկնաբանելու խեցեգործության ծագման պատմությունը, 2. բացատրելու պատրաստվող իրերի նախագծային կանոնները, 3. բացատրելու և նկարագրելու խեցեգործական մի քանի տեխնոլոգիաները /թրծում, ջնարակում/, 4. բացատրելու առարկայական տերմինաբանությունը, 5. ներկայացնելու խեցեգործության մեջ գործածվող նյութերի ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները: 		

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու պլաստիկ մասսայի պատրաստման, բրուտագործական հաստոցի օգտագործման, խազային նախշագարդման, չորացման, թրծման, ջնարակման եղանակները:
2. նախագծելու և խեցեգործական մի քանի տեխնոլոգիաներով պատրաստելու խեցեգործական առարկաներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. պահպանելու խեցեգործական վառարանների և հաստոցների շահագործման անվտանգության կանոնները:

10.Պասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4.Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները,
2. գննական մեթոդները,
3. գործնական մեթոդները,
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները,
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները,
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները,
7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,
8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,
9. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Պասընթացը գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման

1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր,
2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր,
3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:

13.Պասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Ներածություն Թեմա 1. Ընդհանուր հասկացություն խեցեգործության մասին: **Թեմա 2.** Էսքիզների նախագծման հիմունքները: **Թեմա 3.** Խեցեգործության մեջ գործածվող նյութերի ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները: **Թեմա 4.** Խեցեգործական նմուշների պատրաստման եղանակները: **Թեմա 5.** Անվտանգության կանոնների պահպանման կարևորությունը: **Թեմա 6.** Զարդանախշի կիրառումը խեցեգործական արվեստում: **Թեմա 7.** Դեկորատիվ աղաման: **Թեմա 8.** Նկարագարդ սկուտեղներ և պաննոներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բրդյան Վ. Հ., Հայկական աղամաններ, Երևան 1986:
2. Акунова П. Ф., Крапивина В. А., Технология производства и декорирование художественных керамических изделий, Москва, Высшая школа, 1984.
3. Августиник А. И., Керамика, Л., 1975.
4. Джеки Эткин, Керамика для начинающих, М., 2006.
5. Долорес Рос, Керамика техники Приемы, М., 2003.
6. Хойким Чаварра, Керамика своими руками, М., 2004.
7. А. И. Миклашевский, Технология художественной керамики, Л., 1971.
8. В. А. Малолетков, Керамика, часть первая, М., 2001, Керамика, советы начинающих часть второе, М., 2001.
9. М. Пилар Новарро, Декорирование керамики, Ниола 21 век. 2005.
10. Геннадий Федотов, Глина и керамика, МСПЕ, 2005.
11. Диана Фишар, Расписываем керамику, М., 2006.
12. <https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Pottery?uselang=hy>

1.0404/ B29	2.Մետաղի գեղարվեստական մշակում-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.2/28/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողներին ծանոթացնել մետաղի գեղարվեստական մշակմանը՝ ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ մետաղի դիզայնի, մոդելավորման և մշակման գործընթացներում: Ինչպես նաև ծանոթացնել հայտնի վարպետների աշխատանքներին և ժամանակակից առաջադեմ ձեռնարկություններին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ծանոթացնել մետաղամշակման մեջ կիրառվող քիմիական միջոցներին, 2. իրերի իրականացում նյութով՝ կիրառելով համապատասխան եղանակները /Գլանման սարքի օգտագործման եղանակ, փուքսով թավվում, ապակի, գունավոր կավ, բնական և այլ քարատեսակներ, կաշի, փայտ, գոդում/, 3. ծանոթացնել հավաքման աշխատանքներին, 4. ծանոթացնել քարի գամման եղանակներին և փայլեցման աշխատանքներին: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացատրելու քիմիական միջոցների օգտագործման եղանակները, 2. բացատրելու ոսկերչական և արծաթագործական իրերի իրականացման եղանակները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու տարբեր նյութերով աշխատելու կարողություն, 2. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու քարի գամման և փայլեցման եղանակները: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4.Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր</p>		

<p>մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջնակության, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>11. Գիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 8. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-4 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքների համար՝ 0-4 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է մասնակցության համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ծանոթացում քիմիական և այլ միջոցների հետ: Թեմա 2. Էսքիզի կատարման փուլում թեմայի ընտրություն /ա. դեկորատիվ զարդեր, բ. դեկորներ ինտերիերի և էքստերիերի համար, գ. մոդեռն և արստրակտ ոճի զարդեր, դ. հուշանվերներ/: Թեմա 3. Իրերի իրականացում նյութով՝ կիրառելով համապատասխան եղանակները /Գլանման սարքի օգտագործման եղանակ, փուքսով թավվում, ապակի, գունավոր կավ, բնական և այլ քարատեսակներ, կաշի, փայտ, գոդում/ Թեմա 4. Հավաքման աշխատանքներ: Քարի գամում: Փայլեցում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ա. Բ. Գևորգյան, Արհեստներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Երևան, 1973: 2. Ա. Ա. Դավթյան, Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից, Երևան, 1981: 3. А. Гилюдо, О. Иглина, Современное ювелирное искусство, М., 2004. 4. Б. Т. Никифоров, В. В. Чернов, Ювелирное искусство, высшее образование, 2006. 5. В. А. Абрамян, Ювелирное искусство Армении, С ДРЕВНЕЙШИХ ВРЕМЕН ДО НАШИХ ДНЕЙ, 1983. 6. В. И. Марченков, Ювелирное дело, Практическое пособие, 3-е изд, перераб. и доп., М., 1992. 7. Д. Стоун, Ювелирная энциклопедия. Драгоценные камни, виды изделий, Издательский дом Кристалл, Санкт-Петербург, 2008. 8. С. В. Простаков, Ювелирное дело - учебный курс, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 1999. 9. С. Н. Зубрилина, Справочник по ювелирному делу, Издательство: Ростов н/Д., Феникс, 2006. 10. Э. Бреполь, Теория и практика ювелирного дела, М., Книга по Требованию, 2013.

1.0404/ B30	2.Մանրանկարչություն-1 /ՀԲ	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4 ժամ/շաբ.	5.10/50/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել հայկական մանրանկարչության պատմությանը, դպրոցներին և ուղղություններին: Կատարել մանրանկարների կրկնօրինակներ և ստեղծագործական աշխատանքներ: Ծանոթացնել հետազոտական աշխատանք կատարելու մեթոդներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսումնասիրել հայկական մանրանկարչական դպրոցների ոճական առանձնահատկությունները, 2. կատարել բուսական, երկրաչափական, կենդանական և մարդակերպ զարդամոտիվների կրկնօրինակներ, 3. ստեղծել նոր զարդամոտիվներով մանրանկարներ: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճանաչելու տարբեր հայկական մանրանկարչական դպրոցների ոճական առանձնահատկությունները, 2. ճանաչելու տարբեր հայկական մանրանկարչական դպրոցների մանրանկարիչներին և 		

<p>ստեղծագործությունները:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> կրկնօրինակելու տարբեր բուսական, երկրաչափական, կենդանական և մարդակերպ զարդամոտիվներ, ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու հայկական ավանդական մանրանկարների զարդերն ու մոտիվները, ստեղծագործական աշխատանքներում պահպանելու մանրանկարի պատկերագրման կարգը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> կատարելու ինքնուրույն և խմբային հետազոտական աշխատանք և արդյունքները ներկայացնելու տպագիր կամ էլեկտրոնային ձևավորված տարբերակով:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, սպակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> խոսքային մեթոդները, գննական մեթոդները, գործնական մեթոդները, հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, համագործակցային ուսուցման մեթոդները, խմբային աշխատանքի մեթոդները, ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, վերահսկողության մեթոդները, Հետազոտական մեթոդները:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Դասընթացը գնահատվում է եզրափակիչ գնահատումով.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1-ին ընթացիկ՝ 0-4 միավոր, 2-րդ ընթացիկը հետազոտական աշխատանք է՝ 0-5 միավոր, գնահատման հետևյալ բաղադրիչներով. <ul style="list-style-type: none"> ✓ արդիականություն, ինքնուրույնություն, ✓ արդյունքների հիմնավորվածություն, հավաստիություն, ✓ արդյունքների որակական վերլուծություն, ✓ բանավոր ներկայացում, ✓ համապատասխան եզրակացությունների առկայություն,   3. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 4. Եզրափակիչ քննություն՝ 0-8 միավոր:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներածություն: Հայկական մանրանկարչական դպրոցները և դրանց ոճային առանձնահատկությունները /Վասպուրական, Կիլիկիա/: Թեմա 2. Երկրաչափական զարդամոտիվներ: Թեմա 3. Բուսական զարդամոտիվներ: Թեմա 4. Կենդանական զարդամոտիվներ: Թեմա 5. Մարդակերպ</p>

<p>գարդամոտիվները խորաններում:</p> <p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ա. Շ. Մնացականյան, Հայկական գարդարվեստ, Եր., 1955: 2. Ա. Քյուրքյան, Հայկական գարդարվեստ, Երևան, 2017: 3. Հ. Հակոբյան, Վասպուրականի մանրանկարչություն, Երևան, 1982: 4. Հ. Հակոբյան, Ս. Ջանիկյան, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 2019: 5. Հ. Վ. Կարազյոզյան, Ն. Ավագյան, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1992: 6. Ռ. Գ. Դրամբյան Լ. Ա. Դուռնովա, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1969: 7. Армянская миниатюра XIII-XIV веков в собрании матенадарана, Ереван, Изд. Аврора., Ленинград, 1984.
--

1. 0404/ B31	2. Փայտի գեղարվեստական մշակում-1	3.4 ECTS կրեդիտ
4. 4 Ժամ/շաբ.	5. 4/56/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողներին ծանոթացնել փայտի գեղարվեստական մշակմանը՝ ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ փայտի գեղարվեստական ձևավորման և մշակման գործընթացներում, ինչպես նաև ծանոթացնել հայտնի ստեղծագործությունների հետ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ծանոթացնել փայտի տեսակների հետ, 2. տրամադրել տեղեկատվություն ընդհանուր և հայկական փայտարվեստի պատմությունից և նրա ավանդույթներից, 3. սովորեցնել համապատասխան գարդանախշերը կիրառել փայտե մակերևույթների վրա, 4. սովորեցնել տեխնիկապես հմուտ կերպով կատարել նախանկարներ երկրաչափական, բուսական և այլ ձևերի ստեղծագործական նյութի մշակման հիման վրա, 5. սովորեցնել կատարել գործնական փորագրություններ փայտի գեղարվեստական մշակման պարզ և բարդ եղանակներով: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու փայտի տեսակները, 2. ներկայացնելու ընդհանուր և հայկական փայտարվեստի պատմությունը և նրա ավանդույթները, <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. երկրաչափական, բուսական և այլ ձևերի կիրառմամբ կատարելու նախանկարներ, 2. ընտրելու փայտանյութի տեսակները և էսքիզները տեղափոխելու փայտանյութի վրա, 3. կատարելու գործնական փորագրություններ փայտի գեղարվեստական մշակման պարզ և բարդ եղանակներով: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու փայտամշակման հաստոցների և գործիքների շահագործման անվտանգության կանոնները: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային գարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր</p>		

<p>մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 8. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Դասընթացը գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման</p> <p>1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներածություն: Փայտի գեղարվեստական մշակման պատմությունից: Թեմա 2. Հայկական փայտի փորագրության ավանդույթների ուսումնասիրում: Ոճային փորագրությունների տարբերությունը: Թեմա 3. Փայտանյութի տեսակները և ընտրություն: Էսքիզի տեղափոխում նյութի վրա: Թեմա 4. Ծանոթացում երկրաչափական փորագրության տեսակի հետ: /Երկրաչափական զարդամոտիվների էսքիզների կառուցում և մշակում: Երկրաչափական տարբերով ժայավենաձև և վարդնյակաձև գործնական փորագրություն:/ Թեմա 5. Ծանոթացում բուսական կառուցված զարդամոտիվների հորինման կառուցման առանձնահատկություններին: /Բուսական զարդամոտիվների էսքիզների կառուցում և մշակում: Բուսական տարբերով գործնական փորագրություն:/ Թեմա 6. Աշխատանքների պաշտպանիչ շերտի մշակում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <p>1. Հ. Ազատյան, Փայտի գեղարվեստական փորագրություն, Հայպետհրատ, 1961 թ.: 2. Ս. Ս. Դավթյան, Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից, Երևան, 1981: 3. Մ. Ղազարյան, Փայտի գեղարվեստական փորագրությունը Հայաստանում, Երևան, 1990: 4. К. А. Тумаян, Резчикам по дереву, альбом орнаментов, выпуск IX, Москва, народное творчество, 2004. 5. А. В. Мажслим, А. С. Перьмяков, Резчикам по дереву, альбом орнаментов, выпуск VIII, Москва, народное творчество, 2004. 6. И. И. Яковлев, Ю. Д. Орлова, Резба по дереву, Москва, Искусство, 1974. 7. Т. А. Матвеева, Мозайка и резба по дереву, Москва, Высшая школа, 1978.</p>

1. 0403/B43	2. Նկարչություն – 5	3. 10 ECTS կրեդիտ
4. 10 ժամ/շաբ.	5. 14/136/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել ուսանողներին կատարել գլխի տարածական, ծավալային պատկերում: Կատարել դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանք: Կատարել ձեպանկարներ, նախանկարներ: Ձևավորել սեփական կարծիք ու վերլուծական մտածողություն:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <p>1. գծանկարի միջոցով նկարել նատյուրմորտ՝ գիպսե գլխի առկայությամբ, 2. ուսումնասիրել գիծը, տոնը, լույսը և ստվերը, 3. օգտագործել հեռանկարը՝ որպես ծավալի վերարտադրման արտահայտչամիջոց, 4. տարբեր մեթոդներով ուսումնասիրել դիմանկարը շրջապատում, 5. տիրապետել տարբեր նյութերով աշխատելու տեխնիկաներին, 6. հասկանալ գունանկարի առանձնահատկությունները:</p>		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <p>1. գծանկարի միջոցով նկարելու մարդու գլխի համաչափությունները՝ ցուցադրելով նրա կառուցվածքը, 2. համակցելու գիպսե գլուխը տարբեր առարկաների և կենցաղային իրերի հետ,</p>		

<p>3. բացատրելու գծանկարում ծավալների ստացման տրամաբանությունը և մեթոդները,</p> <p>4. ճանաչելու գեղանկարչության համաշխարհային լավագույն օրինակները,</p> <p>5. բացատրելու գեղանկարում սեփական մտահղացումները, նախանկարներն ու աշխատանքները,</p> <p>6. մասնագիտորեն ճիշտ արտահայտելու, բացատրելու սեփական մտքերը և ստեղծագործությունները:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <p>1. գծանկարում կառուցելու մարդու գիպսե գլուխ՝ կենցաղային իրերի համադրությամբ,</p> <p>2. կատարելու տոնային, գծային աշխատանք,</p> <p>3. հմտորեն աշխատելու ջրաներկով, յուղաներկով, այլ նյութերով,</p> <p>4. կատարել աշխատանքներ տարբեր նյութականություն ունեցող իրերով՝ պատկերելով բնորոշ հատկությունները:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ս2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p>
<p>11. Գիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին՝ 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Գծանկարչություն 1</p> <p>Թեմա 1.1. Գիպսե դիմակ կտորի ծալքի համադրությամբ: Նախանկարներ, ճեպանկարներ գիպսե դիմակից: Թեմա 1.2. Նատյուրմորտ գիպսե դիմակով, կենցաղային իրերով, երաժշտական գործիքով, մրգով կտորի ծալքի համադրությամբ: Թեմա 1.3. Գիպսե գլուխ (Վոլտեր, Սոկրատ, Գատամելատ, Վեներա, Հերա) կարպետի համադրությամբ: Նախանկարներ և ճեպանկարներ: Թեմա 1.4. Գիպսե գլխով նատյուրմորտ՝ վերլուծական մոտեցմամբ (Վոլտեր, Սոկրատ, Գատամելատ, Վեներա, Հերա): Մեծ վարպետների գծանկարներից դիմանկարի կրկնօրինակումներ: Թեմա 1.5. Գիպսե գլխով նատյուրմորտ՝ դեկորատիվ ստեղծագործական, ծավալապաշտական աշխատանք:</p> <p>Գունանկարչություն 2</p> <p>Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ կենցաղային տարբեր նյութականություն ունեցող իրերով, կարպետով, մրգով՝ մեկ գույնով (գրիզալ) Թեմա 2.2. Նատյուրմորտ գիպսե դիմակով, կենցաղային առարկաներով, մեջք թղթե գլանակով կամ փշով սափորով՝ հակադիր գունավորվածությամբ կտորներով: Թեմա 2.3. Նատյուրմորտ դեկորատիվ լուծումներով ու ձևերով: Կատարել ճեպանկարներ ու նախանկարներ: Թեմա 2.4. Պլեներ քաղաքային տեսարանով՝ գունեղ դեկորատիվ լուծումներով՝ տաք տոնայությամբ: Թեմա 2.5. Դեկորատիվ հորինվածքային աշխատանք՝ թիթեռներ, խխունջներ թեմայով:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <p>1. Ջովանի Զիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբողջական ուղեցույց, 2015:</p> <p>2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012:</p> <p>3. Барщ А., Наброски и зарисовки, М., 1970.</p> <p>4. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012.</p> <p>5. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004.</p> <p>6. Кузин В. С., Наброски и зарисовки, М., 1981.</p>

7. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984.
8. Николай Ли, Голова человека основы академического рисунка, 2010.
9. Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов, 2013
10. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017.
11. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976.
12. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 .
13. Рисунок фигуры человека. Техника и материалы, под ред. Грегга Элберта, М., 1998.
14. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.

1.0404/B32	2.Գործվածքի գեղարվեստական ձևավորում-5 Հ/Բ	3.4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 4/56/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին սովորեցնել իր հայկական ավանդական գորգագործության կատարման եղանակները, նրա տեխնիկական նկարների հաշվարկային ձևերը: Ծանոթացնել հետազոտական աշխատանք կատարելու մեթոդներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները`</p> <ul style="list-style-type: none"> • ճանաչել հայկական գորգերը, • սովորեցնել կատարել նախագծային հաշվարկով էսքիզներ և տարբերակել ըստ սխեմատիկ կառուցվածքի, • վերհանել հետազոտել հավաքագրել նյութեր /նախագծեր/, սխեմաներ, տեխնիկական նկարներ, • ծանոթացնել գորգի հանգույցների տեսակներին և գործվածքատեսակներին, • ծանոթացնելու գորգի հաստոցի հետ աշխատելու հմտություններին` հենման աշխատանքներ և ասպելու աշխատանքներ, • ծանոթացնելու գորգագործության գործիքների հետ աշխատելու հմտություններին, • ստեղծել գորգի գործվածքով գործնական աշխատանքներ, • սովորեցնել գործել կրկնվող զարդանախշեր, <p>սովորեցնել նախապատրաստել թելերն ըստ կատարվող աշխատանքների:</p>		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի`</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և խմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճանաչելու հայկական գորգերն ու դրանց տեսակները, 2. ճանաչելու և թվարկելու հայկական գորգերի տեսակները և ներկայացնելու դրանք ըստ իրենց անունների և կառուցվածքի, 3. բացատրելու թելերի մշակման եղանակներն ըստ կատարվող աշխատանքների: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու գորգագործության գործիքները, 2. հմտորեն աշխատելու գորգի հաստոցի հետ` հենելու, ասպելու,</li> <li>3. կատարելու տեխնիկական հաշվարկներ,</li> <li>4. կատարելու հետազոտություններ, հավաքագրելու նյութեր և դրանք ցուցադրելու սխեմատիկ էսքիզներում,</li> <li>5. գործելու տեխնիկական տարբեր հյուսվածքներով գորգեր` նույնությամբ վերարտադրելով էսքիզի պատկերն ու հմտորեն օգտվելով հաշվարկային գծապատկերից, 6. ստեղծելու և ռճավորելու սխեմատիկ և տեխնիկական պատկերներ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. կատարելու հետազոտական արդյունքների ամփոփում, 7. կատարելու թիմային առաջադրանք: 8. պահպանելու անվտանգության կանոնները: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման</p>		

<p>տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>F2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>F3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>F4. Ստեղծելու վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ներդրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր, մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում եւ այլն), 2. գննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում եւ այլն), 3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում եւ այլն), 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), 5. Ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ եւ այլն): 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Դասընթացը գնահատվում է եզրափակիչ գնահատումով.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 1-ին ընթացիկ՝ 0-4 միավոր, 2. 2-րդ ընթացիկը հետազոտական աշխատանք է՝ 0-5 միավոր, գնահատման հետևյալ բաղադրիչներով. <ul style="list-style-type: none"> ✓ արդիականություն, ինքնուրույնություն, ✓ արդյունքների հիմնավորվածություն, հավաստիություն, ✓ արդյունքների որակական վերլուծություն, ✓ բանավոր ներկայացում, ✓ համապատասխան եզրակացությունների առկայություն, 3. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 4. եզրափակիչ քննություն՝ 0-8 միավոր: 		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>ներածություն</p> <p>Թեմա 1. Հայկական գորգերի տեսակները: Թեմա 2. Տեխնիկական նկարներ, հաշվարկային գծապատկերներ, էսքիզներ: Թեմա 3. Գորգագործական թելեր: Թելերի մշակում և նախապատրաստում: Հենք և միջնաթել: Հանգուցային թելեր: Թեմա 4. Հանգուցներ: Թեմա 5. Հաստատված էսքիզների հիմա վրա գորգի հյուսման աշխատանքներ:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Իսրայելյան Ա., Հայկական գորգերն ու կարպետները, Եր., 2019: 2. Հայկական գորգեր, Եր., 1986: 3. Գայֆայան Ս., Մխիթարյան Լ., Հայկական միջնադարյան զարդարվեստը որպես ազգային տեքստիլ տեխնոլոգիաների ամրագրման միջոց, ՊԲՀ, 2002: 4. Գործվածքի հայտնության քառուղիներում, Հայկական կարպետի և ասեղնագործության ցուցադրություն, Փրկեալ ձեռագործք հայոց, Նարեկ Վան Աշուղաթոյանի հավաքածու, Եր., 2015: 5. Бабенчиков М. В, Народное декоративное искусство Закавказья и его мастера, М, 1948. 		

1. 0404/ B33	2. Խեցեգործություն-2	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 6 ժամ/շաբ.	5. 12/78/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողներին ծանոթացնել խեցեգործությանը՝ ապահովելով խեցեգործական առարկաների պատրաստման համար անհրաժեշտ հմտություններ և գիտելիք:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սովորեցնել ազգային մոտիվներով խեցեգործական իրեր պատրաստել, 2. ուսանողների մոտ զարգացնել ստեղծագործական մտածողություն, ծավալատարածական ձևերի 		

որոնման և պատկերման կարողություններ:
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Բացատրելու պատրաստվող իրերի նախագծային կանոնները, 3. Բացատրելու խեցեգործական տեխնոլոգիաները /թրծում, ջնարակում/: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու բրուտագործական տարբեր եղանակներ՝ ձեռքով պատրաստման, կաղապարի և լցման, բրուտագործական հաստոցի վրա աշխատելու միջոցով, 2. ստեղծագործական աշխատանքներում ցուցադրելու շամոտով աշխատանքի առանձնահատկությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պահպանելու խեցեգործական վառարանների և հաստոցների շահագործման անվտանգության կանոնները:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ժամանակակից խեցեգործությանը ներկայացվող պահանջները: Թեմա 2. Խեցեգործական նմուշների պատրաստում /ձեռքով պատրաստման եղանակ, բրուտագործական հաստոցի վրա աշխատելու միջոցով, կաղապարի և լցման եղանակով/: Թեմա 3. Շամոտով աշխատանքի առանձնահատկությունները:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բդոյան Վ. Հ., Հայկական աղամաններ, Երևան 1986: 2. Акунова П. Ф., Крапивина В. А., Технология производства и декорирование художественных керамических изделий, Москва, Высшая школа, 1984. 3. Августиник А. И., Керамика, Л., 1975. 4. Джеки Эткин, Керамика для начинающих, М., 2006.

5. Долорес Рос, Керамика техники Приемы, М., 2003.
6. Хойким Чаварра, Керамика своими руками, М., 2004.
7. А. И. Миклашевский, Технология художественной керамики, Л., 1971.
8. В. А. Малолетков, Керамика, часть первая, М., 2001, Керамика, советы начинающих часть второе, М., 2001.
9. М. Пилар Новарро, Декорирование керамики, Ниола 21 век. 2005.
10. Геннадий Федотов, Глина и керамика, МСПЕ, 2005.
11. Диана Фишар, Расписываем керамику, М., 2006.
12. <https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Pottery?uselang=hy>

1.0404/ B34	2.Մանրանկարչություն-2	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 10/50/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել հայկական մանրանկարչության պատմությանը, դպրոցներին և ուղղություններին: Կատարել մանրանկարների կրկնօրինակներ և ստեղծագործական աշխատանքներ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսումնասիրել հայկական մանրանկարներում հորինվածքների կատարման և կառուցման առանձնահատկությունները, 2. կատարել խորանների կրկնօրինակներ՝ պահպանելով մանրանկարի պատկերագրման կարգը, 3. ստեղծել նոր զարդամոտիվներով մանրանկարներ և խորաններ: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճանաչելու տարբեր հայկական մանրանկարչական դպրոցների հեղինակների աշխատանքները, <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կրկնօրինակելու խորաններ՝ պահպանելով դպրոցների ռճական առանձնահատկությունները, 2. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու ավանդական հայկական մանրանկարների զարդեր և լուսանցազարդեր, 3. ստեղծագործական աշխատանքներում արտահայտելու ավանդական հայկական մանրանկարների ավանդույթները: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները: 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		

<p>Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Լուսանցագրերը գրքարվեստում: Թեմա 2. Տիտղոսաթերթերը հայկական մանրանկարներում: Թեմա 3 Խորանները մանրանկարներում /Վասպուրական, Կիլիկիա/: Թեմա 4. Մանրանկարչությունը հայկական գաղթօջախներում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ա. Բ. Գևորգյան, Արհեստներն ու կենցաղը հայկական մանրանկարներում, Երևան, 1973: 2. Ա. Շ. Մնացականյան, Հայկական զարդարվեստ, Երևան, 1955: 3. Ա. Քյուրքչյան, Հայկական զարդարվեստ, Երևան, 2017: 4. Հ. Հակոբյան, Վասպուրականի մանրանկարչություն, Երևան, 1982: 5. Հ. Հակոբյան, Ս. Ջանիկյան, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 2019: 6. Հ. Վ. Կարազյոզյան, Ն. Ավագյան, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1992: 7. Ռ. Գ. Դրամբյան Լ. Ա. Դուռնովա, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1969: 8. Армянская миниатюра XIII-XIV веков в собрании матенадарана, Ереван, Изд.Аврора., Ленинград,1984.

1.0404/B35	2.Համակարգչային գրաֆիկա	3.4 կրեդիտ
4. 4 ժամ	10 /50/ 0	
6- րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին սովորեցնել մասնագիտական խնդիրները լուծելիս օգտվել համակարգչային գրաֆիկայի /Corel Draw/և /Adobe Photoshop/ ծրագրերի հնարավորություններից:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տիրապետել Corel Draw ծրագրի գործիքակազմին, 2. պաստառների, գրքերի կազմի նախագծում, 3. անհատական նախագծերի կազմում Corel Draw ծրագրի օգնությամբ, 4. տիրապետել Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմին, 5. անհատական նախագծերի կազմում Adobe Photoshop ծրագրի օգնությամբ: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու Corel Draw ծրագրի գործիքակազմը դրանց կիրառությունը, նպատակը, գործառնությունները, 2. ԴԿԱ անհատական նախագծեր կազմելու ժամանակ ընտրելու և բացատրելու Corel Draw ծրագրի գործիքակազմի ընտրությունը, 3. ներկայացնելու Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմը, դրանց կիրառությունը, նպատակը, գործառնությունները, 4. անհատական կոլաժներ և տեքստեր կազմելու ժամանակ ընտրելու և կիրառելու Adobe Photoshop ծրագրի գործիքակազմը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Corel Draw ծրագրի օգնությամբ կատարելու պարզ և բարդ կոմպոզիցիաների կառուցումներ, 2. Corel Draw ծրագրի օգնությամբ պատրաստելու և ներկայացնելու անհատական նախագծեր, 3. Adobe Photoshop ծրագրի օգնությամբ կատարելու պարզ և բարդ ԴԿԱ առարկաների կառուցումներ: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ1.Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:</p> <p>Բ2.Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ4.Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա</p>		

<p>մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>
<p>11. Գիրատվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը), 2. գննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների և գննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը), 3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքները, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը), 4. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ), 5. քննադատական մտածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ), 6. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով):
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 0-3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:
<p>13. Համառոտ բովանդակությունը: Թեմա 1. Corel Draw ծրագրերի գործիքակազմի ուսումնասիրում: Ծրագրի աշխատանքային բոլոր գործիքների կիրառությունը, նպատակը, գործառնությունները: Թեմա 2. ԴԿԱ առարկայի էքսիզներ և նախագիծ: Թեմա 3. Անհատական պորտֆոլիոյի նախագծում: Թեմա 4. Adobe Photoshop ծրագրերի գործիքակազմի ուսումնասիրում: Ծրագրի աշխատանքային բոլոր գործիքների կիրառությունը, նպատակը, գործառնությունները: Թեմա 5. Ձևափոխման աշխատանքներ JPEG-ների հետ (կոլաժ, որոշակի հատվածների ջնջում, գունափոխում):</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ 1. Corel Draw ծրագրի օնլայն դասագիրք հետևյալ հղմամբ՝ https://photoshop-master.ru/articles/</p>

1. 0404/ B36	2. Փայտի գեղարվեստական մշակում-2 /ՀԲ	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4 ժամ/շաբ.	5. 4/56/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի մի ճյուղի ուսանողներին ծանոթացնել փայտի գեղարվեստական մշակմանը՝ ապահովելով անհրաժեշտ հմտություններ փայտի գեղարվեստական ձևավորման և մշակման գործընթացներում, ինչպես նաև ծանոթացնել ոլորտի հայտնի ստեղծագործությունների հետ: Ծանոթացնել հետազոտական աշխատանք կատարելու մեթոդներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ծանոթացնել փայտի տեսակների հետ, 2. տրամադրել տեղեկատվություն ընդհանուր և հայկական փայտարվեստի պատմությունից և նրա ավանդույթներից, 3. սովորեցնել համապատասխան զարդանախշերը կիրառել համապատասխան մակերևույթների վրա, 4. սովորեցնել տեխնիկապես հմուտ կերպով կատարել նախանկարներ երկրաչափական, բուսական և այլ ձևերի ստեղծագործական նյութի մշակման հիման վրա, 5. սովորեցնել կատարել գործնական փորագրություններ փայտի գեղարվեստական մշակման պարզ և բարդ եղանակներով, 6. ընտրված թեմայի շուրջ կատարել հետազոտական աշխատանք: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու փայտի տեսակները, 2. ներկայացնելու ընդհանուր և հայկական փայտարվեստի պատմությունը և նրա ավարդույթները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. երկրաչափական, բուսական և այլ ձևերի կիրառմամբ կատարելու նախանկարներ, 		

<p>2. ընտրելու փայտանյութի տեսակները և էսքիզները տեղափոխելու փայտանյութի վրա, 3. կատարելու գործնական փորագրություններ փայտի գեղարվեստական մշակման պարզ և բարդ եղանակներով:</p> <p>գ. ընդհանրական/հոխանցելի կարողություններ.</p> <p>1. պահպանելու փայտամշակման հաստոցների և գործիքների շահագործման անվտանգության կանոնները, 2. կատարելու ինքնուրույն և խմբային հետազոտական աշխատանք և արդյունքները ներկայացնելու տպագիր կամ էլեկտրոնային ձևավորված տարբերակով:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Ակարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 8. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առարկան գնահատվում է առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման</p> <p>1. ինքնուրույն աշխատանքներ՝ 0-8 միավոր, 2. մասնակցություն՝ 3 միավոր, 3. եզրափակիչ քննություն՝ 0-9 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ծանոթացում բուսական և կենդանական փորագրության տեսակների հետ: /Բուսական և կենդանական զարդամոտիվների էսքիզների կառուցում և մշակում: Բուսական և կենդանական տարրերով գործնական փորագրություն:/ Թեմա 2. Ծանոթացում գծային փորագրության տեսակների հետ: /Գծային կառուցում և էսքիզների մշակում: Գծային տարրերով գործնական փորագրություն:/ Թեմա 3. Ծանոթացում ցանցային և խորացումներով փորագրության տեսակների հետ: /Ցանցային և խորացումներով էսքիզների կառուցում և մշակում: Ցանցային և խորացումներով տարրերով գործնական փորագրություն:/ Թեմա 4. Փայտի գեղարվեստական մշակման բարդ եղանակներ՝ բարձրաքանակ: Թեմա 5. Կտրիչների օգնությամբ զծերի խորացման և ֆոնի համապատասխան հեռացման եղանակներ: Թեմա 6. Քանդակների մշակում և հղկում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <p>1. Հ. Ազատյան, Փայտի գեղարվեստական փորագրություն, Հայպետհրատ, 1961 թ.: 2. Ս. Ս. Դավթյան, Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմությունից, Երևան, 1981:</p>

3. Մ. Ղազարյան, Փայտի գեղարվեստական փորագրությունը Հայաստանում, Երևան, 1990:
4. К. А. Туманян, Резчикам по дереву, альбом орнаментов, выпуск IX, Москва, народное творчество, 2004.
5. А. В. Мажслим, А. С. Перьяков, Резчикам по дереву, альбом орнаментов, выпуск VIII, Москва, народное творчество, 2004.
6. И. И. Яковлев, Ю. Д. Орлова, Резба по дереву, Москва, Искусство, 1974.
7. Т. А. Матвеева, Мозайка и резба по дереву, Москва, Высшая школа, 1978.

1. 0403/B44	2. Ակարչություն-6	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 6 ժամ/շաբ.	5. 8/82/0	
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	

Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել ուսանողներին գիպսե իրանի, անատոմիական մարմնի, դիմանկարի վերլուծական ուսումնասիրում, դրանք օգտագործել՝ ստեղծելու դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանքներ: Սովորեցնել վերլուծական կառուցման մեթոդները, համատեղել տարբեր նյութերի տեխնիկաները և դրանց միջոցով նկարել նատյուրմորտներ, պատկերել բնապատկերներ, կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ: Ուսումնասիրել վարպետների փորձը:

Դասընթացի խնդիրները.

1. գիպսե իրանի, անատոմիական մարմնի, դիմանկարի պատկերում՝ նրանց կիրառմամբ ստեղծելով դեկորատիվ ստեղծագործական աշխատանքներ,
2. ուսումնասիրել տարբեր նկարիչների աշխատանքների տեխնիկաները,
3. վարպետների փորձի հիման վրա ուսումնասիրել գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանքներ,
4. կտիրապետել գունանկարի առանձնահատկություններին և յուրահատկություններին, արտահայտչամիջոցներին,
5. գունային տարբեր տոնայնությամբ, նրբերանգներով ստանալ տարածաձավալային խորություններ:

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնելու մարդու կազմաբանությունը,
2. վերարտադրելու նյութի տոնայնությունները, լույսերը և ստվերները, անդրադարձները,
3. բացատրելու գիպսե անատոմիական մարմնի մկանային համակարգի առանձնահատկությունները,
4. բացատրելու նկարչական նյութերի առանձնահատկությունները (ջրաներկ, գուաշ, պաստել, յուղաներկ և այլն),
5. տարբերելու գեղարվեստական ոճերն ու ուղղությունները,
6. գրավոր տեսքով ներկայացնելու և վերլուծելու իր կողմից կատարված աշխատանքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կատարելու գիպսե մարմնի և դիմանկարի տարածաձավալային մշակում ճեպանկարներ և նախանկարներ,
2. պատկերելու գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանք՝ վարպետների փորձի հիման վրա,
3. գույնով փոխանցելու առարկաների նյութականությունը, յուրահատկությունը, համաչափությունները,
4. կատարել կարճատև գունանկարներ, գունային լուծումով նախանկարներ և ճեպանկարներ,
5. ստեղծելու դեկորատիվ մոտեցմամբ աշխատանքներ՝ նախանկարների և ճեպանկարների հիման վրա:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրույնները.

Ս2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. քննադատական մտածողության մեթոդները, 8. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 10. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման`</b> առավելագույն 20 միավոր` երկու ընթացիկ քննություններով` 9 միավոր, որից 1-ին ընթացիկին տրվում է 0-4, իսկ 2-րդին` 0-5 միավոր: Ընթացքում իրականացվող ընթացիկ ստուգումներին տրվում է 0-8 միավոր և 0-3 միավոր տրվում է ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Գծանկարչություն 1</p> <p>Թեմա 1. 1. Գիպսե իրանի վերլուծական ուսումնասիրում: Թեմա 1.2. Գիպսե անատոմիական մարմնի վերլուծական ուսումնասիրում: Թեմա 1. 3. Դիմանկարի ուսումնասիրում: Թեմա 1. 4. Գիպսե մարմնի դեկորատիվ ծավալապաշտական, ստեղծագործական, վերլուծական աշխատանք` վարպետների փորձի հիման վրա:</p> <p>Գունանկարչություն 2</p> <p>Թեմա 2.1. Նատյուրմորտ սենյակի անկյունում դրված աթոռով, ավելով, նմանատիպ կենցաղային առարկաներով: Կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ: Թեմա 2.2. Նատյուրմորտ գիպսե կլոր քանդակով (Վոլտեր, Սոկրատ, Վեներա, Հերա), գլխաշորով, կավե ափսեով, մրգերով: Կատարել նախանկարներ և ճեպանկարներ: Թեմա 2.3. Նախանկարների և ճեպանկարների հիման վրա դեկորատիվ մոտեցմամբ բնապատկեր` ծավալապաշտական ոճավորմամբ: <b>Թեմա 2.4.</b> Նատյուրմորտ գիպսե մարմնով` կենցաղային իրերի համադրությամբ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ջովանի Չիվարդի, Գծանկարչություն, Ամբոջական ուղեցույց, 2015: 2. Նիկոլայ Բելով, Գծանկարի տեխնիկայի հիմունքներ, 2012: 3. Барщ А., Наброски и зарисовки, М., 1970. 4. Белов Н., Основы техники рисунка, 2012. 5. Бесчастнов Н. П., Изображение растительных мотивов, М., 2004. 6. Кузин В. С., Наброски и зарисовки, М.,1981. 7. Материалы и техники рисунка. Под ред. В. А. Королева, М., 1984. 8. Николай Ли, Голова человека основы академического рисунка, 2010. 9. Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов, 2013 10. Петр Ревякин, Техника акварельной живописи, 2017. 11. Ростовцев Н. Н., Учебный рисунок, М., 1976. 12. Ростовцев Н.Н., Рисунок. Живопись. Композиция: Хрестоматия. под ред. М., 1989 . 13. Рисунок фигуры человека. Техника и материалы, под ред. Грега Элберта, М., 1998. 14. Сергеев А., Учебный натюрморт, М., 1955.

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐ

1. 0404/B45	2. Մասնագիտական պրակտիկա-1	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 5-րդ կիսամյակ	5. Մուուգարք	
<p>6. Պրակտիկայի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ոլորտի տարբեր արտադրություններին և դրանցում գործող ծառայությունների հետ: Խորացնել մասնագիտական գործնական կարողությունները: Հնարավորություն ստեղծել մասնագիտական գիտելիքները և կարողությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Ամրապնդել կապը աշխատաշուկայի հետ:</p> <p>Պրակտիկայի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի արտադրական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործընթացներին, ▪ մասնակցել արտադրական գործընթացի, ▪ ստեղծել անհատական և խմբային նախագծեր և կազմել պորտֆոլիո: 		
<p>7. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p>		

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. բնութագրելու պրակտիկա իրականացրած կազմակերպության գործունեությունը, մասնագիտական առանձնահատկությունները, մասնագիտական պահանջները,
2. ներկայացնելու համապատասխան էսքիզներ և նախագծեր:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. մասնակցելու պրակտիկա իրականացված արտադրության նախագծերին:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. աշխատելու թիմում,
2. պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար,
3. կազմելու մասնագիտական պորտֆոլիո:

8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, սպակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:

Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:

Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:

Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջօշակույթային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

խոսքային մեթոդները (ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը), **զննական մեթոդները** (զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը), **գործնական մեթոդները** (առաջադրանքների, վարժությունների, տնային առաջադրանքի կատարումը), **հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները** (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից, արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում), **ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները** (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ), **համագործակցային ուսուցման մեթոդները** (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն), **քննադատական մտածողության մեթոդները** (պորտֆոլիոների վերլուծություններ), **խմբային աշխատանքի մեթոդները** (մտածիք – գույգ կազմիք – քննարկիք, ձևակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն), **ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները** (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն):

<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ուսումնական պրակտիկան ավարտվում է ստուգաթղթով: Ուսանողը ներկայացնում է պորտֆոլիո, որտեղ ներառված են պրակտիկայի ընթացքում կատարված նախագծերը և այլ գործնական աշխատանքներ:</p>
<p>11. Ուսումնական պրակտիկա-1-ի ոլորտները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. փայտի, մետաղի, խեցեգործության արտադրամասեր, 2. կարպետի, գորգի արտադրամասեր, 3. մշակութային կենտրոններ, 4. սպակեմշակման արտադրամասեր, 5. Մատենադարան, 6. թանգարաններ, որտեղ հնարավոր է հետևել վերականգնողական աշխատանքների:
<p>12. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://seportal.ru/portfolio-cho-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/ 2. http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml 3. https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html

1. 0404/B46	2. Մասնագիտական պրակտիկա-2	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 6-րդ կիսամյակ	5. Ստուգաթղթ	
<p>6. Պրակտիկայի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ոլորտի տարբեր արտադրությունների և դրանցում գործող ծառայությունների հետ: Խորացնել մասնագիտական գործնական կարողությունները: Հնարավորություն ստեղծել մասնագիտական գիտելիքները և կարողությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Սմբապնդել կապը աշխատաշուկայի հետ:</p> <p>Պրակտիկայի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի արտադրական գործունեության առանձնահատկություններին և կազմակերպչական գործընթացներին, ▪ մասնակցել արտադրական գործընթացի, ▪ ստեղծել անհատական և խմբային նախագծեր և կազմել պորտֆոլիո: 		
<p>7. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բնութագրելու պրակտիկա իրականացրած կազմակերպության գործունեությունը, մասնագիտական առանձնահատկությունները, մասնագիտական պահանջները, 2. ներկայացնելու համապատասխան էսքիզներ և նախագծեր: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մասնակցելու պրակտիկա իրականացված արտադրության նախագծերին: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. աշխատելու թիմում, 2. պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար, 3. կազմելու մասնագիտական պորտֆոլիո: 		
<p>8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, սպակեմկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ ինքուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Բ7. Հիմնավելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p>		

<p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p> <p>Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. խոսքային մեթոդները (ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը), զննական մեթոդները (զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը), գործնական մեթոդները (առաջադրանքների, վարժությունների, տնային առաջադրանքի կատարումը), հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից, արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում), ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ), համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն), քննադատական մտածողության մեթոդները (պորտֆոլիոների վերլուծություններ), խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույգ կազմիր – քննարկիր, ձևակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն), ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն):</p>
<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ուսումնական պրակտիկական ավարտվում է ստուգաբաժինով: Ուսանողը ներկայացնում է պորտֆոլիո, որտեղ ներառված են պրակտիկայի ընթացքում կատարված նախագծերը և այլ գործնական աշխատանքներ:</p>
<p>11. Ուսումնական պրակտիկա-1-ի ոլորտները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. փայտի, մետաղի, խեցեգործության արտադրամասեր, 2. կարպետի, գորգի արտադրամասեր, 3. մշակութային կենտրոններ, 4. ապակեմշակման արտադրամասեր, 5. Մատենադարան, 6. թանգարաններ, որտեղ հնարավոր է հետևել վերականգնողական աշխատանքների,
<p>12. Հիմնական գրականության ցանկ.   3. http://seportal.ru/portfolio-cho-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/   4. http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml   5. https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html</p>

1. 0404/B48	2. Մասնագիտական պրակտիկա-3	3. 6 ECTS կրեդիտ
4. 8-րդ կիսամյակ	5. Ստուգաբաժին	
<p>6. Պրակտիկայի նպատակն է ավարտական աշխատանքի ոլորտային շրջանակներում իրականացնել հետազոտական աշխատանք և հիմնավորել նախագծի գործնական նշանակությունը:</p> <p>Պրակտիկայի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ուսումնասիրել մասնագիտական գրականություն, ▪ նախագծի ոլորտային շրջանակում կատարել հետազոտական աշխատանք, ▪ ստեղծել ավարտական նախագիծ և կազմել պորտֆոլիո: 		
<p>7. Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի. ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն. 7. ավարտական աշխատանքի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերելու գեղագիտության, դեկորատիվ կիրառական արվեստի տեսության ու պատմության իմացություն:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ. 1. ընտրելու ավարտական աշխատանքի կատարողական տեխնիկական եղանակները և</p>		

<p>հիմնավորելու դրանք,</p> <p>2. հիմնվելով դեկորատիվ-կիրառական ոլորտի արդի և հիմնարար հասկացությունների, տեսությունների, մեթոդների և առաջադեմ գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու ավարտական աշխատանքը/ նախագիծը:</p> <p>գ. ընդհանրական/հոդիանցելի կարողություններ .</p> <p>1. պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար,</p> <p>2. ավարտական աշխատանքի խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում,</p> <p>3. կազմելու մասնագիտական պորտֆոլիո:</p>
<p>8.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>Մ3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ1.Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:</p> <p>Բ2.Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4.Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Բ7. Հիմնվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակույթային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p> <p>Գ5.Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:</p>
<p>9.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>խոսքային մեթոդները (ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը), գործնական մեթոդները (առաջադրանքների, վարժությունների, տնային առաջադրանքի կատարումը), քննադատական մտածողության մեթոդները (պորտֆոլիոների վերլուծություններ), ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն):</p>
<p>10.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Մասնագիտական պրակտիկական ավարտվում է ստուգաբաժնով: Ուսանողը ներկայացնում է պորտֆոլիո, որտեղ ներառված են պրակտիկայի ընթացքում ավարտական նախագծի վերաբերյալ կատարված հետազոտությունները:</p>
<p>11.Մասնագիտական պրակտիկայի ոլորտները.</p> <p>Թեմա 1. Տեքստիլի/գորգի, կարպետի, գոբելենի, բատիկի/ նախագիծ: Թեմա 2. Փայտի գեղարվեստական մշակում: Թեմա 3. Մետաղի գեղարվեստական մշակում: Թեմա 4. Մանրանկարչություն: Թեմա 5. Խեցեգործություն: Թեմա 6. Տարազ: Թեմա 7. Տիկնիկագործություն: Թեմա 8. Ապակենկարչություն:</p>

<p>12. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գիտական աշխատանքների տեխնոլոգիա: Գ. Ա. Բրուտյան,- Եր.: Փիլ. միջազգային ակադեմիայի հրատ, 2010: 2. http://seportal.ru/portfolio-cho-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/ 3. http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml 4. https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html
--

1. 0404/B47	2. Ավարտական աշխատանք	3. 20 կրեդիտ
4. 8-րդ կիսամյակ	5. Առանց ընթացիկ գնահատման	
<p>6. Ավարտական աշխատանքի նպատակն է ուսումնառության ընթացքում ձեռք բերված տեսական գիտելիքների և մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների նպատակային կիրառում:</p> <p>Ավարտական աշխատանքի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ուսումնասիրել մասնագիտական գրականություն, ▪ կատարել հետազոտական աշխատանք ավարտական նախագծի ոլորտային շրջանակում, ▪ կազմել պորտֆոլիո, ▪ ստեղծել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի նախագիծ և իրականացնել այն: 		
<p>7. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ավարտական աշխատանքի խնդիրների լուծման ընթացքում ցուցաբերելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տեսության ու պատմության իմացություն, 2. հիմնավորելու ընտրված թեմայի արդիականությունը, նպատակը, խնդիրները, կատարելու հիմնավորված եզրահանգումներ: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ընտրելու ավարտական աշխատանքի/ նախագծի իրականացման տեխնիկական եղանակները, 2. գործնական աշխատանքը իրականացնել հիմնվելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի տվյալ ոլորտում կիրառվող տեխնոլոգիաների, մեթոդների և առաջադեմ գիտելիքների վրա: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ .</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պատասխանատու լինելու սեփական աշխատանքի համար, 2. ավարտական աշխատանքի խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում, 3. կազմելու մասնագիտական պորտֆոլիո: 		
<p>8. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ1. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների մակետավորման աշխատանքներում արհեստավարժ կիրառելու քանդակի և պլաստիկ մոդելավորման հնարները:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p> <p>Բ5. Հիմնավորելու սեփական կոնցեպտուալ նախագծերի լուծումները:</p> <p>Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p> <p>Գ3. Պատասխանատու լինելու սեփական կրթության համար, ինքնուրույն որոշելու հետագա մասնագիտական զարգացման խնդիրները և պլանավորելու սեփական առաջընթացը, ինչպես նաև ներկայանալի լինելու հանրությանը՝ մասնագիտական պորտֆոլիոյի միջոցով:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>		
9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		

<p>խոսքային մեթոդները (ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը), գործնական մեթոդները (առաջադրանքներ իրի, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը), քննադատական մտածողության մեթոդները (պորտֆոլիոների վերլուծություններ), ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն):</p>
<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.   Ավարտական աշխատանքը ամփոփվում է ավարտական աշխատանքի հրապարակային պաշտպանությամբ:</p>
<p>11. Ավարտական աշխատանքի ոլորտները. Թեմա 1. Տեքստիլի /գորգի, կարպետի, գոբելենի, բատիկի/ նախագիծ: Թեմա 2. Փայտի գեղարվեստական մշակում: Թեմա 3. Մետաղի գեղարվեստական մշակում: Թեմա 4. Մանրանկարչություն: Թեմա 5. Խեցեգործություն: Թեմա 6. Տարագ: Թեմա 7. Տիկնիկագործություն: Թեմա 8. Ապակենկարչություն:</p>
<p>12. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Գիտական աշխատանքների տեխնոլոգիա: Գ. Ա. Բրուտյան, - Եր.: Փիլ. միջազգային ակադեմիայի հրատ, 2010: http://seportal.ru/portfolio-cho-takoe-portfolio-kak-sdelat-portfolio/ http://www.kadrof.ru/st_portfolio.shtml https://edunews.ru/students/info/obrazec-oformleniya-portfolio-studenta.html

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ /ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ

1. 0404/ B50	2. Ապակենկարչություն	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	4. 15/30/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ապակենկարչության տեխնիկային՝ կիրառելով և պահպանելով նկարչության սկզբունքներն ու կանոնները: Սովորեցնել աշխատելու տարբեր նյութերով և գործիքներով, նկարել ապակու հարթ, կոր և անհարթություններով մակերեսների վրա:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ծանոթացնել տարբեր նկարիչների կատարված վիտրաժային և ապակու նկարազարդված աշխատանքներին, • կատարել ապակենկարչության էսքիզներ և դրանց ոճովորման աշխատանքներ, • սովորեցնել օգտագործել տարբեր նյութեր և հմտորեն համադրել դրանք, • ապակու տարբեր հարթությունների վրա կատարել հորինվածքային պատկերներ, • գծագրելու և գործնական աշխատանքներում կիրառելու գծագրության, զարդարվեստի կոմպոզիցիայի, գունատեսության գիտելիքները: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճանաչելու ապակենկարչության համար նախատեսված նյութերը և դրանց մակնանշումները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կատարելու և ոճավորելու նախանկարներ, 2. նկարելու ապակու տարբեր հարթությունների վրա՝ օգտագործելով համապատասխան հորինվածքային պատկեր, 3. գործնականում կիրառելու և ազգային և այլ ժողովուրդների զարդամոտիվները: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարագի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ2. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների նախագծման և էսքիզավորման աշխատանքներում ցուցադրելու նկարչության հնարները և բացատրելու դրանց ընտրությունը:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ4. Ստեղծելու և վերարտադրելու դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաներ՝ ինքնուրույն ընտրելով տեխնիկական և տեխնոլոգիական կատարման եղանակները:</p>		

<p>Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջնակության, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. խոսքային մեթոդները (դասախոսություն, բացատրում, պատմում եւ այլն), 2. գննական մեթոդները (դիդակտիկ նյութերի ցուցադրում, դիտում եւ այլն), 3. գործնական մեթոդները (ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում եւ այլն), 4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական-ցուցադրական, պրոբլեմային-որոնողական), 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (բանավեճ, աշխատանք բնագրի հետ եւ այլն), 6. վերահսկողության մեթոդները:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Առարկայի գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից ✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0- 4, ✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր, ✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0- 8 միավոր, ✓ մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր :</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ներածություն: Առարկայի դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Ապակիների տեսակները: Թեմա 3. Նախանկարների /Էսքիզների/ կատարման առանձնահատկությունները ըստ նկարագարովոր մակերեսի՝ հարթ, կոր, անհարթություններով: Թեմա 4. Հարթ մակերես ունեցող ապակու նկարագարում: Թեմա 5. Կոր մակերես ունեցող ապակու նկարագարում: Թեմա 6. Անհարթություններով մակերեսի նկարագարում*: */Գործնական աշխատանքը կատարվում է դասախոսի կողմից հաստատված նախանկարի հիման վրա:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Даря Люцекович, Роспись по стеклу, https://sng1lib.org/book/575438/8a84b2?regionChanged=&redirect=239909701. 2. Донателла Дзакариа, Декоратируем стеклом, 2006. 3. Ди Спирито Мария. Витражное искусство и техника росписи по стеклу, https://academycrafts.ru/org_info/biblioteka/uchebnye-posobiya/kursy-vitrazhist/di_spirito_mariya_vitrazhnoe_iskusstvo_i_tekhnika_rosspisi_po_steklu 3. Алан Гир И Барри Фристоун, Роспись по стеклу, 2009. https://sng1lib.org/book/579954/2b5da5?regionChanged=&redirect=239952574 4. Липетт Ригли, Цветное Стекло В Интерьере, 2007. 5. Кейс, витраж, роспись по стеклу, 2020, http://www.nd-gimn.narod.ru/info_org_vneuroch/summer_files/case-steklo.pdf.</p>

1. 0404/ B50	2. Ապլիկացիա	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	4. 15/30/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ապլիկացիայի որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ տեսակի: Դասընթացի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • տարբերակելու ապլիկացիայի տարբեր տեսակները, • ծանոթանալու ապլիկացիայի էսքիզավորման և գործնականում պատրաստման աշխատանքային փուլերին: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճանաչելու տարբեր ապլիկացիայների կատարման տեխնոլոգիաները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. կատարելու տիկնիկի ապլիկացիայի աշխատանքներ, 2. կատարված էսքիզների հիման վրա պատրաստելու ապլիկացիաներ: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի,</p>		

խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Բ3. Ղեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:

Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:

Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.
 1. խոսքային մեթոդները, 2. զննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից
 ✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0- 4,
 ✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր,
 ✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0- 8 միավոր,
 ✓ մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր :

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Ապլիկացիան որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ դրսևորում: **Թեմա 2.** Ապլիկացիայի դրսևորումները տարբեր ազգային տարազներում: **Թեմա 3.** Ապլիկացիայի տեսակները: **Թեմա 4.** Հայկական տարազներում կիրառվող ապլիկացիաներ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.
 1. Թամար Հայրապետյան, Չխոսկանության սովորույթի վերապրուկները «Համբերության տիկնիկ» հեքիաթախմբում, աղբյուրը՝ <http://hpi.asj-oa.am/6205/1/91.pdf>
 2. Ս. Ա. Եսայան, Հին Հայաստանի մարդակերպ արձանիկները:
 3. Տիկնիկների պատկերասրահի գործունեության ծրագիր:
 4. История зарубежного театра, под редакцией проф. Г. Н. Бояджиева и проф. А. Г. Образцовой, М. 1981.
 5. Обрядовые куклы. Куклы – обереги, Р. М. Головачёва.
 6. Флерина Е. А., Игра и игрушка. М., 1973.
 7. <https://www.azg.am/AM/culture/2017032402>
 8. <http://asbarez.com/arm/97582> /տր-գիրքեր՝ հայկական-ծիսական-տիկնիկներ/:

1. 0404/ B50	2. ԴԿԱ պատմություն	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	4. 30/0/15	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել դեկորատիվ-կիրառական արվեստի և արհեստների աշխարհի բազմազանությանը, դրանց ծագմանը և զարգացման պատմությանը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> դեկորատիվ-կիրառական արվեստի փուլային զարգացման ուսումնասիրություն, ԴԿԱ արվեստների աշխարհաքաղաքական տարբերություններ, ժամանակակից դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման միտումների ուսումնասիրություն: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> ճանաչելու տարբեր երկրների և ժամանակաշրջանների դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ստեղծագործությունները, ճանաչելու տարբեր երկրների արվեստներում օգտագործվող զարդամոտիվները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու տարբեր երկրների դեկորատիվ-կիրառական 		

<p>արվեստում կիրառվող զարդամոտիվները,</p> <p>2. Ճանաչելու ավանդական հայկական ԴԿԱ ձևերը և ստեղծագործական աշխատանքներում արտահայտելու դրանք:</p>		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:</p> <p>Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:</p>		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0- 4, ✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր, ✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0- 8 միավոր, ✓ մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր : 		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Ներածություն: Թեմա 1. Հին աշխարհի դեկորատիվ-կիրառական արվեստ: Թեմա 2. Անտիկ աշխարհի դեկորատիվ-կիրառական արվեստը: Թեմա 3. Հին արևելքի երկրների դեկորատիվ-կիրառական արվեստ: Թեմա 4. Հին Ռուսաստանի դեկորատիվ-կիրառական արվեստ: Թեմա 5. Արևմտաեվրոպական միջնադարի դեկորատիվ և կիրառական արվեստ: Թեմա 6. Վերածննդյան ժամանակաշրջանի դեկորատիվ և կիրառական արվեստ: Թեմա 7. Հին Հայաստանի դեկորատիվ և կիրառական արվեստ:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Молотова В. Н., Декоративно-прикладное искусство: Учебное пособие / В.Н. Молотова. - 2-е изд., испр. и доп. - М.: Форум, 2013. 2. Смирнов А. В., Логико-смысловые основания арабо-мусульманской культуры: Семиотика и изобразительное искусство/Ин-т философии РАН.- М., 2005. 3. Фокина Л. В., История декоративно-прикладного искусства. Учебное пособие. Ростов на Дону, еникс, 2009. 4. История декоративно-прикладного искусства Анри Де Моран, Моран А. Москва, 1982. 		
1. 0201/B50	2. Թանգարանային գործ և ցուցահանդեսային տեխնոլոգիաներ	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	5. 30/15/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդել անհրաժեշտ գիտելիքներ թանգարանների, գործածելի հիմնական հասակացությունների և թանգարանային գործի վերաբերյալ: Ուսանողներին անհրաժեշտ գիտելիքներ հաղորդել ցուցահանդեսային-տոնավաճառային գործունեության տեխնոլոգիաների վերաբերյալ, ինչպես նաև տեսականից զատ գործնական հմտություններ ձևավորել ու մեթոդական խորհուրդներ տրամադրել ժամանակակից պայմաններում տարատեսակ ու տարաբնույթ ցուցադրություններ կազմակերպելու համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p>		

- ծանոթացնել թանգարանային գործի տեսությանն ու պատմությանը,
- ծանոթացնել թանգարանային դասակարգումներին և կառավարմանը,
- ծանոթացնել թանգարանային աշխատակազմի մասնագիտական վարքագծի կանոններին,
- ծանոթացնել թանգարանային ֆոնդերի, հավաքածուների համալրման և պահպանման եղանակներին, ցուցադրությանն ու ցուցահանդեսներին,
- նոր ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառմանը թանգարաններում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.

1. ներկայացնելու թանգարանային գործի պատմությունը, ժամանակակից թանգարանները,
2. մեկնաբանելու թանգարանների գործունեությունը մշակութային արժեքների հավաքման, պահպանման, հասարակությանը հաղորդակից դարձնելու և սերունդներին փոխանցելու գործում,
3. ներկայացնելու թանգարանային գործում կիրառվող հասկացությունները,
4. մեկնաբանելու թանգարանային գործի կազմակերպումը,
5. ներկայացնելու ցուցահանդեսային գործունեության հիմնական տեխնոլոգիաներն ու մեթոդները,
6. սահմանելու ցուցահանդեսի կառուցվածքային բաղադրիչները՝ սկսած նախապատրաստությունից ու թեմատիկ նախագծի կազմումից մինչև ցուցադրության իրականացում, այցելուների հոսքերի կարգավորում և մշակութային ծրագրեր:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ.

1. կողմնորոշվելու թանգարանային բազմազանության մեջ,
2. կիրառելու թանգարանային աշխատանքի գործնական հմտություններ,
3. մասնագիտական գործունեության մեջ կիրառելու նորագույն տեխնոլոգիաներն ու մեթոդները,
4. կողմնորոշվելու ցուցահանդեսային գործունեության մերօրյա պայմաններում,
5. ձևավորելու ցուցահանդեսի կոնցեպցիան, նպատակն ու ցուցահանդեսային նախագծի խնդիրները,
6. հարաբերվելու ցուցահանդեսի աշխատանքը լուսաբանող լրագրողների հետ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.

1. ձևավորելու մշակութային և պատմական հիշողություն,
2. աշխատելու տեղեկատվական աղբյուրների հետ,
3. աշխատելու միջոցիցիլլինար թիմում, ըմբռնելու ժամանակակից գեղարվեստական պրոցեսի ներքին համակարգային փոխհարաբերությունները:

9. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջարդյունքները.

Ա1. Նկարագրելու հայ, համաշխարհային և դեկորատիվ-կիրառական արվեստի զարգացման կարևոր պատմական փուլերը և դրանց օրինաչափությունները, դասակարգելու և համեմատելու տարբեր ժամանակաշրջանների ստեղծագործությունները:

Ա2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:

Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:

Ա4. Նկարագրելու թանգարանային աշխատանքը և բացատրելու ցուցահանդեսների կազմակերպման տեխնոլոգիաները:

Բ7. Հիմնեվելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:

Գ1. Հայերեն և երկու օտար լեզուներով գրավոր և բանավոր ներկայացնելու մասնագիտական նախագծեր՝ մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը և ցուցաբերելու հաղորդակցման կարողություն՝ հաշվի առնելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստում միջմշակութային, սոցիալական ու անձնային փոխազդեցության գործոնները:

Գ2. Աշխատելու թիմում, արդյունավետ շփվելու գործընկերների, ղեկավարության և պատվիրատուների հետ, պատասխանատվություն կրելու սեփական և թիմի աշխատանքի արդյունքների և կայացրած որոշումների համար՝ պահպանելով էթիկայի նորմերը:

Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:

Գ5. Վարելու մասնագիտական գործնական բանակցություններ՝ ցուցաբերելով դեկորատիվ-կիրառական արվեստի կրթական և արտադրական ոլորտային խնդիրները լուծելու կարողություն:

10. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

<ol style="list-style-type: none"> 1. Դասախոսություններ՝ դիդակտիկ նյութերի ցուցադրմամբ, 2. սեմինարներ, 3. տեսանյութերի դիտում, 4. տվյալների հավաքագրում և վերլուծություն, 5. ինքնուրույն առաջադրանքի կատարում, 6. տեսասահիկների ստեղծում, 7. փոքր խմբային նախագիծ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0- 4, ✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր, ✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0- 8 միավոր, ✓ մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր :
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Թանգարանային գործի տեսություն: Թեմա 2. Թանգարանային գործի պատմություն: Թեմա 3. Թանգարանների դասակարգում: Թեմա 4. Թանգարանների կառավարում: Թեմա 5. Թանգարանի աշխատակազմը և նրանց մասնագիտական վարքագիծը: Թեմա 6. Թանգարանային ֆոնդեր, թանգարանային հավաքածուների համալրում և պահպանում: Թեմա 7. Ցուցադրություն և ցուցահանդես: Թեմա 8. Թանգարանների շուկայավարություն (մարքեթինգ): Թեմա 9. Նոր ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը թանգարաններում: Թեմա 10. Ցուցահանդեսը որպես սոցիալ-մշակութային գործունեության ձև: Դրա առաջացման պատմական նախադրյալները և ցուցահանդեսային գործունեության արդի ուղղությունները: Թեմա 11. Ցուցահանդեսային գործունեության կազմակերպումը և կառուցվածքը: Թեմա 12. Ցուցահանդեսների և տոնավաճառների դասակարգումը, դրանց կազմակերպական առանձնահատկությունները: Թեմա 13. Ցուցահանդեսային գործունեության մարքեթինգ և մենեջմենթ: Թեմա 14. Ցուցահանդեսի կառուցվածքային բաղադրիչները: Թեմա 15. Ցուցադրությունը (էքսպոզիցիա) որպես տեղեկատվահաղորդակցական համակարգ: Թեմա 16. Ցուցահանդեսների գովազդը ՉԼՄ-ներում: Թեմա 17. Ցուցահանդեսային գործի կազմավորումն ու զարգացումը Հայաստանում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկը.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Աբիտովա Գ., Ցուցահանդեսային գործունեության տեխնոլոգիա (ռուս.), Ալմաթի., 2016: 2. Անդրեևա Ի., Ցուցահանդեսային գործունեության տեխնոլոգիա (ռուս.), Չել., 2018: 3. Բերդիշև Ս., Ցուցահանդեսային գործունեության կազմակերպում (ռուս.), Մ., 2016: 4. Շպակով Վ., Համաշխարհային ցուցահանդեսների պատմություն (ռուս.), Մ., 2016: 5. Պետելինա Վ., Ցուցահանդեսային գործունեության մենեջմենթի հիմունքներ (ռուս.), Մ., 2015: 1. Պիկիչյան Հ., Հարոյան Մ., Գրիգորյան Ա., Թանգարանային մենեջմենթ և մարքեթինգ, Էդիտպրինտ, Եր. 2007: 6. Ստրովսկի Լ., Ցուցահանդեսային-տոնավաճառային գործունեության հիմունքներ (ռուս.), Մ., 2015: 7. «Ժառանգություն» հասարակական կազմակերպություն, ԻԿՕՍ-ի մասնագիտական վարքագծի կանոնագիրք, Եր. 2003: 8. Шляхтина Л. М., Основы музейного дела: теория и практика. (Учебное пособие для студ.вузов), Высшая школа М. 2009. 9. Ред. Шулепова Э. А., Основы музееведения., Учебное пособие, Эдиториал УРСС М. 2005. Сотникова С. 10. И., Музеология, Пособие для ВУЗов, Дрофа М. 2007. 11. Юренева Т. Ю., Музееведение: Учебник для студентов гуманитарных вузов Академический проект, М. 2004, Էլեկտրոնային գրադարան:

1. 0404/ B50	2. Տիկնիկագործություն	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	5. 15/30/0	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	

<p>8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել տիկնիկագործությանը՝ որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ տեսակի:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • տարբերակելու տարբեր ազգերի և նշանակության տիկնիկները, • ծանոթանալու տիկնիկի էսքիզավորման և գործնականում պատրաստման աշխատանքային փուլերին:
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ճանաչելու տարբեր ազգերի և նշանակության տիկնիկներ: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. կատարելու տիկնիկի էսքիզավորման աշխատանքներ, 4. կատարված էսքիզների հիման վրա պատրաստելու հայկական ազգային տիկնիկներ:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային գարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0- 4, ✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր, ✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0- 8 միավոր, ✓ մասնակցության համար՝ 0-3 միավոր :
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Տիկնիկագործությունը որպես դեկորատիվ-կիրառական արվեստի ինքնատիպ դրսևորում: Թեմա 2. Տիկնիկագործության պատմությունը: Թեմա 3. Տիկնիկների տեսակները: Թեմա 4. Տարբեր ազգերի տիկնիկներ: Թեմա 5. Հայկական տիկնիկներ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Թամար Հայրապետյան, Չխոսկանության սովորույթի վերապրուկները «Համբերության տիկնիկ» հեքիաթախմբում, աղբյուրը http://hpi.asj-oa.am/6205/1/91.pdf 2. Ս. Ա. Եսայան, Հին Հայաստանի մարդակերպ արձանիկները: 3. Տիկնիկների պատկերասրահի գործունեության ծրագիր: 4. История зарубежного театра, под редакцией проф. Г. Н. Бояджиева и проф. А. Г. Образцовой, М. 1981. 5. Обрядовые куклы. Куклы – обереги, Р. М. Головачёва. 6. Флерина Е. А., Игра и игрушка. М., 1973. 7. https://www.azg.am/AM/culture/2017032402 8. http://asbarez.com/arm/97582 /տր-գիրքեր՝ հայկական-ձիսական-տիկնիկներ/:

1. 0404/ B50	2. Տարազի պատմություն	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 3 ժամ/շաբ.	5. 30/0/15	
6. 7-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ քննության գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել կանացի և տղամարդկանց հայկական ավանդական տարազին,		

<p>դրանց գործվածքներին և զարդարվեստին, ասեղնագործության տեսակներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> • տարբերակել տարազում օգտագործված զարդամոտիվների տարրերը և դրանց իմաստային նշանակությունը, • իմանալ կանանց և տղամարդկանց տարբեր տարածաշրջանների զգեստներում կիրառվող զարդերը, գոտիները և կրկնորինակել դրանք, • հայկական ավանդական զգեստում կիրառվող կարատեսակները և ասեղնագործության տեսակները:
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ճանաչելու տարբեր տարածաշրջանների կանացի և տղամարդկանց ավանդական զգեստներում օգտագործվող ասեղնագործության և կարպետագործության տեսակները, 2. ճանաչելու և թվելու տարբեր տարածաշրջանների կանացի և տղամարդկանց ավանդական զգեստների բաղադրիչները, 3. ճանաչելու տարազում օգտագործվող զարդամոտիվները, 4. ճանաչելու տարազում օգտագործվող զարդերը և աքսեսուարները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. արտանկարելու և նկարելու տարազում օգտագործվող զարդամոտիվները, 2. կրկնօրինակելու տարբեր տարածաշրջանների կանացի և տղամարդկանց ավանդական զգեստների ասեղնագործությունները, 3. ստեղծագործական աշխատանքներում օգտագործելու ավանդական հայկական տարազում կիրառվող կարատեսակները, զարդերը, 4. ստեղծագործական աշխատանքներում արտահայտելու ավանդական հայկական տարազի ավանդույթները և մոտիվները:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Մ2. Ճանաչելու արվեստի ակնառու գործիչների ստեղծագործությունները և դասակարգելու ըստ արվեստի տեսակների և ժանրերի:</p> <p>Մ3. Բացատրելու ԴԿԱ (գործվածքի, մետաղի, փայտի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության, տարազի, տիկնիկագործություն, ապակենկարչություն) առարկաների ստեղծման տեխնոլոգիաները և մեթոդները:</p> <p>Բ3. Դեկորատիվ-կիրառական արվեստի առարկաների ստեղծման աշխատանքներում մշակելու և կիրառելու ազգային զարդարվեստի մոտիվները, մեկնաբանելու դրանց իմաստային նշանակությունը:</p> <p>Բ6. Պատճենելու ԴԿԱ (մետաղի, փայտի, գործվածքի գեղարվեստական ձևավորման, մանրանկարի, խեցեգործության) առարկաներ:</p> <p>Բ7. Հիմնելով ԴԿԱ ոլորտի արդի և հիմնարար գիտելիքների վրա՝ կազմակերպելու սեփական մասնագիտական գործունեությունը:</p> <p>Գ4. Մասնագիտական խնդիրների արդյունավետ լուծման նպատակով իրականացնելու անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնում՝ օգտագործելով տեղեկատվական և հաղորդակցման տեխնոլոգիաները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդները, 2. գննական մեթոդները, 3. գործնական մեթոդները, 4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները, 5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները, 6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները, 7. խմբային աշխատանքի մեթոդները, 8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները, 9. վերահսկողության մեթոդները:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Առարկան գնահատվում է առանց եզրափակիչ գնահատման՝ առավելագույն 20 միավոր՝ երկու ընթացիկ քննություններով՝ առավելագույնը 9 միավոր, որից</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1-ին ընթացիկը գնահատվում է 0- 4, ✓ 2-րդը՝ 0-5 միավոր, ✓ ինքնուրույն աշխատանքների կատարման համար՝ 0- 8 միավոր, ✓ մասնակցության համար՝ 0- 3 միավոր :
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներածություն: Գործվածքներ և նրանց զարդարվեստը: Թեմա 2. Կանացի զգեստներ: Թեմա 3. Տղամարդկանց զգեստներ: Թեմա 4. Կանանց և տղամարդկանց գլխի հարդարանքներ: Թեմա 5. Կանանց և տղամարդկանց գուլպաներ և ռոնամաններ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p>

1. Պատրիկ Ա., Հայկական տարագ. հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 1967:
2. Ն. Ավագյան, Հայկական ժողովրդական տարազը XIX-XX դդ. Սկզբին:
3. Գ. Հյուսիսյան, Շապին Գարահիսարի և շրջանի ազգագրական նյութեր, ՀՊՊԹ:
4. Ե. Լալայան, Տնայնագործությունը Վասպուրականում, Թիֆլիս, 1914:
5. Հայկական տարազ XVIII – XIX դդ., Ալբոմ-կատալոգ Երևան, Հայաստանի պատմության թանգարան, 2014: